

BULLETIN

2/21

ČESKÁ

CENA

ZA

ARCHITEKTURU

2021

ČESKÁ KOMORA
ARCHITEKTŮ

GRAPHISOFT
Archicad®

24

Vážené a milé čtenářky, vážení a milí čtenáři Bulletinu číslo 2/2021.

Již šestým rokem je toto druhé číslo v roce věnováno největší celostátní architektonické přehlídce realizované architektury – tedy České ceně za architekturu (ČCA). Sedmičlenná mezinárodní porota v květnu vybrala ze 170 přihlášených realizací 30 nominací pro výběr finalistů a vítěze, kteří budou vyhlášeni 11. 11. ve Foru Karlín. Se všemi přihlášenými i s 30 nominovanými realizacemi se můžete při listování tímto Bulletinem od nominačního večera 24. června 2021 seznámit.

Věřím, že se letos na Galavečeru ČCA 11. listopadu skutečně setkáme, tak jako v roce 2018 a 2019. Vloni jsme ze známých důvodů, kromě vítězů, ov-architekti za sídlo Lasvitu, museli předávat ceny virtuálně. Proto jsme všem loňským finalistům připraveni ceny osobně předat v tento magický svatojánský večer.

Ostatné loňský nominační večer, i s hygienickými omezeními, byl fakticky jediným větším setkáním nás architektů, na rozdíl od valné hromady nás tu bylo skutečně hodně. Pro velký úspěch jsme se rozhodli loňský model zopakovat a podpořit tak i vlastníky Kotelny. Mnozí naši klienti to měli až donedávna po celý rok a půl hodně složité, někteří lockdown ekonomicky nezvládli a jiní významně omezili své aktivity. To se našťastí netýká partnerů ČCA, kteří zůstali věrní probíhajícímu 6. ročníku a s nimiž se můžete na nominačním večeru setkat osobně. Chtěl bych jim všem poděkovat a slíbit, že svým spojením s kvalitní architekturou rozhodně získají. Mé poděkování patří také sedmi porotcům – rozhovory s nimi si přečtete v Tématu čísla, společně s prvním výsledkem jejich výběru nominovaných děl.

V Libčicích také předáváme Poctu České komory architektů, bohužel in memoriam, panu profesoru Janu Bočanovi, který se zapsal do historie československé a české architektury svými světově oceňovanými stavbami i do srdcí mnohých z vás, jeho žáků na fakultě architektury, kde po roce 1990 mohl začít učit. Škoda, že se této pocty nedočkal osobně. Ale vše má zřejmě svůj čas.

Libčický prosecco speciál z Masarykova nádraží odjel dnes v 17.30, ale jen pro včas zaregistrované na e-mailu ČCA. Letos jsme měli o vagon navíc, ale kapacita byla i tak omezená. Omlouvám se vám, kteří jste museli přijet po vlastní ose, ale i vy jste si jistě užili bohatý program, který vyvrcholil odhalením 30 nominovaných staveb. Vlak se vrací do Prahy ve 22.30, ale z loňska víme, že vlaky z Libčic jezdí každou půlhodinu i kolem půlnoci.

Jsem rád, že se setkáváme po dlouhé době zoomování a teamsování, máme toho hodně, o čem se pobavit. Třeba jak vyřešit pro mne nepochopitelné animozity mezi naší Komorou a naší Obcí architektů. Teď přece máme historicky nejlepší vztahy s komorou inženýrů, tak proč se nedomluvit se spolkem, který by měl především pořádat vzdělávací i zábavné přednášky a besedy, propagující naši profesi a kultivující vědomí společnosti o roli architekta. Samozřejmě jsou na nominačním večeru i mnohé osobnosti z veřejného života a partnerských organizací.

Přijedte do Libčic i jindy, s rodinou, s přáteli, je tu díky designu Patrika Hoffmana a péči jeho manželky skutečně pohodově a pořádají tu množství skvělých akcí.

Váš Jan Kasl

1	Editorial (Kasl)
2	Obsah
4	Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

6	Režim Kanceláří ČKA
6	ČKA k zástavbě náměstí Miloše Formana
6	ČKA podporuje udržitelnost v architektuře
7	K rekonstrukci stavebního práva
7	Liberalizace v přístupu k architektonickým soutěžím
7	Návrh aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR
8	Vláda schválila Národní plán obnovy
8	Do 30. 6. 2021 – Nominace architektů obcí 2021
8	Do 30. září přihlášky do Přehlídky diplomových prací
9	Obec architektů má nové členy vedení
9	Ocenění za restaurování hradu Bauska
10	Zlaté medaile a ceny UIA
10	Urban Design Award 2019/2020
11	Cena Víta Brandy za dopravní stavbu nebo opatření
11	Josef Kopečný a Karel Plocek opustili naše řady
12	Celoživotní profesní vzdělávání ČKA
12	Výroční zpráva ACE
12	Umělá inteligence a architektura
12	Výsledky sektorové studie ACE (Pražanová)

SERVIS

14	Akce
18	Nové knihy (Pražanová)
20	Rozhovor s Tomášem Hudečkem: Stát by měl rozlišovat správu velkých a malých měst (Pražanová)

VALNÁ HROMADA

26	Z valné hromady ČKA 2021
28	Usnesení XXVIII. valné hromady
28	Přijaté změny vnitřních řádů ČKA
32	Jan Kasl pokračuje ve funkci předsedy ČKA

LEGISLATIVA

- 35 Poslanecká sněmovna schválila nový stavební zákon
 35 Praha vyzvala senátory a poslance, ať neschválí nový stavební zákon
 35 Stanovisko ČKA k pozměňovacím návrhům k návrhu stavebního zákona ve 2. čtení
 36 Společné stanovisko ČKA a ČKAIT ke stavebního zákonu
 37 Čtyři městské artikuly
 38 Nové právní předpisy (Rybková)
 38 Otázky a odpovědi (Faltusová)

ČESKÁ CENA

ZA ARCHITEKTURU

2021

- 44 O Českou cenu za architekturu se uchází 170 realizací (Zemanová)
 45 Harmonogram ČKA 2021
 46 Ze statutu ČKA
 47 Reflexe ČKA (Plicka)
 48 Pomáhá ČKA dostatečně k pochopení architektury a ke kultivaci veřejnosti? (Beneš)
 49 ČKA by měla přesněji definovat kritéria hodnocení architektury (Potůček)
 50 Kdo potřebuje (cenu za) architekturu (Tichá)
 51 Mezinárodní odborná porota: Bart Brands, Eduardo Cadaval, Irakli Eristavi, Yasha Jakob Grobman, Antonio Longo, Balázs Marián, Peter Veenstra
 66 Přehled 170 přihlášených staveb

SOUTĚŽE

- 88 Výsledky soutěží
 94 Soutěže po termínu odevzdání soutěžního návrhu / žádosti o účast
 95 Probíhající soutěže
 97 Připravované soutěže

oficiální čtvrtletník
České komory architektů

číslo 2/2021, ročník 26

Datum expedice
24. 6. 2021

Náklad
6 500 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce
PhDr. Markéta Pražanová
šéfredaktorka

Redakční rada
Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. David Hlouch
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Lucie
Kadrmanová Chytilová
Ing. arch. Jan Kasl
Ing. arch. Pavel Martinek

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design
STRAKA OFFICE
(Jakub Straka, Barbora Fišerová)

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně
rozeslán všem architektům
autorizovaným ČKA
a investičním odborům
magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla
9. 8. 2021

Upozornění
U inzerce a podepsaných
článků se redakce nemusí
ztotožňovat s obsahem. Pokud
není uvedeno jinak, obrázky
pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke
stažení na www.cka.cz.

Praha
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny
po-čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Bc. Dagmar Mošnerová
dagmar.mosnerova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

sekretář ČKA
Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
milan.kopecek@cka.cz
M +420 731 126 098

office manager
Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce
Tereza Piričová
recepce@cka.cz
T +420 273 167 480

právní poradce
Stavovského soudu ČKA,
PS Legislativa, právní poradna
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky
Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

autorizace, databáze,
dozorčí rada ČKA,
autorizační rada ČKA
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Stavovský soud ČKA
Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

Creative Manager, koordinátor
a webmaster České ceny
za architekturu
Ing. arch. Radka Fořterová
radka.fořterova@cka.cz
M +420 731 508 028
T +420 273 167 484

členské příspěvky, profesní
pojištění
Helena Jířiková
helena.jirikova@cka.cz
M +420 608 975 312

produkce akcí ČKA
Bc. Marek Job
marek.job@cka.cz
T +420 771 126 426

Brno
Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,
soutěže a veřejné zakázky
Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace, sekretář
PS Krajinářská architektura,
PS Urbanismus, PS Udržitelnost,
PS Památková péče,
PS Digitalizace, PS Standardy
a honoráře
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

webmaster, sekretář
PS Vzdělávání a PS
Zahraniční aktivity
Ing. Ludmila Ševčíková
ludmila.sevcikova@cka.cz
T +420 542 211 809

5

AKTUALITY

REŽIM KANCELÁŘÍ ČKA

S ohledem na vývoj epidemické situace se Kanceláře ČKA postupně navracejí ke standardnímu fungování. Přesto prosíme členy o upřednostnění kontaktu po telefonu nebo e-mailu. Všichni zaměstnanci jsou plně k dispozici. Osobní schůzka je možná po předchozí individuální domluvě.

Pro návštěvu je nezbytné dodržet platná nařízení:

- každý návštěvník Kanceláře se prokáže potvrzením o negativním výsledku antigenního testu na přítomnost antigenu viru 4 SARS CoV-2 nebo RT-PCR testu na přítomnost viru SARS CoV-2, který byl proveden nejvýše před 3 dny;
- namísto testu se lze prokázat potvrzením o očkování anebo o prodělání nemoci SARS CoV-2 v posledních 3 měsících;
- všichni návštěvníci jsou povinni mít zakrytá ústa a nos respirátorem s filtrační účinností minimálně FFP2 nebo KN95.

ČKA K ZÁSTAVBĚ NÁMĚSTÍ MILOŠE FORMANA

V průběhu března se mezi odbornou i laickou veřejností znovu rozeběhla diskuse o nové výstavbě na náměstí Miloše Formana v souvislosti s rekonstrukcí areálu hotelu InterContinental, plánované jeho novými vlastníky. Jedná se o mimořádně citlivou otázku i vzhledem k umístění tohoto náměstí v srdci Pražské památkové rezervace, jež je od roku 1992 zapsána na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO. ČKA vydala dne 7. dubna 2021 k plánované zástavbě stanovisko.

Posledním výrazným zásahem do historické zástavby v tomto území byla výstavba hotelu InterContinental podle návrhu ateliéru Epsilon pod vedením architekta Karla Filsaka v letech 1968–1974. Přesto, že tato stavba je považována za jeden z nejvýznamnějších příkladů brutalistní architektury u nás, urbanistické řešení hotelu reagovalo velmi citlivě na kontext původní zástavby včetně nové výstavby po asanaci a přineslo do území novou kvalitu. Komplex hotelu navázal zdařile na koncept založený výstavbou Právnické fakulty v letech 1924–1931 podle projektu Jana Kotěry a na místě válkou poškozených činžovních domů navíc vytvořil piazzettu, která odkryla pohled na velkorysý průčelí učitelství domů, postavených v letech 1919–1921 podle projektu Otakara Novotného a patřících bezesporu k nejvýznamnějším příkladům kubistické architektury v Praze.

Piazzetta, nesoucí od roku 2018 jméno náměstí Miloše Formana, je dnes nezpochybnitelnou a kvalitní součástí veřejných prostranství Pražské památkové rezervace. Představenstvo ČKA zastává názor, že náměstí není prolukou, není parcelou určenou k zastavění, je nezastavitelným veřejným prostranstvím ve stabilizovaném území. Takto je dle názoru ČKA nutno také vykládat stávající pražský územní plán. Je určitě vhodné diskutovat o rekonstrukci tohoto veřejného prostranství, zástavbu náměstí několikapodlažním komerčním objektem však považujeme za těžko obhajitelnou.

Představenstvo ČKA, za přispění Ivana Plicky a Milana Košáře

TaK Architects, návrh novostavby na piazzettě hotelu InterContinental v Praze, 2019

ČKA PODPORUJE UDRŽITELNOST V ARCHITEKTUŘE

Česká komora architektů si je vědoma důležitosti udržitelnosti v oblasti architektury a toto téma si stanovuje jako jednu ze svých priorit. Ustavila proto pracovní skupinu Udržitelnost a vydává 7 tezí ČKA pro udržitelnou architekturu. ČKA vnímá jako svoji úlohu být pro toto téma veřejnou autoritou.

„Člověk má svým působením zásadní vliv na utvářené prostředí, což zcela platí i pro navrhování, a proto je nezbytné, aby při této činnosti konal v souladu s principy udržitelnosti,“ říká 1. místopředseda ČKA a předseda PS Udržitelnost Petr Lešek. „Udržitelnost v architektuře se přitom myslí dlouhodobá udržitelnost, přínosnost a návratnost investice do proměny prostředí, která zároveň minimalizuje negativní dopady na své okolí,“ vysvětluje. Konkrétně to znamená vyvážené plánování, omezení energetické náročnosti užitím obnovitelných zdrojů, šetření vodními zdroji – například využíváním dešťové a šedé vody, vytváření zdravého a příjemného prostředí pro uživatele, používání obnovitelných materiálů nebo efektivnější nakládání s existujícím vystavěným prostředím.

První ze sedmi tezí je **komplexnost řešení a přístupu**. Každý projekt musí zohledňovat lokální podmínky, okolnosti a komunity s vědomím globálních souvislostí. Klíčová je přitom týmová mezioborová spolupráce, což by měly zohledňovat výběrové procesy ve veřejné sféře i nastavování dotačních systémů. Dalším bodem tezí je **upozornění na klíčovou úlohu urbanismu a plánování krajiny**. Zásadní je totiž celková situace uspořádání krajiny včetně zastavěného prostředí. Dlouhodobě výhodnější je nezabírat dosud nezastavěné plochy, ale pečovat o již zastavěné včetně revitalizace brownfieldů. Důležité je komplexní plánování veřejného prostoru včetně udržitelné dopravy a modrozelené infrastruktury. Třetí tezí je **vysoká kvalita architektury**. Jen po všech stránkách kvalitní, příjemné, trvanlivé, upravitelné, zdravé, pěkné a energeticky úsporné budovy, ale i veřejný prostor, krajinná a stavba a prostředí obecně, budou využívány dlouhodobě, a tedy budou udržitelné. Čtvrtým bodem je **hospodárné nakládání se zdroji**. Jakákoliv nová aktivita musí nejprve zvážit využití stávajících zdrojů a možnost přestavby stávajících a nevyhovujících struktur. Do finančního plánování výstavby je nutno zahrnout rozvahu o nákladech životního cyklu včetně energetické náročnosti, nákladů na údržbu, provozních nákladů a dopadu na zdraví a spokojenosti obyvatel. Cirkulární stavebnictví je téma, které by mělo mít svoji pozornost. Cílem je uhlíková neutralita. Pátou tezí je **vhodný legislativní rámec**. Legislativa, vyhlášky a normy musí napomáhat novým a inovativním řešením, nikoliv jim bránit. Cílem ČKA je prosadit ve stavebním zákoně

postavení zelené infrastruktury na úrovni ostatních infrastruktur. Posledními dvěma tezemi, nikoli však svým významem, jsou **aktivní role veřejného sektoru a zapojení veřejnosti**. Veřejný investor musí jít příkladem a udržitelnost musí být tématem veřejným, nikoli jen odborníků. Důležité je zpracování stručných a skutečně užívaných strategií. Odborníci a média se musí věnovat kultivované osvětě uživatelů. ČKA chce jako veřejná autorita v rámci tématu podporovat mezioborovou spolupráci a vzájemný respekt mezi odborníky. Hodlá nadále podporovat vzdělávání svých členů v této oblasti a přenášet téma mezi odbornou i laickou veřejnost.

Před více než rokem ČKA podepsala memorandum o spolupráci s Českou radou pro šetrné budovy (CZGBC), která pro členskou základnu pravidelně připravuje odborné semináře věnující se například cirkulární ekonomice, energetickým úsporám, hospodaření s vodou, zdravému vnitřnímu prostředí nebo certifikaci budov. „Spolupráce s architekty je velmi důležitým prvkem naší mise. Cílem České rady pro šetrné budovy je totiž vzdělávání veřejnosti, a to i té odborné, v otázkách nejnovějších principů udržitelnosti,“ připomněla hlavní přínosy spolupráce výkonná ředitelka České rady pro šetrné budovy Simona Kalvoda.

Brožura s plným zněním 7 tezí ČKA pro udržitelnou architekturu je ke stažení na www.cka.cz/cs/cka/kontakty/pracovni-skupiny/ps-udrzitelnost

Příští číslo Bulletinu ČKA 3/2021 bude tematicky zaměřeno právě na udržitelnost.

POSLANCI SCHVÁLILI NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON

26. května sněmovna schválila nový stavební zákon. Má nahradit dosavadní zákon z roku 2006. ČKA podpořila deset pozměňovacích návrhů podaných v návaznosti na požadavky tzv. velkých měst („Čtyři městské artikuly“).

Jednáním se zástupci ČKAIT bylo dosaženo shody na převážné části připomínek ČKA. Výsledkem je společné stanovisko předsedů Jana Kasla a Roberta Špalka.

ČKA rovněž iniciovala pozměňovací návrh č. 7999, který navazuje na dlouholeté úsilí obou profesních komor zavést definici pojmu dozor projektanta (dříve „autorský dozor“) a jeho zařazení mezi vybrané činnosti (dříve „vybrané činnosti ve výstavbě“).

Podrobnější informace viz s. 35 a web ČKA

LIBERALIZACE V PŘÍSTUPU K ARCHITEKTONICKÝM SOUTĚŽÍM

Valná hromada ČKA 2021 schválila změnu vnitřních řádů ČKA vedoucí k liberalizaci podmínek účasti autorizovaných architektů v architektonických soutěžích. Nadále již nebude disciplinárně postihována účast autorizovaných architektů v tzv. neregulérních soutěžích.

Cílem je zlepšit renomé architektonických soutěží a upravit roli ČKA, která by nadále neměla být vnímána jako orgán dozoru, ale jako partner jak pro zadavatele, tak pro soutěžící. Komora bude nadále deklarovat regulérnost soutěží posouzením jejich soutěžních podmínek, prohlášení o neregulérnosti bude však sloužit jako signál nedoporučující účast.

Inspirační jsou příklady ze zahraničí, kde mají architektonické soutěže při zadávání veřejných zakázek mnohem významnější roli. Například sousední Rakousko používá systém tzv. semaforu. Soutěže označené zelenou barvou jsou připraveny v naprostém souladu s předpisy. Vůči „oranžovým soutěžím“ pak panuje výhrada a v podstatě odpovídají českým soutěžím, které získají potvrzení o regulérnosti s výhradou výše odměn. „Červené soutěže“ nemají pro soutěžící garanci férového přístupu ve více aspektech a každý účastník do nich vstupuje na vlastní riziko (a zříká se současně nároku na oporu komory v případě sporů), avšak není za účast nijak postihován. Tomu odpovídá ze strany ČKA i nadále vydávané prohlášení o neregulérnosti soutěže.

ČKA vnímá stav zadávání veřejných zakázek na projektové služby jako jednu z brzd kvalitního a udržitelného rozvoje území a prostředí, ve kterém žijeme. Za správný nástroj k zadávání považuje architektonické soutěže a na jejich prosazování bude pracovat s ještě vyšší možnou intenzitou. Tím plní usnesení valné hromady ČKA 2021, podle něhož se má zaměřit na přímou celostátní podporu zadávání veřejných zakázek s využitím architektonických soutěží.

NÁVRH AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY

Do konce června 2021 má Ministerstvo pro místní rozvoj předložit návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky, a to včetně vyhodnocení vlivů této aktualizace na udržitelný rozvoj území.

Ministerstvo pro místní rozvoj zajistilo zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky, jehož součástí je i vyhodnocení vlivů na životní prostředí a posouzení vlivů na soustavu NATURA 2000. Veřejné projednání k návrhu proběhlo již v lednu letošního roku, připomínky bylo možné zasílat do poloviny února.

Na webu MMR jsou k dispozici ke stažení dokumenty: Návrh usnesení vlády, Předkládací zpráva, Návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky (bodový text), Odůvodnění návrhu Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky, Návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky (srovnávací text), Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR na udržitelný rozvoj území, Přílohy podle § 34 stavebního zákona.

Více informací na www.mmr.cz – v rubrice Stavební právo – koncepce a strategie

VLÁDA SCHVÁLILA NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

Národní plán obnovy (NPO), který se začal chystat loni po zveřejnění záměru Evropské komise (EK) na financování oživení ekonomik nejen po koronaviru, schválila 17. května 2021 vláda. Na NPO celkem půjde 200 mld. Kč s tím, že přibližně 172 mld. Kč má být z grantů Evropské unie (EU) a 28 mld. Kč z národních zdrojů. Nyní ČR pošle materiál Evropské komisi.

MPO nyní zřizuje koordinační orgán Národního plánu obnovy, resp. nový odbor na Ministerstvu průmyslu a obchodu. Ten bude dohlížet na plnění milníků a cílů jednotlivých komponent, které jsou zásadní pro čerpání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost.

Národní plán obnovy obsahuje priority vlády ČR a jeho jednotlivé komponenty, včetně finančních alokací, jsou navrženy tak, aby pomohly vyvést českou ekonomiku z krize vyvolané pandemií COVID-19 a přispět ke splnění reformních a investičních požadavků. Plán rovněž reflektuje požadavek evropské legislativy, aby minimálně 37 % zdrojů šlo na zelenou a 20 % na digitální transformaci. Národní plán obnovy počítá s 41 % výdajů na tzv. klimatickou tranzici a 23 % na digitalizaci.

NPO je tedy kompromisem mezi požadavky kladenými na plán evropskou legislativou, potřebami a prioritami jednotlivých resortů a všech relevantních partnerů – svazů, asociací, spolků, s kterými MPO jedná. V meziresortním připomínkovém řízení k NPO přišlo z 80 připomínkových míst na 1,5 tisíc připomínek, které resort průmyslu musel vypořádat. K NPO se také uskutečnila veřejná diskuse a vznikl speciální web na adrese www.planobnovy.cz, který se průběžně aktualizuje.

Investice zahrnuté v rámci Národního plánu obnovy jsou rozčleněny do 6 pilířů, které se dále dělí na komponenty a konkrétní reformy a investiční akce.

Alokace do jednotlivých pilířů plánu jsou následující:

Digitální transformace	28 329 mil. Kč
Fyzická infrastruktura a zelená tranzice	90 726 mil. Kč
Vzdělávání a trh práce	41 006 mil. Kč
Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19	11 691 mil. Kč
Výzkum, vývoj a inovace	13 200 mil. Kč
Zdraví a odolnost obyvatelstva	14 950 mil. Kč

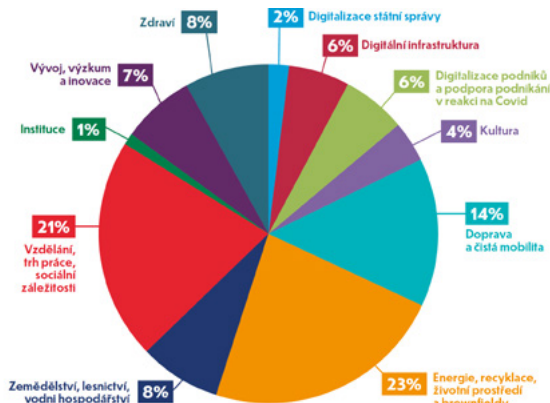
Národní plán obnovy je pouze jedním z nástrojů, které bude moci ČR využít v příštích letech, NPO tedy nebude pokrývat všechny potřeby země. ČR bude moci využít i řadu dalších finančních nástrojů, mj. strukturální fondy, Modernizační fond aj.

Nástroj pro oživení a odolnost (Recovery and Resilience Facility – RRF) je jedním z výsledků dohody, které dosáhli členové Evropské rady na zasedání 17. až 21. července 2020 o víceletém finančním rámci EU a Next Generation EU na období 2021 až 2027. Jde o nástroj na pomoc se zotavením se z pandemie koronaviru a na podporu investic a reforem týkajících se zejména ekologické a digitální transformace. RRF představuje celkem 672,5 miliardy eur na období 2020–2026, z toho je 312,5 mld. eur v grantech a 360 mld. eur v podobě půjček.

Národní plány na podporu oživení a odolnosti ekonomiky se předkládají jako součást evropského semestru, tedy každoročního cyklu koordinace hospodářských a sociálních politik. Podle aktuálního nařízení se současný NPO týká let 2021 až 2023 s možnou revizí v roce 2022, kdy bude známa přesná alokace na rok 2023.

Národní plán obnovy ke stažení na www.planobnovy.cz/o-planu

Národní plán obnovy počítá s podporou ve výši 200 mld. Kč do různých resortů. Zdroj: www.planobnovy.cz

DO 30. 6. 2021 – NOMINACE ARCHITEKTŮ OBCE

Cílem soutěže je upozornit na význam spolupráce a vzájemné symbiózy mezi architekty a samosprávou při rozvoji obcí v České republice.

Cena je udělována architektovi a zároveň obci, tedy spolupracujícím tandemu, který se po několik let soustavně a s respektem věnoval koncepci vystavěného prostředí a svým přístupem se významně zasloužil o kvalitní architekturu a udržitelný rozvoj.

Organizátoři: MMR ČR, Svaz měst a obcí ČR, ČKA, AUÚP ČR, časopis Moderní obec, ABF, a. s.

architektobci.cz

DO 30. ZÁŘÍ 2021 – PŘIHLÁŠKY DO PŘEHLÍDKY DIPLOMEK

Dne 1. června byl vyhlášen již 22. ročník Přehlídky diplomových prací, do něhož mohou své diplomové práce absolventi odevzdávat do 30. září. Slavnostní vyhlášení výsledků se uskuteční v zimních měsících.

Česká komora architektů pravidelně každým rokem pořádá Přehlídku diplomových prací jako soutěžní přehlídku úspěšně obhájených diplomových prací absolventů vysokých škol architektonického zaměření.

Diplomové práce letos posoudí porota složená z předních českých architektů: Petr Janda, Hana Maršíková, Jakub Chvojka, Jiří Opočenský, doplní je teoretička architektury a publicistka Karolina Jirkalová.

Do 30. 9. 2021 lze diplomky jednoduchým způsobem přihlásit přes webové rozhraní: diplom.ky

Více informací viz www.cka.cz nebo sekretář soutěžní přehlídky Marek Job, T: +420 771 126 426, E: marek.job@cka.cz

OBEC ARCHITEKTŮ MÁ NOVÉ ČLENY VEDENÍ

Dne 20. 5. 2021 se konala v prostoru Winternitzovy vily v Praze 5 valná hromada Obce architektů, z. s., na které byli zvoleni noví členové Rady obce a Dozorčí rady obce.

Počet členů Rady Obce byl rozšířen z šesti členů na jedenáct. „Do Rady byli zvoleni architekti, kteří již mají široké zkušenosti v oblasti architektury a mají zájem podílet se na rozšíření spolkové činnosti Obce architektů. Zároveň se nám podařilo uzavřít smlouvu s www.tvarchitect.com, která napomůže k větší publicitě spolkové činnosti,“ uvedl k volbě rady předseda Obce architektů Oleg Haman.

Obec architektů je spolek s tradicí od roku 1935, pokračovatel spolků architektů z první republiky. V roce 1989 se transformoval ze Svazu architektů a v letech 1990 až 1993 se podílel na založení profesní organizace České komory architektů. V roce 1948 se stal zakládajícím členem Mezinárodního svazu architektů (UIA), ve kterém bylo členství České republiky novým vedením OA obnoveno v roce 2017. Současně je OA členem i Visegrádské skupiny (V4). Spolek je kulturní platformou českých architektů zajišťující spolkovou činnost s cílem propagovat české architektury široké odborné i laické veřejnosti jak v Česku, tak i v zahraničí.

Rada Obce architektů:

Jan Kasl
Martina Hovořáková
Ondřej Chybík
Oleg Haman, předseda
Viktorie Souček
Vladimíra Leníčková, místopředsedkyně
Zorka Krejčí
Zdeněk Jiran, místopředseda

Václav Mastný, místopředseda
David Wittassek
Robert Rössler

Nově zvolení členové Dozorčí rady:

Milica Vujošević, předsedkyně
Klára Vejrová
Jan Melichar

Z tiskové zprávy Obce architektů
obecarchitektu.cz

OCEŇENÍ ZA RESTAUROVÁNÍ HRADU BAUSKA

Architekt Miloslav Hanzl obdržel v březnu 2021 cenu v soutěži Lotyšské stavby roku 2020 za nejlepší restaurování památky. Jednalo se o třetí etapu obnovy nejvýznamnějšího lotyšského gotického hradu Bauska.

Třetí etapa obnovy, která skončila v loňském roce, byla zaměřena na konzervaci a restaurování velké a malé věže hradu z 15. století, který leží na soutoku řek Musa a Memele u hranic s Litvou. Hrad byl koncem 17. století poničen za švédských válek a během Severní války s Ruskem v roce 1705 pak devastován ještě více. Následná éra Sovětského svazu se na něm podepsala necitlivými opravami a dostavbami. V posledním čtvrtstoletí se mu za pomoci českých odborníků vrací bývalá sláva a důstojnost. Českou pomoc s restaurováním hradu zprostředkoval v roce 1996 tehdejší prezident Václav Havel. Práce na obnově zahrnovaly ruční výrobu dřevěných pavlačí, schodišť, a nových krovů se zastřešením velké věže a konzervaci malé věže. Nové tesařské prvky, volně napodobující již zaniklé konstrukce, byly osazeny na původní místa stavby. Nejnáročnější bylo restaurování středověkého zdiva a zejména torz dochovaných gotických omítek. Miloslav Hanzl a Václav Gírsa spolu s restaurátorem Milošem Gavendou už v roce 2003 získali Cenu kulturního dědictví Lotyšska, udělenou Lotyšskou státní inspekcí pro ochranu kulturních památek v Rize, a cenu EU Europa Nostra Award 2004 za konzervaci zříceniny hradu hradu Bauska. Obnova vlastního renesančního zámku Bauska získala první místo v kategorii restaurování v soutěži Lotyšské stavby roku 2016.

Hrad Bauska, Lotyšsko. Foto wikipedia.org

ZLATÉ MEDAILE A CENY UIA

U příležitosti světového kongresu Mezinárodní unie architektů (UIA) 2021 v brazilském Riu de Janeiro, který se bude konat v červenci (virtuálně), budou udělena ocenění 2021 UIA Triennial Gold Medal and Prizes.

Porota zasedala v dubnu v rámci svého virtuálního jednání ve složení: prezident UIA Thomas Vonier (USA), Victor Leonel (Angola), Eva Jiříčná (Česká republika/UK), Kai-Uwe Bergmann (USA/ Dánsko) a Nadia Somekh (Brazílie).

ZLATÁ MEDAILE UIA

Zlatou medaili UIA získá in memoriam držitel Pritzkerovy ceny z roku 2006 brazilský architekt Paulo Mendes da Rocha (*1929) za nadčasové dílo, které za sebou již více než 70 let zanechává a technickou virtuozitu spojenou s vášní pro beton a inovativní stavební metody. Rochův život i tvorba jsou spjaté se São Paulem, kde také architekt bohužel zemřel před předáním ocenění, dne 23. května 2021, na rakovinu plic.

DALŠÍ OCENĚNÍ

Cena za udržitelnou architekturu (The Robert Matthew Prize for Sustainable and Humane Environments)

Francis Kéré

Cena za teoretickou činnost a psaní (The Jean Tschumi Prize for Architectural Writing)

Doğan Kuban

Cena za nové technologie v architektuře (The Auguste Perret Prize for Technology in Architecture)

Anupama Kundoo, Rudy Ricciotti

Cena za urbanismus (The Patrick Abercrombie Prize for Urban Planning and Design)

Joan Busquets i Grau

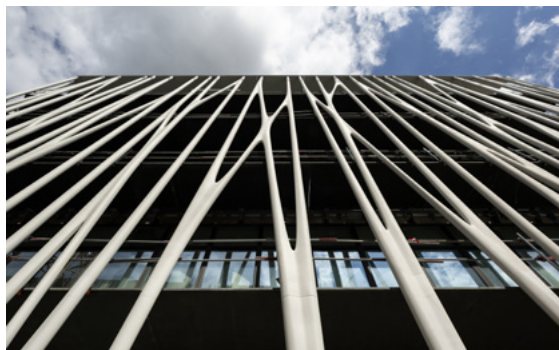
Cena Vassilise Sgoutase za implementovanou architekturu sloužící chudým (The Vassilis Sgoutas Prize for Implemented Architecture Serving the Impoverished)

David Kaunitz & Ka Wai Yeung, Nadia

Tromp and Jiansong Lu, Biuro Projektów

Lewicki Łatak, Brinda Somaya

Více informací uia.awardsplatform.com

Manufacture de la Mode, Paříž, 2020,
autor: Rudy Ricciotti

Foto archiv UIA

Dětský domov v Pondicherry, Indie, 2010,
autorka: Anupama Kundoo

Wanarn Clinic, 1000 km západně od Alice Springs,
Austrálie, 2015, autoři: David Kaunitz & Ka Wai Yeung

KS Cracovia, hala a sportovní centrum pro handicapované
v Krakově, 2018, autoři: Biuro Projektów Lewicki Łatak

URBAN DESIGN AWARD 2019/2020

Do 1. 7. 2021 lze přihlásit semestrální, ročníkové i bakalářské práce zapsané jako urbanistický projekt v akademickém roce 2019/2020 do soutěžní přehlídky Urban Design Award 2021, kterou organizuje každoročně Fakulta architektury ČVUT v Praze – Ústav prostorového plánování.

Urban Design Award – mezinárodní soutěžní přehlídka dříve známá pod názvem O nejlepší urbanistický projekt – se již 25 let těší trvalému zájmu studentů škol, které mají ve svém ateliérovém programu urbanistický nebo územně plánovací projekt. Je to soutěž pro studenty českých, slovenských, polských a maďarských fakult architektury a vysokých škol odborného zaměření. Soutěž tak podporuje obor urbanismus a územní plánování v rámci výuky a také vzájemnou komunikaci architektonických škol. Do loňského 25. ročníku se přihlásilo rekordních 60 projektů. Z 15 projektů, které postoupily do druhého kola, porota nakonec vybrala šest, jimž při online vyhlášení vítězů virtuálně předala ocenění. Výsledky soutěže jsou každoročně prezentovány v odborném architektonickém tisku a za běžných okolností také vystavovány na partnerských univerzitách a v rámci konferencí AUÚP ČR a Architec-

ture Week. Do soutěže nelze přihlásit závěrečné diplomní projekty.

Soutěž se koná za finanční podpory Fakulty architektury a Fakulty stavební ČVUT, Fakulty architektury VUT v Brně, Fakulty architektury STU v Bratislavě, Fakulty architektury Politechnika Wrocławska ve Vratislavi, Fakulty architektury PG v Gdaňsku, Fakulty architektury BME v Budapešti. Záštitu nad soutěží udělila ČKA.

- 1. cena 16 000 Kč
- 2. cena 9 000 Kč
- 3. cena 6 000 Kč
- Odměny 3 × 3 000 Kč

Více viz formular.fa.cvut.cz/award

Urban Design Award 2018/19 – Praha-re_vize/
Bohdalec, Vanda Kotková, FA ČVUT v Praze,
ateljiér Novotný-Koňata-Zmek

CENA VÍTA BRANDY ZA DOPRAVNÍ STAVBU NEBO OPATŘENÍ

Do 15. 8. 2021 se lze přihlásit do soutěžní přehlídky o Cenu Víta Brandy za dopravní stavbu nebo opatření, již organizuje Partnerství pro městskou mobilitu, z. s., Chomoutov.

Cena Víta Brandy oceňuje realizace dopravních staveb, které obohacují veřejný prostor – jsou dobře zvládnuté nejen technicky, ale i koncepčně a současně citlivě zasazené do okolního prostředí, příjemné pro uživatele a krásné.

Dopravní stavby jsou součástí veřejného prostoru, ve kterém žijeme, a to součástí mnohdy velice výraznou. Neměly by být tedy jednoúčelovými technickými díly, ale naopak díly navrženými komplexně, urbanisticky

Nábřeží Maxipsa Fíka v Kadani – visutá lávka a proměna s cyklostezkou, Vít Branda, 2011

a architektonicky kvalitní, chytře začleněné v rámci kontextu okolního prostoru a příjemné k užívání. Není přitom důležité, jak byla stavba nebo rekonstrukce investičně náročná.

Soutěž hodnotí konkrétní jednotlivá opatření či jejich soubor, která přispívají ke zvýšení podílu pěší a cyklistické dopravy, a to v souladu s Konceptcí městské a aktivní mobility pro období 2020–2030.

Prostřednictvím Ceny Víta Brandy chce Partnerství pro městskou mobilitu poukázat na dobrá realizovaná řešení a na to, že i např. stezka pro pěší a cyklisty, úschovna kol nebo zklidnění ulice, které vznikly v rámci dopravní infrastruktury, mohou být i obohacením pro kvalitu života a veřejný prostor.

Architekt Vít Branda, jehož jméno soutěž nese, je autorem lávky na nábřeží Maxipsa Fíka v Kadani. Symbolem Ceny Víta Brandy bude zhmotnění myšlenek, se kterými tvořil, tj. jednoduchost, smysluplnost, funkční design, vtip, nadhled nad technokratickým klišé. Autorem hlavní ceny je český výtvarník a hudebník Milan Cais.

ČKA udělila nad akcí záštitu.

Více informací: www.dobramesta.cz/cena-vita-brandy

JOSEF KOPEČNÝ A KAREL PLOCEK OPUSTILI NAŠE ŘÁDY

V jarních měsících zemřeli dva dlouholetí členové České komory architektů a zároveň aktivní členové orgánů ČKA – architekti Josef Kopečný a Karel Plocek.

Ing. Josef Kopečný (12. 12. 1937–17. 4. 2021)

Chrudimský architekt Josef Kopečný vedl svou kancelář K Projekt. Členem České komory architektů byl od roku 1993, v letech 2003, 2010, 2011 a 2012 byl členem dozorčí rady ČKA, v roce 2019 se stal náhradníkem Stavovského soudu, v únoru 2021 proto nahradil ve funkci zesnulého člena Stavovského soudu Ing. akad. arch. P. Krejčího. J. Kopečný byl dlouholetým členem Obce architektů, kde působil jako člen dozorčí rady. Zároveň byl předsedou občanského sdružení Chrudimští patrioti a vyjadřoval se k otázkám výstavby i profese.

Ing. arch. Karel Plocek (2. 4. 1958–13. 2. 2021)

Královéhradecký architekt Karel Plocek vystudoval FA ČVUT v Praze v roce 1983. Po škole nastoupil na odbor územního plánování KNV Hradec Králové, od roku 1986 pracoval v místním Stavoprojektu. Po roce 1989 založil vlastní ateliér Plocek AD, později ateliér Zídka-Plocek-Misík. Od roku 2009 pracoval v ateliéru IMP architekti,

který vedl společně s Dobroslavem Illichem a Martinem Misíkem. Společně realizovali řadu staveb nejen v regionu. Patřil mezi zakladatele ČKA (číslo autorizace 00012). V letech 1995 a 1996 byl členem dozorčí rady, v roce byl 1999 valnou hromadou zvolen do Stavovského soudu, kde po opakovaném získání mandátu aktivně působil až do roku 2009 – z tohoto jedenáctiletého funkčního období zastával pět let pozici předsedy Stavovského soudu (2000, 2001, 2002, 2003 a 2006).

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ČKA

Dle zákona o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě patří do působnosti České komory architektů mimo jiné také podpora odborného vzdělávání a napomáhání šíření odborných informací.

Celoživotní profesní vzdělávání (CPV) je založeno na dobrovolnosti a individuální volbě forem vzdělávacích aktivit. Dvouletý cyklus CPV předpokládá splnění minimálního počtu 72 bodů, 40 bodů v předepsaných oblastech a 32 bodů může být zajištěno aktivitami v jiných oblastech CPV. Autorizovaným osobám, které doloží splnění požadovaného počtu bodů, vydá ČKA osvědčení o absolvování CPV. U pojišťovny ČSOB může autorizovaná osoba uplatnit 50% slevu na spoluúčasti při profesním pojištění.

Výběr z připravovaných akcí CPV (konferencí, workshopů, přednášek a dalších akcí) viz <https://www.cka.cz/cs/pro-architektury/celozivotni-vzdelavani>

ERRATA

V Bulletinu ČKA 1/2021 byl v popisku u obrázku na s. 42 nepřesně uveden autorský tým, který se podílel na revitalizaci historického jádra obce Tetín. Autory vítězného soutěžního návrhu na celou revitalizaci historického jádra obce Tetín (včetně prostoru ohniště zobrazeného na fotografii) byl skutečně v roce 2015 uvedený tým – Jan Mackovič, Zuzana Kučerová, Kateřina Burešová, Jana Kusbachová. Koncept krajinářského řešení pak vznikl v ateliéru Terra florida (Zuzana Štemberová a Lucie Vogelová). Ohniště na vyhlídce, které bylo v Bulletinu publikováno, je jedním z dílčích projektů následné realizace. V daném případě se jedná o projekt dotačního titulu nazvaného Revitalizace intravilánové zeleně v obci Tetín. Autory prováděcího projektu veřejného prostranství s ohništěm realizovaného v letech 2019–2020 jsou Martina Forejtová, Martina Havlová a Ondřej Valigura z ateliéru Land05 Ateliér zahradní a krajinářské architektury. Autorský dohled nad dodržением vítězného konceptu pro obec Tetín provádí Jan Mackovič. Za nepřesnost se redakce omlouvá.

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY ČKA A ČINNOST ACE

VÝROČNÍ ZPRÁVA ACE

Evropská rada architektů (ACE) představila na online valné hromadě, která se konala 23. dubna 2021, výroční zprávu za rok 2020 a výhled do roku 2021.

Výroční zprávu lze stáhnout na www.cka.cz/cs/svet-architektury/novinky/ace-vyrocnizprava

UMĚLÁ INTELIGENCE A ARCHITEKTURA

Při příležitosti Světového dne kreativity a inovací, který připadá na 21. dubna, zveřejnila Evropská rada architektů (ACE) rozhovor se členem představenstva ACE a představenstva ČKA Ing. arch. Pavlem Martinkem k tématu umělé inteligence a architektura.

Rozhovor viz Architects' Council of Europe www.bit.ly/3oWmbbi

VÝSLEDKY SEKTOROVÉ STUDIE ACE

Evropská rada architektů (ACE) zveřejnila výsledky již sedmé sektorové studie (tzv. Sector Study), nejkompaktnější studie o architektonické profesi v Evropě. Do průzkumu, který se provádí jednou za dva roky, se zapojilo 25 600 architektů z šestadvaceti evropských zemí, z toho 213 z České republiky.

Z výzkumu vyplývá, že počet architektů v Evropě vzrostl o 24 % mezi roky 2008 a 2018, od této doby stagnuje. V současné době vykonává profesi architekta v Evropě 559 070 osob, z toho 58 % mužů a 42 % žen. Dvě třetiny evropských architektů pocházejí z pěti zemí – Itálie (152 200), Německo (117 500), Španělsko (47 600), Velká Británie (42 500), Francie (30 000). V České republice je celkem 4000 architektů – v poměru 71 % mužů a 29 % žen. Zastoupení žen v profesi v Evropě roste (z 31 % v roce 2010

na 42 % v roce 2020). Celkem 34 % architektů je mladších 40 let (v ČR 32 %).

Koronavirová epidemie snížila pětina architektů množství zakázek, čtyři procenta architektů ukončila svou činnost úplně. Téměř 7 % architektů je nezaměstnaných. I tak architekti přispěli do evropského hospodářství 17 miliardami EUR. Ve studii je možné dozvědět se i další podrobnosti z fungování architektonických kanceláří v Evropě.

Uplatnění architektů

Nejčastěji architekti pracují v Evropě jako osoby samostatně výdělečně činné, a to ve 33 % (v ČR 39 %). Dalších 9 % jsou ředitelé či partneři společnosti (v ČR 10 %). Zaměstnanců je celkem 28 % (v ČR 26 %). V soukromém sektoru pracuje 29 % respondentů, zatímco ve veřejném 13 %. V Evropě najdeme 111 000 architektonických kanceláří, přičemž každá má průměrně 3–5 zaměstnanců a její průměrný roční příjem činí 253 000 €.

Průměrná hodinová sazba

Zatímco průměrný hodinový honorář ředitele či partnera společnosti se pohybuje okolo 79 €, tedy přibližně 50 000 € ročně (v ČR 32 520 €), průměrná hodinová sazba řadového architekta se pohybuje okolo 65 € (v ČR je roční výdělek asi 19 473 €). Pracuje se přibližně 40–47 hodin týdně. Tři čtvrtiny architektů pracují na plný úvazek (stejně procento v ČR).

Udržitelná architektura

V sektorové studii se tentokrát poprvé objevila nová sada otázek, které měly odhalit, jak architekti využívají udržitelné koncepty ke zmírnění dopadů klimatických změn. Celkem 57 % respondentů uvedlo, že jsou tyto koncepty součástí jejich každodenní práce. Jedním z důvodů, proč architekti navrhují udržitelné stavby, je požadavek klientů, dalším důvodem jsou předpisy dané země.

Navrhování energeticky efektivních budov v Evropě:

- Nízkoenergetické stavby – 57 % (v ČR 72 %; v Lucembursku – 90 %, Chorvatsku – 84 % a Estonsku – 89 %)
- Budovy s téměř nulovou spotřebou energie – 15 % (v ČR 33 %)
- Energeticky plusové budovy – 10 % (v ČR 10 %)
- Využití cirkulární ekonomiky – 15 % (v ČR 10 %)

Architektonické soutěže

Jen menší procento architektů se zúčastňuje architektonických soutěží. Považují je v mnoha případech za komplikované, časově a finančně náročné. Mezi problémy soutěží také uvádějí krátké lhůty na zpracování návrhu, nejasná kritéria posuzování návrhů i nepřesná zadání a podklady. Nejčastěji se objevují otevřené soutěže, užší soutěže se snižováním počtu účastníků a následným zpracováním návrhu, přímé vyzývání účastníků k účasti v soutěži, ale využívány jsou i další typy výběrových řízení.

Účast architektů v soutěžích:

- Účastním se soutěží – 13 % (v ČR přibližně 9 %)
- Přípravě soutěžního návrhu ateliér věnuje průměrně 300 h (Češi uvedli 201 hodin a náklady 4644 €, zatímco evropský průměr je 17 490 €).

Digitalizace v architektuře

Architekti využívají stále častěji digitální nástroje, ať už je to z osobních důvodů nebo kvůli požadavkům klienta či předpisů. Nejčastěji se jedná o 3D modeling, renderování, BIM, Parametrický design atd. Jen přibližně 35 % architektů absolvuje oficiální školení.

Podíl architektů, kteří často používají tyto digitální nástroje:

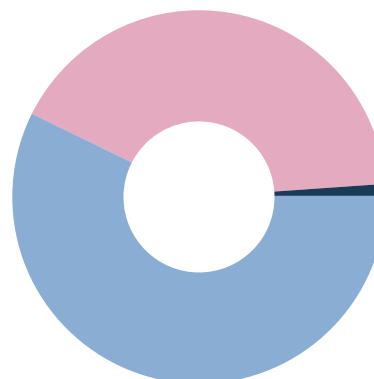
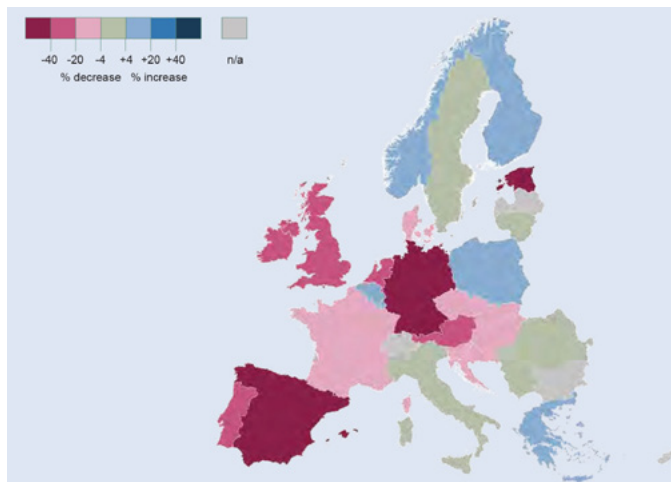
- 3D Modeling – 62 % (v ČR 64 %)
- Renderování – 44 % (v ČR 60 %)
- BIM – 31 % (v ČR 27 %)
- Výpočet energetické náročnosti budovy – 12 % (v ČR 2 %)
- Parametrický design – 12 % (v ČR 5 %)

Výsledky jsou zveřejněny na webových stránkách ACE www.ace-cae.eu/activities/publications/ace-2020-sector-study/ a také na www.aceobservatory.com/Home.aspx?Y=2020 & c=Europe & l=EN

Připravila Markéta Pražanová

Architekti také odhadovali dopad Covid-19 na profesi architekta. Snižení počtu zakázek se obávají především v Estonsku, Německu a Španělsku.

V Evropě pracuje 58 % architektů a 42 % architektek.

14

Ricardo Sánchez González, José Ignacio Linazasoro Rodríguez, Univerzitní kampus v Segovii, 2012

Den architektury. Foto René Volfík

SERVIS

Brownfieldy, komín v cukrovaru. Foto archiv organizátora

Prázdňé letiště v době lockdownu spojeného s Covid-19. Foto Dyana Wing

AKCE

KRUH: DIALOGY

Přednášky

Záštita ČKA

Živý stream na facebookových stránkách www.kruh.info

Spolek KRUH pořádá 21. cyklus přednášek, na které pozval nejzajímavější hosty, kteří v KRUHU za posledních dvacet let vystoupili. Předstupují před publikum znovu a rozšiřují svou prezentaci o jiné pro ně inspirující osobnosti nebo osobnosti, s kterými by se oni sami rádi potkali.

- 7. 10. 2021 v 19.30 h, kino Světozor
Kamiel Klaasse / NL + host
- 4. 11. 2021 v 19.30 h, CAMP IPR Praha
José Ignacio Linazasoro / SP + host
- 9. 12. 2021 v 19.30 h, CAMP IPR Praha
Tom Emerson / UK / CH + host

www.kruh.info

DEN ARCHITEKTURY

Festival

Záštita ČKA

29. 9.–4. 10. 2021

Stejně jako v předchozích letech proběhne počátkem října celorepubliková akce Den architektury. Festival zamíří do stovky měst a obcí napříč Čechami, Moravou a Slovenskem. Jeho bohatý program, čítající několik stovek akcí, nabídne zdarma procházky, cyklovýjížďky, přednášky nebo workshopy. Na 35 místech po celé ČR bude součástí Dnů architektury také výstava nominovaných děl České ceny za architekturu.

www.denarchitektury.cz

BROWNFIELDY 2021

Konference

Záštita ČKA

17. 9. 2021
Kasárna Vyšný, Český Krumlov

Konference Brownfieldy představuje platformu pro dialog soukromé a veřejné sféry o budoucím územním a ekonomickém rozvoji brownfieldových lokalit v ČR. V průběhu jednoho dne se setkají odborníci na územní plánování, development, architekturu, finanční nástroje, životní prostředí, právo a další. Tento ročník je věnován rozvoji městských brownfieldů a na konkrétním příkladu Českého Krumlova budou diskutovány všechny aspekty úspěšného zapojení brownfieldu do rozvoje města. S tématem úzce souvisí důležitost městského architekta. Dlouhodobým cílem konference je ukazovat konkrétní a úspěšné projekty, které mohou být inspirací pro další realizace. Jsou přesvědčeni, že společná diskuse může nastartovat skutečnou změnu. Organizátorem akce je Asociace developerů České republiky.

www.kfbrownfieldy.cz

ARCHITEKTURA V DOBĚ POKORONAVIROVÉ

Eseje

On-line projekt
Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1

Pandemie koronaviru nás opravňuje položit si otázku, jakou roli sehraje a bude sehraje architektura v době konce tekuté modernity. Zdá se, že modus operandi současného světa, kdy se ztrácejí jakékoli morální normy v kontextu globálního provozu, kdy spotřeba na jedno použití a nekontrolovatelný růst bohatství, který byl hlavní mantrou postkapitalistické společnosti na začátku třetího tisíciletí, stále prohlubují propast mezi chudými a bohatými, nelze dále udržet. Dočasně přerušení nomádkého způsobu konzumace zážitků, zapříčiněné stále levnější mobilitou obyvatel planety, vyzývá k úvahám o změně paradigmatu uvažování o budoucí roli architektury při celosvětovém pohybu obyvatelstva, klimatických změnách a vzniku dalších pandemií. Svůj názor vyjádřily v textech desítky teoretiků a architektů.

www.gjf.cz

Z instalace výstavy Adolf Loos světoobčan.

The Arsenal. Instalace na Bienále architektury v Benátkách vytvořená Institutem pro výpočetní navrhování Stuttgartské univerzity a Ústavem stavebních konstrukcí.

Petr Stolín Architekt, s. r. o., Zen Houses – ateliér a dům, 2015. Foto archiv ČCA

ADOLF LOOS SVĚTOOBČAN

Výstava

11. 12. 2020–1. 8. 2021

Národní technické muzeum, Kostelní 1320/42, Praha 7-Letná

Výstava pořádaná u příležitosti 150. výročí narození Adolfa Loose má připomenout osobnost, tvorbu a základní ideje tvorby významného architekta, jehož odkaz je stále aktuální a inspirující. Ačkoliv se Loos sám za architekta nepovažoval, jeho názory, a především dílo ovlivnily generaci jeho současníků i následovníků – architektů.

www.ntm.cz

MEZINÁRODNÍ BIENÁLE ARCHITEKTURY 2021 V BENÁTKÁCH

Festival

22. 5.–22. 11. 2021

Benátky

17. ročník Bienále architektury 2021, které organizuje La Biennale di Venezia. Výstavy se účastní 112 vystavovatelů ze 46 zemí a 61 států. Česká republika v zastoupení států bohužel chybí. Tématem tohoto ročníku je How will we play together? Návštěvníci si mohou vybrat ze 17 akcí zaměřených na vzdělávání, mladé architektky, poválečnou architekturu, věnovaných konkrétním městům či místům, konverze architektury atp.

www.labiennale.org/en/architecture/2021

PETR STOLÍN ARCHITEKT

Výstava

11. 6.–29. 8. 2021

Dům umění České Budějovice, náměstí Přemysla Otakara II. 38

Liberecký architekt a pedagog Petr Stolín (*1958) patří do nepočetné skupiny současných českých architektů, jejichž tvorba snese srovnání se světovou špičkou oboru. Jeho návrhy se nepodřizují rychlosti a fotogeničnosti mediálních událostí, protože jejich cílem je rozvíjení autentické zkušenosti obývaného prostoru. Důvodem úspěchu je tak především dlouhodobé ohledávání základních kvalit stavebního umění, které jej přivedlo k rozvinuté poetice střídmosti. Výstava nepředstavuje jeho tvorbu pomocí modelů či odlišných reprezentací architektury. A to i navzdory skutečnosti, že stavby, které architekt vytvořil ve spolupráci s Alenou Mičkovou, získaly ocenění a uznání jak od tuzemských, tak i zahraničních odborníků. Důvod je prostý: výstava se snaží přinést zprávu o tom, co je v architektuře nejdůležitější.

www.dumumenicb.cz

VADÍ × NEVADÍ: JAK SE ŽIJE DĚTEM A RODIČŮM V PRAZE?

Výstava

27. 5.–10. 7. 2021

Galerie VI PER, Vítkova 2, Praha 8

Město přívětivější vůči různým skupinám obyvatel je myšlenka, která bývá v posledních letech často diskutována. Pro galerii VI PER autoři připravili výstavu, jež se zaměřuje na život malých dětí a jejich rodičů v Praze. Jak se pohybují a kam chodí? Kde je jim příjemně a kde naopak ne? Je město pro všechny? Aby se získala odpověď na tyto otázky, vytvořili organizátoři dotazník pro rodiče, kteří se svými dětmi často pohybují v pražském veřejném prostoru. Na výzvu odpovědělo 236 rodičů dětí předškolového věku. Témata, která z průzkumu vyplynula, byla zpracována v mezioborovém kolektivu ve složení: Alžběta Brůhová (architektka), Klára Brůhová (historička architektury), Karina Hoření (socioložka), Adéla Pečlová (architektka) a Jakub Plachý (ilustrátor). Výstava je analýzou, ale i zhmotněným komentářem na téma prostoru, který je tu pro všechny. Vadí × nevadí na cvičném hřišti galerie po dobu několika týdnů uvádí v život myšlenku města otevřenějšího pro všechny.

www.vipergallery.org

NOVÉ KNIHY

ČESKÁ ARCHITEKTURA / CZECH
ARCHITECTURE 2019–2020

Petr Hájek

**Prostor – architektura,
interiér, design, o. p. s., 2021**

Formát: 176 stran, 23 × 30 cm
Orientační cena: 500 Kč
Prodej: www.kosmas.cz
a www.archiweb.cz,
později i ve vybraných
knihkupectvích v Praze a Brně

Ročenka české architektury pravidelně informuje nejen odbornou, ale především laickou veřejnost o situaci v oboru a přináší podněty a inspiraci. Pro zájemce ze zahraničí pak slouží jako stručný přehled soudobé české architektonické scény. Výběr 31 staveb provedl v letošním roce přední český architekt a pedagog Petr Hájek, který také publikované realizace doplnil komentáři a úvodním textem. Editor se snažil představit čtenářům typologicky rozmanitá díla pod společným názvem „Přesahy“. Ve své úvodní stati vysvětluje: „Ročenku jsem nesestavoval jako hitparádu, ale hledal jsem především, čím dílo překračuje samo sebe. Příklady jsou vybrány tak, aby vyprávěly společný příběh o rozmanitosti přístupu a o různých cestách k cíli. Ve výběru najdete výstavu zahalenou v mlze, náměstí jako vytištěný obraz, výstavní expozici, po které se dá šplhat, tělocvičnu jako chrám sportu, mobilní školu nebo pokoj na stromě...“ V úvaze o architektuře jako umění, paměti, utopii, experimentu i antropocenu si rovněž klade otázku, jak je na tom současná česká architektura: „Moje odpověď zní, že žádná neexistuje. Existuje scéna na území České republiky, ale obecně má podobu té globální. Myšlenky jsou podobné těm japonským, německým, švýcarským, mexickým, australským...“

Po prostudování všech děl se čtenář dostává k další kapitole, v níž hovoří novinář Petr Volf s architektem Romanem Kouckým o diskutabilním plánování města, především pak o přežitém principu územních plánů, které považuje za brzdy rozvoje a nástroj stagnace. Kritický je rovněž k současné rekodifikaci stavebního práva, kterou označuje za zločin proti městskosti. Nezapomíná na jemu blízká témata, jako jsou památkové péče a tvorba veřejných prostranství stejně jako nutnost věci sepsat, přesně formulovat a publikovat.

ÚZEMNÍ PLÁN: METODIKA ZPRACOVÁNÍ
A NÁSLEDNĚ ZPRACOVÁNÍ JEHO
DŮSLEDKŮ

Ivan Nosek

powerprint, 2021

Formát: 90 stran, 21 × 29,7 cm
Orientační cena: 600 Kč

Kniha shrnuje vznik územního plánu Kolína nad Rýnem. Kromě textové části jsou prezentovány části územně plánovací dokumentace, která se snaží o racionalizaci prostorového a funkčního uspořádání území. Cílem autora je snaha o zdokumentování rozvoje významného německého města z pohledu územního plánování včetně infrastruktury.

HOTEL INTERCONTINENTAL V PRAZE

Kateřina Houšková (ed.)

Národní památkový ústav, 2019

Formát: 21 × 28 cm, 256 stran
Orientační cena: 829 Kč

Monografie o ikonické stavbě Prahy vybudované v letech 1968–1975 podle projektu kolektivu architekta Karla Filsaka. Hotel InterContinental realizovaný ve stylové poloze jakési domácí obdoby tehdy populárního brutalistního stylu vznikl ve skutečnosti ve spolupráci tří různých architektonických kolektivů. Pod záštitou a vedením Karla Filsaka (ateliér Epsilon Projektového ústavu Výstavby hl. města Prahy) byly pro vytvoření interiéru stavby přizvány ještě dva další ateliéry, ateliér Beta z téhož ústavu pod vedením architekta Jana Šrámka a kolektiv architekta Františka Cubra. Účast celé plejády výtvarných umělců byla ještě bohatší, než to bývalo obvyklé u „běžných“ veřejných staveb.

Výsledkem meziinstitucionální spolupráce autorů monografie je doplnění historicko-uměleckého textu o popisy průzkumu konstrukce, materiálu betonů a převedení prvků stavby do 3D modelace u konkrétní stavby. Nepřehlédnutelnou součástí výzkumu bylo rovněž svědectví žijících pamětníků a neobyčejně vstřícný přístup vedení hotelu a hotelových zaměstnanců.

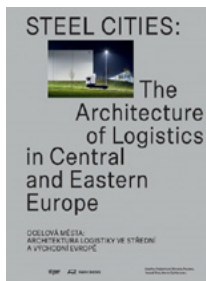
Monografie je již třetím počinem v plánované ediční řadě v rámci projektu NAKI II, který se zaměřuje na dokumentaci a průzkum památkového potenciálu architektury 60. a 70. let 20. století (vyšla již publikace o ob-

Poslední kapitola přináší přehled událostí v oboru, medailony oceněných osobností, výsledky soutěžních přehlídek realizovaných staveb i architektonických soutěží o návrh, vydané a doporučené knihy, periodika a filmy.

ČKA je partnerem knihy.

chodním domu Kotva, nádraží Vítkovice v Ostravě a vyjde o budově Transgasu). Projekt propojuje výzkumnou činnost NPÚ s dalšími odbornými institucemi, projektového konsorcia (ČVUT, VUT a ÚTAM). Autorský kolektiv: Kateřina Houšková, Patrik Bayer, Petr Cikrle, Hana Hasníková, Matyáš Kracík, Kateřina Kulawiecová, Jiří Kunecký, Martin Lapšanský, Lenka Popelová, Pavla Rovnaníková, Pavla Savická, Radomíra Sedláková, Anna Schránílová, Vladimír Šlapeta.

Pozn.: Hotel letos v lednu koupil od slovenské skupiny Best Hotel Properties fond R2G ovládaný Oldřichem Šlemrem, Pavlem Baudišem a Eduardem Kučerou. Noví majitelé připravují rekonstrukci interiéru hotelu, který bude nově provozovat hotelový řetězec Fairmont a jeho název se změní na Golden Prague Hotel podle hotelové restaurace. K hotelu patří i parcely v Pařížské ulici a na Dvořákově nábřeží a také piazzeta, kterou město loni přejmenovalo na náměstí Miloše Formana. Majitelé plánují úpravy okolí stavby, které počítají s vytvořením nového náměstí mírně pod úrovní Pařížské ulice na místě dnešního krytého bazénu, který se přesune. Náměstí má být tunelem přes val nábřeží propojeno s Vltavou, čímž se má Pařížská prodloužit až k řece. Kromě toho projekt navrhuje stavbu proskleného objektu na náměstí Miloše Formana na rohu Pařížské a Bílkovy ulice. Možnost zástavby na piazzetě v minulosti vyvolala odpor odborníků a veřejnosti (stanovisko ČKA viz s. 6).

CELOVÁ MĚSTA

**Kateřina Frejlichová,
Miroslav Pazdera, Tadeáš
Říha, Martin Špičák (eds.)**

**VI PER Gallery Praha a Park
Books AG, Zurich, 2019**

Formát: 364 stran, 17 × 23 cm
Orientační cena: 790 Kč

S podtitulem „Pozoruhodná analýza růstu skladištních hal / Fenomén rozmachu viditelných krabic a neviditelné sociální periferie“ vyšla počátkem loňského roku neobvykle zaměřená kniha, jejíž editoři se pokusili odkrýt hlubší vrstvy problému logistických parků prostřednictvím článků 21 českých i zahraničních autorů, mezi nimiž jsou architekti, historik umění, sociální geograf i odborníci na pracovní právo, melioraci půdy či světelný smog. Jednotlivé studie naráží na celosvětová témata, jakými jsou ekologie, zábory a exploatace zemědělské půdy, narušení vodního cyklu, retenční schopnosti krajiny, prekarizace pracovních sil a prolínání ekonomie a moci v globalizovaném světě.

Ve střední a východní Evropě vrostla za necelých 20 let logistická infrastruktura, která nabízí více než 35 milionů čtverečních metrů skladovacích ploch. Vstup ocelového města v této lokalitě považují autoři za skutečný problém, který si společ-

nost sama vytvořila jako odraz svých materiálních tužeb. Je to konzument, který je zodpovědný za trend výstavby hal, je to kupující, kdo chce být zaplaven zbožím z „jarmarku marnosti“.

Autoři textů se staví k ocelovým městům velmi kriticky a jsou přesvědčeni, že tyto demontovatelné stavby si berou více, než vracejí zpět. Dojem dočasnosti, který vytváří prefabrikovaná plechová obálka, stojí v kontrastu k nevratnému stavebnímu zásahu spojenému s betonovými deskami, asfaltovými povrchy, základy a infrastrukturou.

Téměř všechny logistické areály jsou budovány na zelené louce, kde výstavba není tak náročná jako přestavba brownfieldů. Nechybí exkurz do života zaměstnanců a obyvatel logistických center, který zásadním způsobem ovlivňuje fungování i bezpečnost přilehlých obcí.

V knize se samozřejmě také dozvíme o historii přepravních kontejnerů, o jednotlivých standardech a certifikacích skladištních hal, normách půdorysů, konstrukcí a obálek, včetně předepsané barevnosti.

Můžeme se tedy ponořit do ponurého světa stovek tisíc metrů čtverečních unifikovaných hal a sledovat jejich dopad na krajinu i společnost.

HRANA / PAMÁTNÍK JANA PALACHA VE VŠETATECH

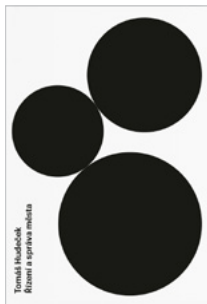
Pavla Melková, Petr Blažek

Národní muzeum, Praha, 2020

Formát: 21 × 29 cm, 112 stran
Orientační cena: 650 Kč

Kniha Hrana nás provází památkem Jana Palacha ve Všetatech. Je o životě Jana Palacha a společnosti v jeho době i v současnosti, o architektuře a její schopnosti promlouvat, o naší osobní roli v utváření světa. Procházíme skrze symboly, které jsou obsaženy v architektonické a výtvarné vrstvě domu, stejně jako skrze informace soustředěné v historické expozici muzea. Podoba památníku je symbolem situace, kdy do života země, rodiny a člověka zasáhla zvenčí hrana zla a s ní výzva. Zdůrazňuje význam činu spočívající v uslyšení dějinného apelu jednotlivcem a vyzdvihuje tak v univerzální rovině platnost Palachova činu i pro současnost. Odkazuje nás k naslouchání výzvám dneška a osobní reakci na ně. Grafická úprava: Robert V. Novák. Kniha vyšla v české a anglické verzi.

Připravila Markéta Pražanová

ŘÍZENÍ A SPRÁVA MĚSTA

Tomáš Hudeček

IPR Praha, 2020

První kniha – zasazuje fenomén měst do kontextu vývoje naší reality, přírody a společnosti. Jejím cílem je popsat obecný rámec pro lidská rozhodnutí v našem světě.

Druhá kniha – podrobně popisuje podstatu lidských rozhodnutí a snaží se je začlenit do řídicích vrstev města, tedy do městské samosprávy a městské administrativy. Kniha je koncipována mimo jiné i jako opora pro studenty oborů urbanismu, geografie, architektury, managementu či městského inženýrství.

Třetí kniha – případová studie Prahy, poukazuje na největší problémy správy milionového města a na faktickou nemožnost jeho řízení, která je částečně způsobena obecnými trendy vývoje v Česku. Poslední část třetí knihy, která se věnuje krizovému řízení, vychází ze zkušeností v době vyhlášeného krizového stavu v Praze při povodních v roce 2013.

Kniha Řízení a správa města je ke stažení na www.iprpraha.cz/knihovna (IPR jako spoluautor)

1. díl – www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/knihovna/01_rizeni_a_sprava_mesta_zari.pdf

2. díl – https://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/knihovna/02_rizeni_a_sprava_mesta_1.pdf

3. díl – https://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/knihovna/03_rizeni_a_sprava_mesta_1.pdf

Přednášky nazvané Městověda probíhají v Centru architektury a městského plánování (CAMP) – www.campuj.online

ROZHOVOR S TOMÁŠEM HUDEČKEM: STÁT BY MĚL ROZLIŠOVAT SPRÁVU VELKÝCH A MALÝCH MĚST

MĚSTO JAKO ORGANISMUS I SYSTÉM

V loňském roce vyšla v tištěné podobě vaše trilogie nazvaná Řízení a správa města, v níž se věnujete tzv. městovědě, jak problematiku strategického rozvoje a územního plánování měst nazýváte. Město přirovnáváte k živému organismu – dokonce k relativně jednoduchému – zmiňujete kobylku. Proč město vnímáte jako značně nedokonalý systém?

Organický pohled na město není nový. Jedná se o přirovnání nevědecké, byť ho architekti rádi používají. Biologové by takové přirovnání odmítli, protože organismus je něco, co je tvořeno živými buňkami. Dalo by se pak namítnout, že město tvoří lidé, kteří jsou tvořeni živými buňkami. Organismus považují za vhodné přirovnání, protože ve vztazích neživá a živá hmota, člověk a lidská komunita, společnost a město se objevují pokročilé typy reakcí. Zatímco neživá hmota má pasivní reakce, živá má reakce aktivní.

Jaké aktivní a pasivní reakce města máte na mysli?

Abych zjistil, jak moc jsou města schopná reagovat podobným způsobem, pomohlo mi podívat se na ně z velké dálky – jako mimozemšťan. A města na změny v prostředí nepochybně reagují (když si odmyslíme, že reakce tvoříme my, lidé uvnitř). Jsou to reakce velmi detailní. Např. přestaneme stavět na místech, která jsou opakovaně zaplavována, nebo vyklidíme ulice, když je tu covid. Sice nejsme v době covidové úplně spokojeni, především psychicky, chybí nám sociální kontakty, ale pracovně vše kupodivu více méně zvládneme. Města – jako místa pro život – jsou tedy funkční, stejně jako byla před pěti sty lety. Sledovat můžeme také tvůrčí a emoční reakce města, kdy města udělají něco sama od sebe, kdy se třeba poučí z chyb jiných (jak to dělá jednotlivec). Tato reakce je u měst málo rozvinutá. Člověk je schopen ledacos vymýšlet. Je naivní tomu přikládat nějaký velký význam, protože příliš tvůrčí schopností neoplýváme. I umělci, ať už jsou to architekti, hudebníci, skladatelé, většinou svá jedinečná díla vytvoří za jeden večer po třech láhvích vína. Výjimečná díla nevznikají nepřetržitě. Tvůrčí schopnost je nám propůjčena sem tam.

Jak město člověka ovlivňuje?

Vyšší celek vždy působí zpětně na své části. Město nás ovlivňuje fyzicky, fyziologicky i psychicky. Vliv ještě vyššího celku – společnosti obecně – nás pak ovlivňuje i do větší hloubky. Jsme schopni se měnit, a to s pomocí vědy

i v úrovni genů. Ale zpět k úrovni města. Zde dochází k něčemu, co bych nazval šlechtění lidské rasy, a to pro život ve městě. Lidé, kteří jsou schopni žít ve městech, následně vychovávají své potomky tak, aby v něm tito zase uměli žít. Není třeba to vnímat negativně, jako směr od vlka k pudlovi, kdy se ztrácí odolnost a kvalitní genová výbava. Městský člověk je dnes (pokud nebydlí ve zlém městě) zpravidla zdravější a spokojenější než obyvatel venkova. Člověk v úspěšném městě je lépe schopen najít balanc mezi nabízejícími se možnostmi trávení času.

Tvrdíte, že město je pro nás úkol. Jak jej plní běžní občané?

Města tvoříme proto, aby se nám v nich žilo lépe a déle. Ostatně, smysl jakéhokoliv celku je vždy takový, aby prodloužil existenci svým částem. Ale není to zadarmo. Když nebudeme mít město jako úkol, tak se začne rozpadat. Všichni se musíme relativně drobným množstvím energie celodenně snažit o to, aby město dobře fungovalo. Každý má svou roli, ať už ve správě města, nebo v neziskovce, která se stará o údržbu, nebo svým běžným výskytem. Tím, že chodíme po chodníku, nikoliv prostředkem silnice, neničíme okolní prostředí, už plníme svůj úkol. Nemusíme vstávat s tím, že budeme plnit úkol. Jen je třeba vědět, že každou část své energie věnujeme celku.

ŘÍZENÍ A SPRÁVA MĚST

Stát značně omezuje rozvoj měst. Neměla by být tedy posílena jejich autonomie?

Samospráva a státní správa v České republice je nešťastným pelmelem rakousko-uherského pozůstatku z období před první republikou, který je ovlivněn postkomunistickým plánováním měst a jejich správou. Urbanizované areály v Česku (především metropolitní areály) by skutečně měly mít větší pravomoc spravovat svá území a rozhodovat o svém rozvoji. Jako největší překážku rozvoje měst vnímám příliš omezený pohled z národní úrovně směrem k regionům a městům. Stát by měl nastavit rozumnější a volnější mantinely toho, v čem se mohou různé městské a obecní samosprávy pohybovat. Náš stát ale na tento úkol zcela rezignoval.

Co je úkolem městské samosprávy (nazýváte ji vědomí) a naopak úkolem administrativy (podvědomí)?

Pokud je město ucelené, či lépe možná alespoň nějak územně vymezené, vytvoří se v něm řídicí vrstvy. V českých podmínkách se jedná o vrstvu samosprávnou (politickou reprezentaci) – tedy vědomí a vrstvu administrativní (úřednickou – státní správu a samosprávu) – tedy podvědomí. Představme si, že jedna z vrstev není. Kdyby nefungovalo vědomí, například by nikdo nebyl zvolen, úřednický ansámbl by nadále řešil operativu, město by fungovalo setrvačností. Z dlouhodobého hlediska by však městský organismus stále více přestával rozumně reagovat na vnější výzvy. Stával by se onou kobylkou. Kdybychom vy-

pnuli ve městě podvědomí (odstavili úředníky), tak město okamžitě zkolabuje. Nastal by chaos.

Co když se úředníci neztotožňují s tím, co jim předkládá politická reprezentace?

Za zásadní považují kultivaci vztahu mezi politiky a úředníky, politiky navzájem a úředníky navzájem (vědomí / podvědomí; samospráva / administrativa). Úředníci často nemají informace, které mají politici, takže jim nepřísluší hodnotit zadané úkoly. Úředník by se měl snažit úkol plnit. Je to, jako když se chceme otužovat. Naše podvědomí nemá rádo zimu. Ale když do vody skočíme, začne topit a provádět spoustu věcí tak, aby udrželo naši homeostázu. Nevydrží to dlouho, po dvaceti minutách to vzdá. Ale na přechodnou dobu se snaží. Takže i úředník by se měl snažit. I když se může časem ukázat, že se úkol nepodaří dokončit nebo nepřinese očekávané výsledky.

Za hlavní úkol správy města považujete hledání rovnováhy mezi tím, co město chce, co město umí a co může. Kdo má rovnováhu nastavovat?

Města rozdělují na velká a malá, byť je v Čechách většina měst střední velikosti. Pokud má město více než 50 tisíc obyvatel, začíná být natolik složitá, že ho jednotlivec ve svém celku nemůže pochopit. Rozhodně ne během několika málo let. Na rozdíl od malé obce či města, kde se starostovi může podařit celistvost pojmout a setkávat se s obyvateli. Je nutné hodně poodstoupit, ale pak už zpravidla některé problémy nejsou vidět. A potom nastává situace, kdy komplexitu města musí někdo umět „schroustat“ (ve velkém městě musí fungovat instituce a kanceláře) a převést ji na jednoduchá pravidla – v případě lineárního vývoje, v opačném případě alespoň upozornit, že se jedná o nelineární vývoj. Ale příliš se to u nás neděje, což je škoda.

Velká města by se podle vás neměla ve svém vývoji specializovat, zatímco malá naopak musí.

Jak už jsme řekli, dobrá správa města se pohybuje mezi tím, co město chce, umí a smí. To je rámec pro zpětnovazební smyčku – měření a analýza, vyhodnocování a syntéza dat a pak oprava dosavadní aktivity, reakce. Pokud jako politik nastupuji do úřadu, tak musím vědět, co chci já a co chtějí lidé, kteří mě zvolili, v ideálním případě je to v souladu. To, co město chce, je dáno vůlí obyvatel. Tato vůle je vtělena mj. do výsledku voleb. A v poslední době se k tomu ještě u nás konečně rozbíhá participativní hnutí, což je dobře. Co město umí, je dáno jeho historickým vývojem. Všechna města jsou stejná ve svých pravidlech růstu, ale různá se v tom, na jaké podmínky zvenku reagovala. V malém městě je klíčovou hodnotou místní komunita a společná akce. Ve velkém vznikají dokumenty a plány na udržení rovnováhy mezi sociálními, ekonomickými a environmentálními dopady jednotlivých rozhodnutí. S ohledem na to, co se v městě událo, přirozeně směřuje k nějakému jeho specifiku, hodnotě, k určitému umu. A konečně to, co

město smí, určují mimo všudypřítomné a nás přesahující základní systémové procesy také mantinely vymezené státní správou – které zejména u nás nejsou nastaveny příliš správně, především s ohledem na velikost a aktivitu jednotlivých měst.

Nedoporučujete mít stejná pravidla pro správu velkých a malých měst?

Unifikovaná pravidla, která jsou stejná pro velká i malá města, jsou zničitější pro úplně všechny. Kromě těch několika středních měst, kterým to částečně může vyhovovat. V Olomouci, Hradci Králové, Přerově apod. se zhruba v době, kdy cítí nějaký problém, mění legislativa. Praha v té době zpravidla brečí už deset let, Brno pět let a Ostrava a Plzeň pofňukávají. A v malé obci si otevrou láhev vína a mrzutě si řeknou, že se ještě nenaučili tu minulou legislativu a už mají novou.

Proč je tak složité nastavit jasnou strategii města?

Většina samospráv je u nás pod vlivem vysoké fluktuace z důvodu krátkých volebních cyklů. Noví politici obvykle přichází s tím, že hasí požáry předchozí reprezentace, což je zcela pochopitelné. Správa měst je z deseti procent fajn a z devadesáti procent řešení problémů. Začíná to tím, že se s vypětím sil doberete na přední místo kandidátky vaší politické strany, která v případě, že vás nepodrazí, udělá koalici s jinou stranou, která to má úplně stejně nevyjasněné. Takže vše končí jakousi dohodou dvou lidí, kteří jsou rádi, že se dostali, kam chtěli. Nevím, jestli tento systém překonáme. Může ale nastat situace, kdy už člověk ve vedení města ví, co chce, protože je na místě třeba už druhé volební období. To už ale zase má trochu zkreslené představy o tom, jak to vypadá na ulici.

Jaké základní skutečnosti by si měl člověk, který vstupuje do vedení samosprávy města, uvědomit?

Aby starosta zjistil, co město umí, tak se musí seznámit s dokumenty a také s historií města. A pokud to neví, což je u politiků zcela běžné, protože starostou může být kdokoliv, pak se ale musí obklopit lidmi, kteří ví a umí. A ti lidé to navíc musí myslet s městem dobře. A někdo na úřadě by měl znát mantinely rozhodování. Pak už je to jen o správném vybalancování. Důležité jsou mantinely finanční (kolik stát dává obcím a městům peněz). To je špatný mantinel. Akční město se nemůže rozvíjet, protože mu přichází stále stejný balík peněz, jako když bylo neakční. Česko je velmi rovnostářský stát, jak na úrovni obyvatel, tak na úrovni měst. Na úrovni obyvatel je to správně, všichni jsme zhruba stejní. Ale na úrovni měst je to pochybné, protože města jsou velká a malá. Takže co v daném městě dělat a jak nastolit dobrou správu, je pak už velmi specifické a odvíjí se to od každého města.

Dokážou s městy spolupracovat regiony a kraje?

Jsem přesvědčen, že krajské uspořádání by tady mělo být proto, aby umožnilo rozvoj

území směrem od hlavního města daného kraje k jeho hranici. Kraje by měly fungovat jako podpora záměrům aglomerace krajského města a zároveň v souladu s harmonickým rozvojem celého regionu. Kraj by měl být v ideálním případě jedním z nástrojů moci hlavního města kraje. V Česku to ale úplně nejde, protože v krajském městě fungují vlastně dvě samosprávy, krajská a městská. Dále čtyři ze 14 našich krajů nemají standardní fungování – Praha, Středočeský kraj, Ústecký kraj a Moravskoslezský kraj. U Prahy je chyba, že neovlivňuje své okolí, u Ústeckého a Moravskoslezského kraje je problém, že krajská města jsou na své moci oslabena, jsou to více konurbace než tzv. funkční region typu jádro – periferie.

Mohl byste popsat důsledky rozhodování z pohledu času – brzká, včasná a pozdní?

Jedním z důležitých aspektů dobré správy je rozhodovat včas. Znamená to rozhodnout ve správném „rozhodovacím okně“. Všem městům může se včasným rozhodováním pomoci dostatek kvalitních informací, neduhem malých měst je bohužel skutečnost, že mají zpravidla určitý intelektuální nedostatek. Pokud nemám dostatečné informace, pak nejsem schopen dobře rozhodovat. Jsem na úrovni oné kobylinky či tykve. Brzké rozhodování je spojeno obvykle s politickými, mnohdy korupcí ovlivněnými rozhodnutími. Osoba nebo skupina osob, jejichž moc je o něco větší než u řadového obyvatele, může najednou rozhodovat, nebo se nechá ovlivnit lobbisty. A pak udělá rozhodnutí, které nemusí být zcela ve veřejném zájmu, nebo nebylo prioritou, či nebylo potřeba vůbec. Pozdní rozhodování je důsledkem průchodnosti celého systému veřejné správy u nás. Je velmi časté. A jeho nejhorší variantou je pak nerozhodování vůbec. Třeba když se naivně hledá potřeba absolutního konsenzu, který nejenže ani v přírodě není, nýbrž ani nemůže z principu existovat. K tomu všemu platí, že ve středních a malých městech vyvolává pozdní rozhodování obvykle méně problémů než třeba v Praze.

UDRŽITELNOST, STRATEGIE ROZVOJE ÚZEMÍ

Jedním z hojně užívaných termínů týkajících se rozvoje měst a výstavby je ne zcela jasně definovaný pojem udržitelnost.

Udržitelnost je velmi zajímavý pojem. V Česku se objevil v 90. letech, pak byl zašlapán bývalým prezidentem Václavem Klausem, částečně po právu. Dávat si udržitelnost jako cíl je nesmyslné. Udržitelnost je to, co vznikne, když budeme dělat dobrou správu. Měli bychom se snažit hledat nástroje udržitelnosti. K tomu je třeba vědět, že udržitelnost je postavena na čtyřech pilířích, jimiž by se měla řádná koncepční a plánovací organizace zabývat: environmentálně – životní prostředí (např. řešení tepelných ostrovů a zelené infrastruktury), ekonomie (např. hodnocení dopadů prováděných opatření), sociálně

(např. participace s obyvateli), kultura (včetně kultury prostředí, ochrany památek atd.).

A resilience?

Termín resilience k nám přišel z Ameriky. Můžeme jej chápat jako jeden z nástrojů pro dosažení udržitelnosti. Resilience neboli odolnost a schopnost městského organismu vypořádat se se změnami a nečekanými či méně očekávanými vlivy. Dnes jsou města jako stromy v lese, vzájemně se o sebe opírají. Ani pařez v lese není mrtvý, nýbrž je spojený s kořeny okolních stromů skrze houby a dohromady tvoří les velký organismus. A dnešní města se stejným způsobem propojují skrz globální sítě – ekonomické, sociální, virtuální. Když má nějaké město dnes problém, zasáhne vyšší celek. Ostatně právě proto tento vyšší celek existuje. Proto když se snažíme nastavit udržitelnost města, je třeba také se na celou věc umět podívat i z druhé strany, tedy přemýšlet, která opatření už mohou způsobovat neudržitelnost.

V lednu jste byl po úspěšném výběrovém řízení pověřen vedením nové Sekce rozvoje města na IPR, u jehož zrodu jste v roce 2011 jako první náměstek primátora hl. města Prahy stál (inicioval jste transformaci tehdejšího Útvaru rozvoje města). V čem bude fungování IPR jiné?

IPR má sílu v dlouhodobé kultivaci městského prostředí, ale je relativně slabý v okamžitých zásazích. Je to dáno velikostí i dlouhověkostí (předcházeli jí ÚRM a další organizace atd.). Chtěl bych, aby byl IPR významně prorozvojová instituce, která bude hodně nasávat informace ze zahraničí. Bylo by krásné, kdyby se mi podařilo něco během mého působení v jeho fungování pozměnit, přidat.

Přišel jste s návrhem spojit územní a strategické plánování.

Jako jeden z problémů IPR, který je řešitelný, jsem viděl oddělení územní a strategické plánování. Nešťastné je jak samotné tzv. strategické plánování, které v Česku vychází ze skutečně „připitomělé“ metodiky ministerstva, tak i územní plánování, které je zase pod extrémně detailní kuratelou stavebního zákona, který platí pro nejmenší obec stejně jako pro největší město. A připravovaný nový zákon právě toto bohužel nemění. Takže v praxi přicházejí koncepční strategií plánovači, kteří píšou podle metodiky stostránkový text – tzv. strategický plán. Už sám název strategický plán je nesmysl, je to správně strategie rozvoje, jejíž jednou z hlavních částí je strategie rozvoje území. A pak se objevují územní plánovači, kteří obstarávají závazný územní plán, dokument legislativou tlačený do pozice všemocné spásy rozvoje města, což je samozřejmě úplně nesmysl. Nová sekce na IPR by se měla pokusit tento problém alespoň trochu, a to zejména v myslích lidí, překonat.

Jak by tedy podle vás měla vypadat strategie rozvoje území?

Plánování je naší snahou nastolit určitý řád v nejisté budoucnosti. Plánujeme, protože se bojíme toho, co přijde. Plánování ale neve-

de k plánu. Plánování vede ke stanovení cíle. Stanovení priorit. Hlavní cíle města jsou jasné už tisíce let – města by měla být účelná, vhodná pro život. Úkolem je nastavit strategii rozvoje tak, abychom cíle dosáhli. To znamená mít pět šest milníků, které jsou klíčové. A pak to celé dlouho procesovat.

Ideální by bylo, kdyby každá obec měla svoji strategii rozvoje a následně mapu, tedy strategii rozvoje území. Návrh toho, co by se mělo v území dělat, kde budou noví obyvatelé bydlet a realizovat se. Nebo u smřujících se měst, kde obyvatelé a aktivity nebudou, a kde je třeba území rekultivovat. Územní plán by vůbec nemusel být. Existovala by pouze katastrální mapa, chcete-li tomu dodat punc odbornosti, nazvete ji regulační plán, který reflektuje současný stav území s tím, že každá změna se musí projednat. Stejným způsobem ostatně funguje např. i desetimilionový New York. Otevře se katastrální mapa a zatrhne se fixkou území, které se má řešit, označí se číslem projektu. Každý projekt dostane svého projektového manažera a ten podle pravidel, která město má, vše dohaduje s investorem.

Jak by se měli do plánování zapojovat architekti?

Architekti jsou potřeba úplně všude a to je dobře. Jejich tvůrčí energie je klíčovou esencí rozvoje města. I na IPR by měli tvořit alespoň dejme tomu pětinu jeho zaměstnanců, spíše více. Doplňovat by je měli ekonomové, geografové, sociologové, ekologové a další.

Děkuji za rozhovor.
Markéta Pražanová

doc. RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D. (* 1979)

Vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Palackého – obor matematika a geografie, doktorát získal na Přírodovědecké fakultě UK v Praze v oboru sociální geografie, habilitační řízení ukončil jako docent městského stavitelství a inženýrství. Působí jako pedagog a vědecký pracovník na řadě vysokých škol. V letech 2010–2018 byl členem Zastupitelstva hl. města Prahy, v roce 2011 se stal členem Rady hl. města Prahy a prvním náměstkem primátora. Následně v letech 2013–2014 působil v roli primátora hlavního města Prahy za TOP 09. Prosadil tehdy přípravu tzv. Metropolitního plánu, byl iniciátorem tvorby a předkladatelem nových Pražských stavebních předpisů, Manuálu tvorby veřejných prostranství a dalších dokumentů. Od ledna 2021 byl pověřen přípravou a následným vedením nové Sekce rozvoje města na IPR Praha.

Novodobá historie Uhelného mlýna v Libčicích nad Vltavou začala někdy okolo roku 2008, kdy místo nečekaně a neplánovaně objevil architekt Patrik Hoffman. Ačkoli tou dobou opuštěné, zpustlé a zcela zanedbané, okouznil ho genius loci místa. Nadchnul se pro původní průmyslové stavby na břehu Vltavy, situované v možná nejpůvabnější části středočeského maloměsta. Libčice nad Vltavou totiž na sto padesát let od řeky odřizl šroubárenský provoz, život se zde zakonzervoval do strojírenské výroby, do práce a pak se postupně vytratil. Ideální lokace, s přímou vazbou na řeku a skalní prostředí přírodní rezervace Větrušické rokle, navíc s Prahou propojená spěšnou železnicí a dostupná během 25 minut!

Architektovi se nejdříve podařilo získat a opravit menší budovu, Uhelný mlýn, ale to by nestačilo. Komise Grand Prix v roce 2013 viděla potenciál místa úplně stejně a okamžitě pochopila význam první kvalitní rekonstrukce uprostřed zpustlého brownfieldu, jako impulz pro další rozvoj místa. Španělský architekt dr. Jaume Freixa, který tehdy komisi při udělování cen předsedal, sám srovnával tento první krok zdárné konverze k projektu na Jihu Barcelony: „... jedna opravená budova, druhá a pak se strhne se lavina...“ Vedle konvertovaného Uhelného mlýna stála ještě chátrající Kotelna. Následovala originální konverze objektu bývalé Kotelny na pronajimatelný multifunkční prostor, určený pro kulturní, firemní a společenské akce, který se měl stát srdcem budoucí umělecké a kulturní čtvrti v symbióze s tradiční řemeslnou výrobou a technologickými inovacemi. Druhou konverzí se podařilo jedinečným způsobem zachovat průmyslovou etapu rozvoje města, jež významně ovlivnila historický místní kontext. Do brownfieldu, dodnes fungujícího na pár procent svého původního výkonu, se začal postupně navracet život v jiné podobě, s plánem uchovat a rozvíjet řemeslnou a výrobní tradici. Projekt se nečekaně stal precedensem pro spousty jiných, dosud chátrajících areálů. Prodloužením času určeného rekonstrukci o rok to nevydržel původní zahraniční zájemce o pronájem ob-

jektu, který zde chtěl rozjet gastroprovoz s eventovým zázemím, a tak nám provoz Kotelny spadl do klína jako eventová lokace. Proč ne? Do covidových státních omezení se tu ročně vystřídaly desítky velkoformátových akcí a měli jsme ohromné štěstí na zajímavé firemní a jiné klienty. Provoz, některými odsuzovaný pro delokaci vně Prahy, se sám obhájil a ukázal jako životaschopný pro konání konferencí, meetingů, školení, prezentací výrobků, gala párty, svateb, koncertů a zajímavý pro filmový byznys. Uměly si jej vyhledat i zahraniční agentury. 13. března 2020 se nám ale otočil svět a během posledního roku se nepodařilo realizovat slovy jednu komerční akci, nešlo to.

Areál Uhelného mlýna s budovou Kotelny, která má skoro 1900 m², není jen eventový prostor, ale je to také místo pro spočinutí, výlet z utahané všednodenní reality. Místo pro setkávání a inspiraci nabývá na oblíbenosti. Najdete tu galerii současného umění arto.to v Uhelném mlýně, která připravuje dvě až tři výstavy ročně, různé workshopy s kulturně komunitním programem, ale i klubové kino. Ti, kdo rádi design, ocení plně funkční loftové prostory se showroomem dánského nábytku GUBI, které slouží jako vzorkovna pro koncové klienty a architektky. Do Uhelného mlýna můžete ale zajít třeba jen na vynikající kávu a v létě uhelnou zmrzlinu. Areál Uhelného mlýna se letos zapojil do programu Nízkouhlíkové technologie prostřednictvím elektromobility ve společnosti Uhelny Mlýn, s. r. o., subvencovaném Evropskou unií a Ministerstvem průmyslu a obchodu. Rok 2020 byl pro nás, eufemisticky řečeno, přinejmenším velmi zvláštní. Sbíráme se z toho a jdeme dál, čelit nové realitě světa. Budeme rádi, když nás v tom podpoříte!

Andrea Hoffman Nečasová
květen 2021

VALNÁ HROMADA

26

Foto Michal Čížek

Z VALNÉ HROMADY ČKA 2021

Za přísných hygienických opatření proběhla v sobotu 17. 4. 2021 valná hromada ČKA. Vedle obvyklého programu byla v diskusi věnována pozornost architektonickým soutěžím, rekonstrukci stavebního práva a územního plánování a udržitelné architektuře.

Předseda ČKA Jan Kasl zahájil XXVIII. valnou hromadu a přivítal 62 přítomných autorizovaných osob, čestné hosty a zároveň poděkoval partnerům akce. Poté předal slovo moderátorovi Davidu Mateáškovu.

Zpráva o činnosti ČKA

Jan Kasl přednesl zprávu o činnosti ČKA a jejího představenstva za uplynulé období. Zpráva vycházela z materiálů předložených v Podkladech pro jednání VH ČKA.

Jan Kasl poděkoval kolegům z představenstva za práci a aktivitu, poděkoval také končícím členům. Informoval, že Milan Svoboda bude od května 2021 v rámci Kanceláře expertem pro oblast architektonických soutěží. Představil vypořádání se s úkoly uloženými představenstvu VH 2020. Zmínil aktivitu v legislativním procesu – vývoj nového stavebního zákona, práci na nové úpravě územního plánování. Dalším úkolem bylo vypořádání ztrát prvních ročníků České ceny za architekturu, které se daří naplňovat. V té souvislosti poděkoval všem, kteří se na realizaci ČCA podílejí. Hovořil o propagaci soutěží, což je stabilní bod činnosti Komory. Komora také podporuje udržitelnou architekturu a pod supervizí Petra Leška vznikají teze k udržitelnosti. Hovořil o dobré spolupráci se ČKAIT, poděkoval předsedovi inženýrské komory. Nadále je podporována oblast městských architektů. Zmínil Přehledku diplomových prací a zejména její vydané poslední ročník s vyhlášením výsledků v CAMP v Praze.

Zpráva o činnosti Stavovského soudu ČKA

Přednesl ji předseda Stavovského soudu David Mateáško. Na začátku připomněl úmrtí člena Stavovského soudu Petra Krejčího a poděkoval za jeho práci v orgánech Komory. Zrekapituloval informace o činnosti Stavovského soudu v uplynulém roce obsažené v Podkladech (Stavovský soud České komory architektů, Výroční zpráva o činnosti za rok 2020). Upozornil, že epidemická situace ovlivnila i činnost Stavovského soudu, pro který je neefektivnějším způsobem činnosti osobní jednání.

Zpráva o činnosti autorizační rady ČKA

Ladislav Lábus nejdříve přivítal účastníky z pozice hostitele VH za Fakultu architektury ČVUT a zhodnotil nestandardní epidemickou situaci, kdy fakulta po delší době díky VH ožívá.

Následně přednesl stručnou informaci o činnosti autorizační rady (Výroční zpráva o činnosti autorizační rady České komory architektů za rok 2020).

Komora rozhodla o uznání vzdělání FA ČVUT v oblasti krajinářské architektury v magisterském stupni, v bakalářském stupni jako vzdělání příbuzné. Po rozsáhlých diskusích byl zredukován rozsah příbuzných vzdělání. Zužuje se kvalifikace absolventů oboru architektura způsobem odpovídajícím evropským standardům.

Zpráva o činnosti dozorčí rady ČKA

Předseda dozorčí rady Miroslav Holubec přednesl informace o působnosti dozorčí rady, o jejím složení a po-

dal stručné informace o dohledu nad řádným výkonem činnosti autorizovaných architektů uvedené podrobněji v Podkladech (Výroční zpráva o činnosti dozorčí rady České komory architektů za rok 2020). Upozornil, že dozorčí rada působí od minulé VH ve sníženém počtu osmi členů. Dozorčí rada řešila dvacet vnějších podání. Pouze dva případy vyústily k podání návrhu na zahájení disciplinárního řízení. Majoritu mají stížnosti na výkon činnosti architektů. Představil kontrolu plnění usnesení valné hromady 2020. Podrobně informoval o kontrole hospodaření Komory, vzniklých úsporách a možnostech jejich využití.

Zpráva o hospodaření ČKA

Zprávu přednesl Jan Kasl, podané informace vycházely z podrobné zprávy o hospodaření ČKA za rok 2020 s tabulkami a grafy publikované v Podkladech.

Představil výsledky hospodaření s dosaženým ziskem, a to i v části týkající se České ceny za architekturu, která plní plánované vyrovnání dluhů minulých let.

Jan Kasl poděkoval členům za disciplínu a včasné platby členských příspěvků.

Představení kandidátů do samosprávních orgánů

Na úvod této sekce se Petr Velička končí v představenstvu rozloučil s plénem. Bylo hlasováno o časovém omezení vystoupení kandidátů na 3 minuty s možností položit dvě otázky.

Diskuse na téma aktuální otázky ČKA

Rekonstrukce stavebního práva

Milan Kopeček přednesl prezentaci k tomuto tématu. Informoval o procesu vývoje za uplynulý rok a stěžejních legislativních krocích.

Teze územního plánování

O tématu informoval Milan Svoboda. Navázal na téma rekonstrukce a uvedl, že Komora za hlavní nedostatek v návrhu nového stavebního zákona považuje právě oblast územního plánování. Proto Komora pracuje na tezích, které by měly být podkladem pro diskusi nad zcela novou úpravou této problematiky.

Následovala diskuse pléna k oběma tématům, rekonstrukci i územnímu plánování.

Klimatická změna a udržitelnost

Tématu se věnoval Petr Lešek. Představil tuto komplexní oblast a vydaných sedm tezí pro udržitelnost. Podrobně viz s. 6.

Následovala diskuse pléna.

Návrh činnosti ČKA na příští období

Milan Kopeček přednesl programové priority – servis členům ČKA (Newsletter, Bulletin, Ročenka, web, OTTA, profesní standardy, právní servis a další), propagace profese architekta (Česká cena za architekturu, vzdělávací semináře, Přehledka diplomových prací), ochrana veřejných zájmů a péče o kvalitu vystavěného prostředí (propagace zodpovědného přístupu, průběžná aktualizace metodik a standardů, architektonické soutěže, městský architekt, dotační programy), spolupráce – v rámci ČR (s ostatními komorami, synergie s ČKAIT) i mezinárodní (ACE, ENACA).

U S N E S E N Í
XXVIII. VALNÉ HROMADY
ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ KONANÉ
V PRAZE DNE 17. DUBNA 2021

1. Valná hromada bere na vědomí

- 1.1 zprávu o hospodaření České komory architektů za rok 2020 včetně výroku auditora k hospodaření Komory za rok 2020; zprávy o činnosti orgánů Komory, a to:
- 1.2 „Zprávu o činnosti představenstva za období 9/2020 až 4/2021“;
- 1.3 „Zprávu o činnosti dozorčí rady za kalendářní rok 2020“;
- 1.4 „Zprávu o činnosti Stavovského soudu za kalendářní rok 2020“;
- 1.5 „Zprávu o činnosti autorizační rady za kalendářní rok 2020“.

2. Valná hromada schvaluje

- 2.1 program činnosti České komory architektů na období do valné hromady v roce 2022 dle návrhu předloženého představenstvem ve znění čtyř přijatých pozměňovacích návrhů (příloha č. 1 k závěrečnému usnesení XXVIII. valné hromady);
- 2.2 změny vnitřních řádů České komory architektů, a to:
- 2.2.1 Soutěžní řád ČKA – dle I.A.1, I.A.2, I.A.3, I.A.4., I.A.5, I.A.6, I.A.7, I.A.8, I.A.9, I.A.11 ve znění pozměňovacího návrhu Milana Svobody, I.A.12, I.D.1, I.D.2, I.D.3;
- 2.2.2 Organizační, jednací a volební řád ČKA – dle I.B.1, I.B.2, I.B.3, I.B.4 ve znění pozměňovacího návrhu Miroslava Holubce, I.G.1 ve znění protinávrhu Davida Hloucha, I.G.3 ve znění protinávrhu Davida Hloucha;
- 2.2.3 Profesionální a etický řád – dle I.C.1, I.C.2, I.D.4 ve znění pozměňovacího návrhu Pavla Martinka, I.D.5, I.D.6, I.D.7 ve znění pozměňovacího návrhu Martina Klody, I.D.8;
- 2.2.4 Jednací řád valné hromady – dle I.E.1, I.H.1, I.H.2;

schválené změny legislativních řádů ČKA tvoří nedílnou součást (příloha č. 2 k závěrečnému usnesení XXVIII. valné hromady).

- 2.3 volbu do orgánů Komory na následující tříleté volební období, a to:
- 2.3.1 do představenstva byli zvoleni
→ Za region Praha: Ing. arch. Jan Kasl
→ Za region Čechy: Ing. Klára Salzmann, Ph.D.
→ Za region Morava a Slezsko: Ing. arch. Pavel Martinek, Ing. Ondřej Remeš
→ Náhradníkem za region Morava a Slezsko je Ing. arch. Jiří Michálek
- 2.3.2 do dozorčí rady byli zvoleni
→ Za region Praha: Ing. arch. Miroslav Holubec
→ Za region Čechy: Ing. arch. Josef Patrný
→ Za region Morava a Slezsko: na tříleté období Dipl. Ing. Mirko Lev a na dvouleté období Ing. arch. Jana Janíková
→ Náhradníkem za region Čechy je Ing. arch. Miloš Hlaváček

- 2.3.3 do Stavovského soudu byli zvoleni
→ Ing. arch. MgA. David Mateáško, Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA a. M. A. Martin Kloda
→ Náhradníkem je Ing. arch. Marie Římalová

- 2.3 v souladu s ustanovením § 25 odst. 4 písm. j) zákona č. 360/1992 Sb., v platném znění, a v souladu s ustanovením § 4a, 4 b Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA rozpočet České komory architektů pro rok 2021 jako vyrovnaný

- v celkové výši výnosů 34 150 000 Kč;
→ v celkové výši nákladů 34 150 000 Kč.

3. Valná hromada ukládá

- 3.1 představenstvu, aby rozhodlo o způsobu umístění částí výsledku hospodaření loňského roku ve výši 4 mil. Kč, včetně možnosti umístění do investičních nástrojů;
- 3.2 představenstvu, aby na zasedání VH 2022 připravilo návrh řešení přímé celostátní podpory zadávání veřejných zakázek s využitím architektonických soutěží včetně návrhu rozpočtového zajištění a zdrojů financování;
- 3.3 představenstvu, aby na VH 2022 připravilo návrh na změnu JŘVH ve smyslu zrušení regionálního zastoupení v představenstvu a dozorčí radě;
- 3.4. představenstvu, aby přesunulo vyrovnání ztrát ČKA v jednotlivých letech do podpory regionálních akcí v krajích odsouhlasených představenstvem ČKA;
- 3.5 představenstvu aktivně připravovat obsah mezinárodní konference k PASK/baukultur pořádané při předsednictví ČR v EU a zohlednit přípravu konference v návrhu rozpočtu pro rok 2022;
- 3.6 představenstvu aktivně připravovat obsah aktualizace PASK pro příští období (termín aktualizace rozhodnutím vlády ČR do roku 2022).

Zapsala návrhová komise ve složení:

Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
Ing. arch. David Hlouch
Ing. arch. Martin Kloda

V Praze dne 17. dubna 2021

PŘIJATÉ ZMĚNY VNITŘNÍCH ŘÁDŮ ČKA

Valná hromada ČKA na svém XXVIII. zasedání dne 17. dubna 2021 schválila návrhy změn vnitřních řádků ČKA

I.A.1 (Soutěžní řád)

§ 1 odst. 3

„(3) Soutěž konaná podle tohoto řádu se považuje za soutěž o návrh a je předpokladem pro zadání veřejné zakázky na provedení projektových a plánovacích výkonů nebo jiný postup podle zvláštního právního předpisu v případě, že charakter soutěže, zejména její účel a předpokládaná cena následné zakázky, odpovídají podmínkám zvláštního předpisu pro podlimitní nebo nadlimitní veřejnou zakázku.

„Postup podle zvláštního právního předpisu, který odpovídá charakteristice architektonické soutěže uvedené v § 1 odst. 2 tohoto Soutěžního řádu, musí naplnit požá-

davky tohoto Soutěžního řádu, zejména na vydání potvrzení o regulérnosti.“

I.A.2 (Soutěžní řád)

§ 1 odst. 4

„Architektonickou soutěží se rozumí postup hledání nejlepšího architektonického, urbanistického, krajinářského, výtvarného či konstrukčního řešení stavby, objektu či území a/nebo zhotovitele projektové dokumentace, územní studie nebo územně plánovací dokumentace, při němž jsou předkládány, posuzovány a hodnoceny návrhy architektonického, urbanistického či krajinářského řešení stavby, objektu či území.“

I.A.3 (Soutěžní řád)

Úprava pořadí odstavců v § 1:

„(1) Tento řád upravuje podmínky pro pořádání architektonických soutěží a jiných forem soutěží v odbornostech vymezených v § 17 a 18 Zákona (dále jen „architektonických soutěží“) a náležejících podle § 23 odstavce 6 Zákona do působnosti České komory architektů (dále jen „Komory“) a odbornostech bezprostředně souvisejících; na soutěžní přehlídce se užijí ustanovení tohoto soutěžního řádu přiměřeně.

(2) Architektonickou soutěží se rozumí postup hledání nejlepšího architektonického, urbanistického, krajinářského, výtvarného či konstrukčního řešení stavby, objektu či území a/nebo zhotovitele projektové dokumentace, územní studie nebo územně plánovací dokumentace, při němž jsou předkládány a hodnoceny návrhy architektonického, urbanistického či krajinářského řešení stavby, objektu či území.

(3) Soutěžní přehlídkou se pro účely tohoto řádu rozumí neanonymní přehlídka již existujících plánů, projektů nebo staveb a stanovení jejich pořadí podle předem stanovených kritérií, nikoli však zadání zakázky.

(4) Postup podle zvláštního právního předpisu, který odpovídá charakteristice architektonické soutěže uvedené v § 1 odst. 2 tohoto Soutěžního řádu, musí naplnit požadavky tohoto Soutěžního řádu, zejména na vydání potvrzení o regulérnosti.“

I.A.4 (Soutěžní řád)

§ 2 odst. 3 písm. b)

(3) Soutěže rozlišované podle počtu fází jsou:

- a. „dvoufázové^{2c}, jejichž předmět je značného rozsahu a jeho součástí je obvykle též postupné zpřesňování jeho vlastního vymezení. Soutěžní lhůta druhé fáze musí skončit nejpozději šest měsíců po vyhlášení výsledků první fáze. Obě fáze musí vyhodnotit včetně udělení cen a odměn stejná porota. Anonymní, popřípadě neanonymní druhá fáze musí být vyhlášena v soutěžních podmínkách předem. V případě anonymní druhé fáze pověřená porota otevřením obálek se jmény a adresami autorů a vyzváním autorů do druhé fáze důvěryhodnou osobu, kterou zaváže mlčenlivostí. Návrhy pro první fázi nesmí být zveřejněny před konečným rozhodnutím soutěžní poroty ve druhé fázi, a to ani v případě, že druhá fáze soutěže není anonymní. Zveřejnění a výstava všech předložených soutěžních návrhů včetně soutěžních návrhů z první fáze se uskuteční až po rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnějšího návrhu. Soutěžní návrhy z první fáze soutěže mohou být prezentová-

ny před rozhodnutím zadavatele o výběru nejvhodnějšího návrhu v průběhu druhé fáze v případě, že taková prezentace **Zadavatel návrhy pro 1. fázi soutěže nezveřejní s výjimkou případů, kdy prezentace návrhů je součástí procesu posuzování soutěžních návrhů v druhé fázi, např. při využití formy soutěžního workshopu.“**

I.A.5 (Soutěžní řád)

Navrhuje se upravit § 3 odst. 2 písm. a), a to takto:
[Ze soutěže jsou vyloučeny osoby, které]

- a. „a) se bezprostředně účastnily přípravy soutěžního zadání a na vyhlášení soutěže s **výjimkou osob, které připravovaly mapové nebo analytické podklady.“**

Odůvodnění:

Úprava je navržena na základě diskuse s konkrétním zadavatelem soutěže na významnou budovu v Praze. Tento zadavatel zadal paralelně několik rešerší a dalších analytických podkladů zhotovitelům, jejichž účast v připravované soutěži o návrh by byla s ohledem na jejich odbornost vhodná. Právě jejich odbornost byla důvodem zadání zakázky na zpracování analytického podkladu. Dle platného znění SR je však jejich účast vyloučena. Úprava návrhu tedy sleduje zpřesnění pojmu „bezprostřední účast na přípravě zadání a vyhlášení soutěže“. Představenstvo je názoru, že zpracovatelé analytických a mapových podkladů, jako jsou rešerše, analýzy geologických, hydrologických či biotických podmínek, dendrologické průzkumy apod., nejsou ve srovnání s ostatními účastníky zvýhodněni, a považuje za vhodné jim účast v soutěži umožnit.

I.A.6 (Soutěžní řád)

§ 7 odst. 10 písm. c)

[Komora nevydává potvrzení regulérnosti soutěží, jejíž soutěžní podmínky nebyly schváleny porotou a/nebo:]

- a. „u nichž není zajištěno hodnocení návrhů porotou v souladu s § 9 a 10 tohoto Soutěžního řádu“

I.A.7 (Soutěžní řád)

§ 10 odst. 2

„Na prvním zasedání poroty konaném po termínu odevzdání soutěžních návrhů, a to v první i druhé fázi soutěže v případě soutěže dvoufázové, si předseda vyžádá ode všech členů poroty a jejich pomocných orgánů, auditora a přízvaných odborníků písemně prohlášení, že budou vykonávat svou funkci nestranně, že se ani přímo, ani nepřímo nezúčastní prací na předložených soutěžních návrzích, **a dále čestné prohlášení, že nejsou ve střetu zájmů^{1d}**. U anonymních soutěží a anonymních fází soutěží **musí členové poroty, přezkušovatel a přízvaní odborníci dále písemně prohlásit, že neznají jména účastníků ani autorů předložených soutěžních návrhů a dále čestné prohlášení, že nejsou ve střetu zájmů^{1d}**. **Sekretář je vázán ve věci identifikace účastníků a autorů soutěžních návrhů mlčenlivostí**. V případě nezávislých členů poroty podle ustanovení § 8 odst. 4 tohoto řádu bude prohlášení obsahovat rovněž záruku jejich nezávislosti na zadavateli.

I.A.8 (Soutěžní řád)

§ 10 odst. 9 písm. a)

„Protokol o práci poroty **průběhu soutěže** obsahuje zejména:

- a) zápisy z průběhu jednání **ze všech jednání** poroty včetně výsledků všech hlasování,“

I.A.9 (Soutěžní řád)

§ 12 odst. 1

„Za přiměřenou částku pro ceny a odměny, **popř. náhrady nákladů na přípravu soutěžního návrhu (dále jen „náhrady“)** se obvykle považuje taková výše souhrnu cen a odměn, **popř. náhrad, která činí“**

I.A.11 (Soutěžní řád)

Navrhuje se úprava § 12 odst. 4, a to takto:

„Ceny a odměny musí být vyplaceny nejpozději do padesáti dnů od konečného rozhodnutí poroty **do deseti dnů od uplynutí lhůty pro podání námitek dle § 13 odst. 1 tohoto Soutěžního řádu nebo do patnácti dnů od rozhodnutí o námítce, byla-li podána.** Bylo-li provedeno rozhodčí řízení, nejpozději do **jednoho týdne deseti dnů** od vydání rozhodčího nálezu. **U soutěže podle zvláštního právního předpisu je termín pro vyplacení cen a odměn nejpozději deset dní ode dne ukončení soutěže.** Zdanění cen a odměn se provádí v souladu s obecným právním předpisem⁹.“

I.A.12 (Soutěžní řád)

§ 13 odst. 1

„Každý účastník regulérní soutěže může ve lhůtě patnácti dnů ode dne doručení oznámení výsledků soutěže **nebo rozhodnutí o vyloučení** podat zadavateli soutěže zdůvodněné námítky vůči všem úkonům zadavatele týkajícím se předmětné soutěže a vůči formálnímu postupu poroty. V námítkách musí být uvedeno, proti kterému postupu poroty či úkonu zadavatele námítky směřují, v čem je spatřováno porušení soutěžních podmínek a čeho se stěžovatel domáhá.“

I.B.1 (Organizační, jednací a volební řád)

§ 10 odst. 2

„Představenstvo má dvanáct členů. Členové představenstva nesmí být zároveň členy dozorčí rady ani Stavovského soudu. Představenstvo ze svého středu volí předsedu a prvního a druhého místopředsedu. **Jejich funkční období je jednoleté.**“

I.B.2 (Organizační, jednací a volební řád)

§ 11 odst. 1

„Předseda je volen představenstvem, a to zpravidla na prvním zasedání představenstva po volbách podle § 9, **a to na dobu jednoho roku.** V případě odstoupení nebo odvolání dosavadního předsedy je předseda volen nejpozději na příštím zasedání představenstva, a to pouze na zbývající část funkčního období.“

I.B.3 (Organizační, jednací a volební řád)

§ 11 odst. 11

„První, popřípadě druhý, místopředseda Komory zastupuje předsedu Komory v případě jeho nepřítomnosti, a to v plném rozsahu. Nepřítomností se rozumí zejména dlouhodobé nebo závažné onemocnění, popřípadě pobyt mimo sídlo Komory, popřípadě jiné místo, do něhož bylo řádně svoláno jednání, na němž má být Komora zastoupena. První, popřípadě druhý, místopředseda zastupuje předsedu rovněž v dalších případech, pokud je k tomu předsedou zmocněn. **Ustanovení odstavce (1) se uplatní také v případě místopředsedů.**“

I.B.4 (Organizační, jednací a volební řád)

Navrhuje se doplnit do § 7 nový odst. 13 v tomto znění:
„V případě, že členové zaplatí na členském příspěvku a/ nebo profesním pojištění částku vyšší, než je částka stanovená tímto řádem (v případě členských příspěvků), respektive pojistnou smlouvou (v případě profesního pojištění), není Komora povinna takovýto přeplatek danému členovi automaticky vracet, pokud o to daný člen nepožádá; není-li taková žádost zaslána Komoře do konce příslušného účetního období, hledí se na takový přeplatek jako na dar.“

I.C.1 (Profesní a etický řád)

§ 1 odst. 1

„Výkon povolání autorizovaného architekta, urbanisty a zahradního a krajinného **krajinnářského** architekta včetně projektantů územních systémů ekologické stability (dále jen „architekt“) je vysoce kvalifikovanou nezávislou tvůrčí autorskou činností, vyžadující dlouhodobé školení a odbornou praxi, mající významný vliv na zdraví, životy a majetky občanů a na přírodní a kulturní prostředí, poskytovanou individuálním klientům v neanonymním plnění.“

I.C.2 (Profesní a etický řád)

Navrhuje se úprava § 26 odst. 3, a to takto:

„Architekt nepřevzme rozpracovanou zakázku bez vědomí jejího původního zhotovitele. Před převzetím zakázky musí architekt neprodleně a písemně informovat o zakázce jejího původního zhotovitele a ověřit, zda původní zhotovitel a **zadavatel klient** jsou řádně vypořádáni. Původní zhotovitel je povinen se k této písemné informaci vyjádřit ve lhůtě jednoho měsíce od jejího doručení; neučiní-li tak, má se za to, že souhlasí. **V případě, že se původní zhotovitel nevyjádří, smí ovšem architekt převzít zakázku pouze v případě, že mu klient průkazně doloží, že je oprávněn s rozpracovanou zakázkou nakládat.** Pokud původní zhotovitel se **zadavatelem s klientem** řádně vypořádání nejsou, architekt rozpracovanou zakázku nepřevzme, ledaže požadavky původního zhotovitele jsou s ohledem na smlouvu uzavřenou mezi ním a klientem zjevně nepřiměřené a převzetím zakázky nebudou dotčena autorská práva původního zhotovitele.“

I.D.1 (Soutěžní řád)

§ 3 odst. 3

(3) Nevydala-li Komora k soutěži potvrzení regulérnosti, jsou ze soutěže rovněž vyloučeny osoby zapsané **účast osob zapsaných** do seznamu autorizovaných nebo registrovaných osob vedeného Komorou **v takové soutěži se nedoporučuje.**

I.D.2 (Soutěžní řád)

„Navrhuje se úprava § 7 odst. 10, a to takto:

(10) Komora **nevydává** potvrzení regulérnosti **pouze** soutěži, jejíž soutěžní podmínky **nebyly** schváleny porotou a/ nebo **zároveň:**

- nezajišťují práva účastníků na rovný, transparentní a nediskriminační přístup ze strany zadavatele, včetně práva na řešení rozporů;
- u nichž **není** zajištěna dostatečná **doba zajišťující dostatečnou dobu** na vypracování soutěžního návrhu v souladu s § 5 odst. 1 tohoto Soutěžního řádu;

- c) u nichž není zajištěno **zajišťují** hodnocení návrhů porotou v souladu s § 9 a 10 tohoto Soutěžního řádu;
- d) obsahující **neobsahují** neoprávněné či diskriminační požadavky týkající se kvalifikace k účasti v soutěži;
- e) neobsahují jasné a přehledné finanční podmínky soutěže a odpovídající výši cen a odměn **zajišťují odpovídající finanční ohodnocení soutěžících, tedy a odpovídající výši cen a odměn v souladu s § 12 SR.**“

I.D.3 (Soutěžní řád)

§ 7 nový odst. 12

„Zjistí-li Komora konání soutěže, která nesplňuje podmínky pro vydání potvrzení regulérnosti, upozorní na tento fakt zadavatele a též členy Komory. V případě, že nedojde se zadavatelem k dohodě o naplnění podmínek pro vydání potvrzení regulérnosti do sedmi pracovních dnů od zaslání upozornění, zveřejní Komora konečnou informaci o neregulérnosti soutěže.“

I.D.4 (Profesní a etický řád)

§ 7 odst. 1

„Architekt podporuje pořádání pouze regulérních architektonických soutěží. Architekt vyvíjí úsilí k přesvědčení zadavatele soutěže nebo jiné akce, která vykazuje atributy soutěže dle § 1 odst. 2 Soutěžního řádu ČKA, jako jsou řízení o zadání veřejné zakázky dle zvláštního zákona, v jejichž průběhu se vyžadují nebo se předkládají návrhy, studie, plány nebo projekty takového charakteru, aby tato soutěže nebo jiná akce naplnila požadavky na regulérní soutěž dle § 7 odst. 10 Soutěžního řádu ČKA.“

I.D.5 (Profesní a etický řád)

zrušit § 7 odst. 2:

„(2) Architekt se nesmí účastnit těch architektonických soutěží, které nebyly vyhlášeny v souladu s platným soutěžním řádem Komory a nebylo jim Komorou uděleno potvrzení regulérnosti.“

I.D.6 (Profesní a etický řád)

zrušit § 7 odst. 3:

„(3) Architekt se nesmí zúčastnit ani takových akcí, které nebyly, ačkoliv mají povahu architektonické soutěže, jako architektonická soutěž vyhlášeny. Za takovéto akce se považují zejména výběrová řízení na vyhledání projektanta, v jejichž průběhu se vyžadují nebo se předkládají návrhy, studie, plány nebo projekty takového charakteru, který odpovídá pracím dle výkonů, specifikovaným ve Výkonech a honorářích architektů. Toto ustanovení se nevztahuje na případy souběžného vypracování téže zakázky několika navzájem nezávislými zhotoviteli, je-li podloženo řádnou smlouvou s objednatel, jejíž součástí je ustanovení o odměně, nebo je-li podloženo řádným uzavřením právoplatné smlouvy o smlouvě budoucí s uvedením předmětu plnění, ceny a termínem plnění nebo jedná-li se o práci vypracovanou standardně na zakázku objednatele, který tuto práci následně zahrne do nabídky nebo výběrového řízení, jehož se zúčastní dle svého uvážení. Toto je přípustné pouze v případě, nemá-li být zakázka zadána podle zvláštního právního předpisu^{1a}.“

I.D.7 (Profesní a etický řád)

§ 7 odst. 2

„Architekt je povinen upozornit **upozorní** Komoru na konání neregulérních architektonických soutěží, **nebo jiných akcí, které vykazují atributy soutěže**, jakož i akcí podle odstavce 3, o nichž se dozví.“

I.D.8 (Profesní a etický řád)

zrušit § 7 odst. 5:

„(5) Odstavce 1 až 4 se vztahují i na členství architektů v soutěžních porotách.“

I.E.1 (Jednací řád valné hromady)

§ 4 odst. 2, písm. a) a b)

[Podávání návrhů se řídí těmito zásadami:]

- a) návrhy, které se týkají změn řádů anebo které se mají stát součástí závěrečného usnesení, jsou předkládány předsedovi nejméně 30 dnů před konáním valné hromady, a to písemně, v hlasovatelném znění, s uvedením jména navrhovatele, popřípadě navrhovatelů. Tyto návrhy rozešle Kancelář Komory spolu s návrhem programu valné hromady. Pouze výjimečně a s výslovným souhlasem valné hromady, vyjádřeným třípětinovou většinou hlasů, lze takovéto návrhy v hlasovatelné podobě přednést přímo na valné hromadě. Návrh přednese sám navrhovatel, nebo po vzájemné dohodě předsedající. Navrhovatel může podle svého uvážení, popřípadě na vyžádání stručně vysvětlit podstatu svého návrhu. K návrhu se poté vysloví, obvykle prostřednictvím svého předsedy, ten orgán, do jehož kompetence návrh svým obsahem náleží. **Návrhy, které se mají stát součástí závěrečného usnesení, lze předkládat v hlasovatelné podobě přímo na zasedání valné hromady, s uvedením jména navrhovatele, popřípadě navrhovatelů. Návrh přednese sám navrhovatel, nebo po vzájemné dohodě předsedající. Navrhovatel může podle svého uvážení, popřípadě na vyžádání stručně vysvětlit podstatu svého návrhu. K návrhu se po té vysloví, obvykle prostřednictvím svého předsedy, ten orgán, do jehož kompetence návrh svým obsahem náleží;**
- b) protinávrhy, popřípadě pozměňovací návrhy k návrhům dle písmene a), **popřípadě návrhy, které se mají stát součástí závěrečného usnesení, nebyly-li podány 30 dní před konáním valné hromady, se podávají písemně v hlasovatelném znění přímo na valné hromadě předsedajícímu a jsou předneseny navrhovatelem, popřípadě předsedajícím v rozpravě.**“

I.G.1 (Organizační, jednací a volební řád)

§ 7 nový odstavec 13

„Členové Komory jsou povinni mít zřízenou datovou schránku, a to jako datovou schránku fyzické osoby, podnikající fyzické osoby nebo fyzické osoby podnikající dle § 4 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.

I.G.3 (Organizační, jednací a volební řád)

nové přechodné ustanovení

„Ustanovení § 7 odst. 13 nabývá účinnosti 1. 7. 2023.

1.H.1 (Jednací řád valné hromady)**§ 6 odst. 1**

Volby do představenstva, dozorčí rady a Stavovského soudu se konají každý rok, přičemž se vždy volí jedna třetina členů těchto orgánů **na dobu tří let, a to na funkční období končící dnem konání valné hromady v kalendářním roce následujícím 3 roky po kalendářním roce, v němž byli do funkce zvoleni.** V případě, že by konání valné hromady bylo v rozporu s právním předpisem nebo správním rozhodnutím, prodlužuje se funkční období těch členů představenstva, dozorčí rady a Stavovského soudu, jejichž funkční období by jinak zaniklo, a to až do doby konání nejbližší valné hromady.

1.H.2 (Jednací řád valné hromady)**Přechodné ustanovení pro volby do dozorčí rady v roce 2021:**

Do dozorčí rady budou voleni za region Morava 2 kandidáti, přičemž kandidát, který získá nejvyšší počet hlasů, bude zvolen na 3 roky, a kandidát, který získá druhý nejvyšší počet hlasů, bude zvolen na 2 roky.

JAN KASL POKRAČUJE VE FUNKCI PŘEDSEDY ČKA

Představenstvo České komory architektů si na svém prvním zasedání po valné hromadě zvolilo jako svého předsedu architekta Jana Kasla, který tak potvrdil mandát a pokračuje ve funkci zastávané od dubna 2019. Prvním místopředsedou se stal Petr Lešek, druhým místopředsedou David Hlouch. Komora bude i nadále pokračovat v nastavených dlouhodobých prioritách.

Svou činnost ČKA i v dalším období soustředí na čtyři akcentované základní oblasti – poskytování servisu členům, propagaci profese architekta a kvalitní architektury, ochranu veřejných zájmů a péči o kvalitu vystavěného prostředí a spolupráci v rámci ČR i na mezinárodním poli. Komora bude současně pokračovat ve své zásadní činnosti stanovené zákonem, a to připomínkování právních předpisů důležitých pro výkon profese. Stěžejní je přitom proces rekodifikace stavebního práva. Zaměří se také na metodickou podporu architektonických soutěží a veřejných zakázek. Komora bude rovněž pokračovat v pořádání soutěžní přehlídky české architektury Česká cena za architekturu.

Architekt Jan Kasl (*1951) je předsedou ČKA od dubna 2019. Současně je členem pracovní skupiny ČKA pro legislativu. Komoru aktivně zastupuje v pracovních skupinách zapojených do procesu rekodifikace veřejného stavebního práva. Architekt Kasl se souběžně věnuje vlastní architektonické praxi. V minulosti byl aktivní v politické sféře, v letech 1998 až 2002 byl primátorem hlavního města Prahy.

Kompletní složení orgánů ČKA

Na XXVIII. valné hromadě se uskutečnily volby do všech samosprávních orgánů – představenstva, dozorčí rady a Stavovského soudu.

PŘEDSTAVENSTVO ČKA

Předseda: Jan Kasl
1. místopředseda: Petr Lešek
2. místopředseda: David Hlouch

V představenstvu dále působí

Jaromír Hainc, Patrik Hoffman, Pavel Martinek, Ondřej Remeš, Ondřej Rys, Klára Salzmann, Zdeněk Trefil, Hana Zachová a Stašek Žerava

DOZORČÍ RADA ČKA

Předseda: Miroslav Holubec
Místopředseda: Ondřej Tuček

V dozorčí radě dále působí

Michal Hadlač, Lucie Kadrmanová Chytilová, Jana Janíková, Miroslav Kopecký, Mirko Lev, Josef Patrný a Václav Zůna

STAVOVSKÝ SOUD ČKA

Předseda: David Mateáško
Místopředseda: Václav Šebek

Ve Stavovském soudu dále působí

Markéta Bromová, Luděk Jasiok, Martin Kloda, Milan Kopeček, Milan Nytra a Josef Vrana

**WWW.
HORMANN
.CZ**

SPOLEČNOST HÖRMANN POMÁHÁ ARCHITEKTŮM

Již tradičně jsou podrobné a aktuální informace o nabídce a službách společnosti Hörmann dostupné na internetových stránkách www.hormann.cz. Jsou určeny nejen zákazníkům a obchodním partnerům, protože přední evropský výrobce vrat, dveří a pohonů nabízí profesionální servis i pro projektanty. Stačí otevřít sekci Architekti...

Pomocí specializovaného a přehledně uspořádaného programu lze rychle a pohodlně vytvářet popisové texty a používat i výkresy ve formátech DWG a PDF více než 850 výrobků Hörmann. K dispozici jsou podrobné popisy produktů ze všech segmentů, na které se firma specializuje – od interiérových dveří přes garážová nebo výklopná vrata až po logistické můstky. Součástí programu je rovněž bohatý soubor realistických fotografických znázornění. Nově jsou dostupná také data podle moderního projekčního digitálního systému BIM.

Architekti se mohou v případě potřeby obrátit prostřednictvím kontaktního mailu info@hormann.cz na odborníky společnosti Hörmann, pokud chtějí zkonultovat, jaký zvolit produkt a v jaké variantě, nebo pokud potřebují technickou podporu během přípravy plánu chystaných stavebních prací.

HÖRMANN

www.hormann.cz/architekti

34

LEGISLATIVA

POSLANECKÁ SNĚMOVNA SCHVÁLILA NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON

Ve středu 26. 5. 2021 byl hlasy ANO za podpory SPD schválen ve třetím čtení v Poslanecké sněmovně nový stavební zákon, který nyní pokračuje k projednání do horní sněmovny Parlamentu. Česká komora architektů (ČKA) dlouhodobě přijetí nové právní normy požadovala a podporovala (viz dokument 10 tezí k novému stavebnímu zákonu – ke stažení na www.cka.cz nebo Bulletin ČKA 1/2020, s. 31). Výsledek více než dvouleté práce řady odborníků pod vedením MMR však bohužel není příležitostí k potlesku.

ČKA kvituje části schváleného návrhu stavebního zákona směřující k zjednodušení nepřehledného a komplikovaného procesu, nejen pro stavebníky. Jediná, digitálně podaná žádost o vydání rozhodnutí je předpokladem pro posun Česka z posledních příček mezinárodních statistik délky povolovacích procesů mezi moderní fungující státy. Maximální integrace dotčených orgánů pod stavební úřad a přenesení odpovědnosti za vyvážení a ochranu veřejných zájmů na stát je rovněž nevyhnutelné a je pozitivní, že MMR v tomto ohledu ustálo značný odpor ze strany ostatních ministerstev. ČKA dále vítá právo vlastních stavebních předpisů pro Prahu, Brno a Ostravu, avšak za promarněnou příležitost považuje neschválení pozměňovacího návrhu umožňujícího ve zvláštních případech odchýlení od obecně závazných požadavků také pro ostatní obce. Podporu ČKA má i přijatý pozměňovací návrh, který změnil definici obytné místnosti odstraňující požadavek na normové denní osvětlení, stanovené pro ideální světelné poměry. To umožní výstavbu a rekonstrukce v centrech měst, kde u užších profilů ulic nelze normového osvětlení dosáhnout, aniž by šlo o nekvalitní bydlení.

Za promeškanou příležitost, která ve výsledku ohrozí fungování celé právní úpravy ČKA naopak považuje oblast územního plánování, která nebyla návrhem schváleným v poslanecké sněmovně nijak posílena. Kvalitní územní plány a podrobnější plánovací dokumentace jsou podmínkou zefektivnění povolování staveb, nemá-li jít na úkor urbanistické kvality a dalších veřejných zájmů, jako je ochrana životního prostředí či památkového fondu. Rovnováze mezi pravomocí samosprávy a státní správy mohl napomoci – bohužel nepřijatý – pozměňovací návrh svěřující pořizování územně plánovací dokumentace samosprávě. Zcela nepochopitelné je nezařazení a neschválení zkráceného postupu změn územních plánů, který je dle aktuálně platné úpravy jednou z mála možností časové úspory. Nesrozumitelný je také odpor MMR a neschválení pozměňovacího návrhu iniciovaného ČKA, který definuje pojem dozor projektanta (dosud „autorský dozor“) a jeho zařazení do vybraných činností, jež zákonná úprava požaduje u staveb financovaných z veřejného rozpočtu, aniž by však upřesňovala, co je náplní této povinnosti.

ČKA odmítá proces, který schválení návrhu stavebního zákona poslaneckou sněmovnou předcházela, zejména pak komplexní změny schválené v poslanecké sněmovně a neprojednané s příslušnými orgány státní správy. Stavební zákon je norma zásadního významu pro udržitelný rozvoj České republiky. Její silové vydání, bez podpory napříč politickými stranami ve sněmovně v nedostatečně projednané podobě, se na jejím budoucím fungování nepochybně negativně podepíše.

ČKA ve třetím čtení podporovala pozměňovací návrhy připravené na základě tzv. Čtyř městských artikulů a úsilí skupiny připomínkových míst spojených pod označením „Velká města“ i samospráv obecně. V podpoře bude pokračovat i nadále před hlasováním v Senátu ČR. Tam nyní míří návrh zákona, který je sice v parciálních bodech progresivní, ale jako celek tento kompilát z pozměňovacích návrhů zřejmě nenapraví problémy současné právní úpravy.

PRAHA VYZVALA SENÁTORY A POSLANCE, AŽ NESCHVÁLÍ NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON

Pražský magistrát vyzval 28. 5. 2021 senátory a poslance, aby neschválili nový stavební zákon, který prošel 26. 5. 2021 ve sněmovně.

Zákon by měla podle pražských zastupitelů předělat a projednat politická reprezentace, která vzejde z podzimních voleb. Městští zastupitelé se usnesli, že zákon vykazuje nedostatky a nemá podporu napříč politickým spektrem. Vedení města dlouhodobě tvrdí, že norma jde opačným směrem, než je žádoucí, a to ke státní centralizaci namísto většího zapojení místních samospráv do povolování staveb a územního plánování. Stavební proces podle nich nezrychlí.

→ V případě schválení má zákon začít platit od 1. července 2023 s tím, že již od ledna příštího roku by stát podle něj začal nabírat úředníky.

STANOVISKO ČKA K POZMĚŇOVACÍM NÁVRHŮM K NÁVRHU STAVEBNÍHO ZÁKONA VE 2. ČTENÍ

ČKA zaslala dne 18. 3. 2021 ministryni pro místní rozvoj Ing. Kláře Dostálové stanovisko k rekodifikaci stavebního práva.

Vážená paní ministryně,

dovoluji si Vás jménem České komory architektů oslovit v souvislosti s procesem rekodifikace stavebního práva probíhajícím aktuálně v 2. čtení v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Rád bych tímto vyjádřil podporu deseti pozměňovacím návrhům, z nichž devět bylo již vzneseno poslancem Petrem Dolínkem v návaznosti na požadavky velkých měst k podpoře stavebního zákona, tzv. Čtyři městské artikuly. Tyto pozměňovací návrhy je dle našeho názoru potřebné přijmout jako celek. Podporujeme současně i každý jednotlivě, konkrétně:

- podporujeme pozměňovací návrh k § 19, 23, 25, 26, 28, 38, 42, 46, 47, 48, 49, 55, 59, 79, 84, 88, 89, 94, 101, 102, 103, 112, 115, 152, 320, 321, 332, který naplňuje dlouhodobě diskutované a potřebné posílení samospráv v oblasti územního plánování a sjednocuje dnes roztržštěné pořizování a schvalování územně plánovací dokumentace do samostatné působnosti obcí a krajů. Tato koncepční změna územního plánování je o to potřebnější, pokud bude přijata opačná změna pro povolování staveb, které by mělo být podle komplexního pozměňovacího návrhu odejmuto z přenesené působnosti obcí a svěřeno do režimu plné státní správy. ČKA v minulosti opakovaně označila úpravu územního plánování za nejslabší článek rekodifikace. Návrh v současné podobě konzervuje dosavadní legislativní stav se všemi jeho problémy a nereflektuje skutečnost, že bez reformy systému územního plánování nelze očekávat zásadní zrychlení povolovacích procesů, aniž by byla současně ohrožena urbanistická a architektonická kvalita;
- podporujeme pozměňovací návrh k § 137 návrhu zákona (odchylná řešení a pojistka pro obce), který připouští řešení územních požadavků v územních a regulačních plánech obcí odchylně od celostátních vyhlášek, je-li to z místních přírodních či urbanistických důvodů nezbytné. Tento princip známý z řady zahraničních právních úprav jednoznačně přispěje ke kvalitě vystavěného prostředí v ČR;
- podporujeme pozměňovací návrh k § 140–§ 153 návrhu zákona (pěkná města), který doplňuje do návrhu zákona základní ustanovení hmotného stavebního práva zejména pro tvorbu kvalitního veřejného prostoru měst a obcí pro život lidí a reaguje na ústavněprávní deficit stávající právní úpravy, která neposkytuje právní oporu pro jejich podrobné vymezení v podzákoném předpise. ČKA od počátku rekodifikačních prací opakuje, že stavební zákon by neměl být omezen toliko na procesní předpisy, ale měl by řešit také technické a územní požadavky zásadní pro obsahovou kvalitu území a výstavby. Kvalitní územní požadavky však v současné verzi návrhu chybí;
- podporujeme pozměňovací návrh k § 1 návrhu zákona (Účel zákona) o důrazu na integrovanou ochranu veřejných zájmů, vytváření podmínek pro trvale udržitelný

rozvoj území a zvyšování kvality vystavěného prostředí, architektury a stavební kultury; považujeme za potřebné, aby v ustanovení popisujícím účel zákona nad rámec čistě formálního vymezení jeho obsahu bylo vysloveno rovněž hodnotové směřování nové právní úpravy;

- podporujeme pozměňovací návrh k § 2 návrhu zákona (Ochrana dotčených zájmů), který doplňuje základní zásady činnosti stavebních úřadů a správních orgánů o podporu koordinovaného, celostního přístupu k ochraně hodnot a funkcí území jako celku oproti izolovanému posuzování jednotlivých otázek a resortismu, jehož jsme dnes svědky. Je bezpodmínečně nutné změnit perspektivu, s níž dotčené orgány nahlíží na „své“ chráněné zájmy a této změně napomůže explicitní vyjádření principu ochrany dotčených zájmů ve stavebním zákoně;
- podporujeme pozměňovací návrh k § 72 návrhu zákona (Územně plánovací dokumentace), který doplňuje § 72 z hlediska právní jistoty způsobu budoucího využití území. Způsob využití území (nikoli konkrétní stavba) uvedený v platném územním plánu je ve veřejném zájmu a nemůže být zpochybňován jako obecně nepřipustný;
- podporujeme pozměňovací návrh k § 10 a 85 návrhu zákona (Modrozelená infrastruktura), který doplňuje pojmy pro prvky modrozelené infrastruktury a zakotvuje tak jejich právní relevanci a doplňuje dále možnost vymezení prvků modrozelené infrastruktury v regulačním plánu. Příprava nové zákonné úpravy je příležitostí legislativně obsáhnout oborový vývoj a reagovat na zcela evidentní požadavky a trendy doby (oteplování, sucho apod.). Nelze jej ignorovat a tím méně situaci související se změnou klimatu, na niž modrozelená infrastruktura reaguje;
- podporujeme pozměňovací návrh k § 66–120 návrhu zákona (Lhůty – územní plánování), který upravuje konkrétní lhůty pro pořizovatele. Průtahy na straně pořizovatelů v současné době zásadně blokují územní rozvoj. Stanovení konkrétních zákonných lhůt v návrhu znatelně chybí;
- podporujeme pozměňovací návrh k § 137 návrhu zákona (Přiměřenost požadavků na výstavbu), který doplňuje v § 137 zmírnění požadavků na výstavbu pro rekonstrukce a další záměry limitované stávajícím stavem v území, které jsou dnes uvedeny pouze ve vyhlášce, ačkoli patří z hlediska právní jistoty i ústavnosti přímo do zákona. To ustanovení je klíčové, aby nebyla blokována stavební činnost v některých územích, kde zájem na splnění obecně stanovených stavebních požadavků přesahuje jiné veřejné zájmy, jako je zájem na revitalizaci a zabydlování center měst, ochranně památkového fondu či přírodních hodnot;
- podporujeme pozměňovací návrh k § 175 návrhu zákona (Obec jako dotčený orgán), který umožňuje obci vyjadřovat se jako dotčený orgán k souladu záměru s územním a regulačním plánem, který sama obec vydala. Posílení postavení obcí přispěje k uplatňování přímé odpovědnosti za rozvoj území, k posílení vazby na územní plánování, a tím také k architektonické a urbanistické kvalitě prostředí.

Závěrem žádáme o podporu pozměňovacího návrhu k § 14 a 155 návrhu zákona (dozor projektanta), který zavádí definici „dozoru projektanta“, který současně zařazuje mezi tzv. vybrané činnosti. Uvedená definice v předpisech stavebního práva dlouhodobě chybí a vytváří nejistotu v otázce, kdo je oprávněn dozor projektanta vykonávat a s jakou odpovědností. To je velmi problematické, vzhledem k tomu, že návrh současně stanoví povinnost zajištění dozoru projektanta u veřejných staveb.

S úctou
Ing. arch. Jan Kasl
předseda České komory architektů

SPOLEČNÉ STANOVISKO ČKA A ČKAIT

Předseda ČKA Jan Kasl a předseda ČKAIT Robert Špalek se shodli na převážné části připomínek k návrhu nového stavebního zákona. Dne 25. března 2021 zaslali na MMR (náměstkyni pro řízení sekce výstavby a veřejného investování Ing. Marcelle Pavlové a ředitelce odboru stavebního řádu Ing. Žanet Hadzič) společné stanovisko k pozměňovacímu návrhu v části Územní plánování a požádali o doplnění komorami podporované změny – přesun pořizování ÚPD do samostatné působnosti obcí. ČKA rovněž iniciovala pozměňovací návrh č. 7999, který navazuje na dlouholeté úsilí obou profesních komor zavést definici pojmu dozor projektanta (dříve „autorský dozor“) a jeho zařazení mezi vybrané činnosti (dříve „vybrané činnosti ve výstavbě“).

Vážená paní náměstkyně,
vážená paní ředitelko,

obracíme se na Vás v souvislosti s blížícím se druhým čtením vládního návrhu stavebního zákona ve znění pozměňovacího návrhu ze dne 3. 2. 2021 (sněmovní tisk 1008/7), vč. dalších očekávaných pozměňovacích návrhů. Oceňujeme, že v Poslanecké sněmovně je stále patrná vůle přijmout nový stavební zákon. V podobě, ve které je nyní projednáván, však není pro obě naše profesní komory, reprezentující více jak 37000 autorizovaných osob, dostatečným zlepšením současného stavu plánování měst a obcí i povolování staveb a nepovede ke skutečnému zkvalitňování vystavěného prostředí ČR. Přitom jsme si vědomi časového tlaku, v němž nový stavební zákon vzniká, i politické roviny, která je mnohdy předřazena odbornému pohledu na meritum věci. Chápeme potřebu velkých měst na odlišný způsob jejich rozvoje a utváření oproti malým územním celkům a s tím spojenou nutnost předpisu, který bude tyto odlišnosti zahrnovat. Vyústění této potřeby do možnosti vydávat své vlastní stavební předpisy pouze pro 3 největší města však nepokládáme za nejlepší řešení. Tím by bylo vydání jednoho moderního předpisu pro celou ČR, s jednotným přístupem k posuzování technických požadavků na stavby (celounijní parametry bezpečnosti, úspornosti, udržitelnosti apod.), ale s odlišnými požadavky na způsob využití území, a to zejména v oblasti umožňující stavět obyvatelná města rozličného charakteru, s rozdílným historickým vývojem i místními podmínkami. Jde nejen o doplňování stávající struktury, ale především tvorbu nových souborů v transformačních územích, a to z hlediska tvorby veřejných prostranství, vzájemných odstupů staveb, jejich osvětlení a oslunění, posuzování hlukové zátěže, řešení typu a kapacity parkování, tvorby zelenomodré infrastruktury, a další.

Mnohé oblasti PSP v technických požadavcích by tedy neměly platit jen v Praze, případně nově v Brně a Ostravě, ale měly by být převzaty do celostátního předpisu. Poskytlo by to předvídatelnost celému prostředí výstavby v ČR, a to jak povolovacími autoritami stavebních úřadů, tak i stavebníkům, resp. všem aktérům v projektové přípravě i realizaci výstavby. Odchylnost či originalita lokálních pravidel (formou uzákoněného práva samosprávy stanovit vyhláškou požadavky na využití území v konkrétních paragrafech stavebních předpisů odchylně od celostátních) spočívá především v žádané variabilitě výsledných návrhů vystavěného prostředí. Akcentují se tak lokální podmínky, ať už fyzické či kulturní, které nejsou a nikdy nebudou stejné, a města i obce by měly možnost rozvoje ve své rozdílné komplexnosti (vyplývající z jejich velikosti, role v území, stavu vystavěného prostředí i dosažené kvality života jejich obyvatel). Přesunout tuto problematiku odlišných místních řešení na úroveň územního plánování je dnes v české legislativní praxi fakticky nemožné. Stačí příklady obtížné shody občanů a samospráv nad územními plány velkých měst, konkrétně Prahy i Brna, ale i mnoha menších sídel. Například v Praze by zrušení PSP znamenalo zastavení projektů přestavbových území.

Dovolujeme si touto společnou iniciativou ČKAIT a ČKA, v reakci na pozměňovací návrh pana poslance Kolovratníka, také prezentovat naši společnou podporu pozměňovacímu návrhu v části Územní plánování. V tisku 1008/7 není navržena námi podporovaná změna – přesun pořizování ÚPD do samostatné působnosti obcí.

Pracovní skupina MMR k rekodifikaci územního plánování se od ledna sešla jednou a vnímáme ji spíše jako bolest tisíců prostředek než medicínu k vyřešení problémů. Přesun povolování staveb na státní stavební správu z přenesené působnosti obcí by měl být kompenzován vyšší pravomocí v plánování jejich území. Tento názor zastáváme od počátku procesu rekodifikace a návrat před rok 2000 považujeme za nezbytnou podmínku rozvoje obcí v souladu s ústavním právem samosprávy na rozvoj jim svěřeného území.

Jen pro pořádek připomínáme opakovaně vyjádřený nesouhlas obou komor se sankčními opatřeními vůči projektantům, resp. zhotovitelům stavby, která považujeme za nepřijatelný precedens v prolomení autonomie profesní samosprávy. Naopak podporujeme rozšířené možnosti sankčních postihů v rámci změnového zákona – část 10, zákon č. 360/1992 Sb. Vítáme proto současný příslib, že se tyto sankce do zákona nedostanou. Netyká se to těch případů sankcí proti autorizovaným osobám, které platí při zanedbání jejich povinnosti, kdy stavbyvedoucí, osoby vykonávající stavební dozor, dozor projektanta, technický dozor stavebníka a autorizovaný inspektor bezodkladně neoznámí stavebnímu úřadu závažné a opakující se závady, havárie stavby a výsledky šetření jejich příčin, došlo-li při nich ke ztrátám na životech, k ohrožení života osob nebo zvířat nebo ke značným škodám.

Opakovaně apelujeme na rozšíření povinností stavebníka zajistit dozor projektanta na všech stavbách, kde projektovou dokumentaci zpracovával projektant, tj. nejen u staveb financovaných z veřejných prostředků. Odpovědnost autorizované osoby musí být spojena s právem uplatnit kontrolu dodržování souladu stavby s projektem. § 161 odst. 2 návrhu HV by se upravil následujícím způsobem:

→ U stavby financované z veřejných prostředků, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel, je stavebník povinen zajistit technický dozor stavebníka nad prováděním stavby fyzickou osobou oprávněnou podle autorizačního zákona. Pro všechny druhy staveb platí: zpracoval-li projektovou dokumentaci pro tuto stavbu projektant, zajistí stavebník dozor projektanta fyzickou osobou oprávněnou podle autorizačního zákona.

Chápeme, že situace s NSZ je politicky komplikovaná a že se nacházíme v pokročilém stadiu jeho projednání, nicméně za naše členy, autorizované osoby, musíme na současný stav reagovat. Rádi bychom neprodleně zahájili spolupráci komor na textech prováděcích vyhlášek k NSZ. Jsme připraveni ke spolupráci a považujeme za nezbytné řešit vyhlášky dříve, než dojde k vlastnímu schválení NSZ.

S úctou
Ing. arch. Jan Kasl v. r.
Předseda České komory architektů

Ing. Robert Špalek v. r.
Předseda České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

ČTYŘI MĚSTSKÉ ARTIKULY

Velká česká města požadovala změny v návrhu nového stavebního zákona, a schválila proto v březnu tzv. Čtyři městské články. Nový stavební zákon podle jejich názoru nemůže přinést zrychlení povolování staveb. ČKA doporučila přijetí Čtyř městských článků.

Do konce března bylo možné podávat pozměňovací návrhy k nové podobě stavebního zákona ve druhém čtení. Podle vedení českých měst zákon zásadním způsobem ovlivní kvalitu prostředí, ve kterém žijeme, ale také ekonomickou prosperitu celého Česka na několik desetiletí. Návrh připravilo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR), podle zástupců velkých českých měst však nepřináší zlepšení v územním plánování. Bez řešení této klíčové části zákona však nemůže dojít k tolik požadovanému zrychlení povolování. Proto česká města společně zpracovala Čtyři městské články (tedy čtyři konkrétní požadavky), které situaci mohou jednoduše vyřešit.

„Dosud se debata o novém stavebním zákonu soustředila především na rychlost povolování. To je ale až B. My musíme nejdříve vyřešit A. Beze změny územního plánování se totiž povolování staveb nezrychlí,“ varoval Petr Hlaváček, náměstek primátora hl. m. Prahy pro oblast územního rozvoje. „Více než rok vedeme s Ministerstvem pro místní rozvoj o tomto problému diskusi, nicméně návrh zákona naše potřeby stále nereflexuje a situace začíná být opravdu vážná. Proto jsme spolu s ostatními českými městy zformulovali čtyři jednoduché požadavky. Díky nim může nový stavební zákon přinést nejen slibované zrychlení, ale také zkvalitnění výstavby. A protože jde o prostředí, ve kterém my všichni žijeme, mělo by nás to zajímat všechny,“ doplnil Petr Hlaváček.

„Usilujeme o to, aby města získala více pravomocí v oblasti plánování svého rozvoje. Za udržitelný rozvoj měst musí být jednoznačně odpovědní konkrétní volení zástupci samosprávy, a nikoliv anonymní státní úředníci. Občanům dává právo na samosprávu ústava, ale pokud samosprávy nebudou mít žádné reálné pravomoci, tak toto právo zůstane jen na papíře. Aktuální podoba novely stavebního zákona bohužel nesměřuje k posílení samospráv. K urychlení stavebních řízení nedojde žádným stěhováním úředníků na jedno místo, které při souběžné digitalizaci stavebních řízení dává stále menší smysl. Samosprávy měst musí mít možnost už ve fázi územního plánování stanovit jasná pravidla, která budou developři, úředníci i veřejnost chápat stejně a nebudou se jejich rozpory řešit až v územním či stavebním řízení,“ řekl primátor hl. m. Prahy Zdeněk Hřib.

„V Parlamentu vrcholí bitva o schválení nového stavebního zákona. Bohužel zákon, který nyní sněmovna projednává ve druhém čtení na základě vládního návrhu, kvalitní není. Vláda chce proti vůli měst a obcí převést územní a stavební řízení pod stát, což omezí právo obcí na samosprávu. Obávám se, že zejména u územního plánování a pořizování územního plánu vláda nedomyšlí, jaké negativní důsledky to bude mít. Proto Praha společně s dalšími velkými městy – Brnem, Ostravou, Plzní a Libercem – zformulovala takzvané Čtyři městské články a připravila pozměňovací návrhy k projednávanému zákonu. Jestliže jsme se s novým stavebním zákonem dostali do této situace, pak jsem přesvědčená, že jediným rozumným řešením je nechat reformu stavebního práva novému parlamentu a nové vládě, kteří, věřím, budou odpovědnější,“ dodala radní hl. m. Prahy pro oblast legislativy Hana Kordová Marvanová.

POŽADAVKY PRAHY A DALŠÍCH ČESKÝCH MĚST SHRNUTÉ VE ČTYŘECH MĚSTSKÝCH ARTIKULECH

1. Pořizování územních plánů v samostatné působnosti obcí, měst a krajů

Města si potřebují sama pořizovat územní plány, aby mohla rozhodovat o svém rozvoji. V současnosti ani podle návrhu zákona však nemají na proces pořizování žádný vliv.

2. Zachování Pražských stavebních předpisů a možnost stanovení vlastních stavebních předpisů pro velká města

Praha potřebuje zachovat své platné stavební předpisy už jen z důvodu zachování kontinuity a právní jistoty v přípravě staveb. Další česká města, která projevila o vlastní stavební předpisy zájem, by tuto možnost měla dostat také. Každé české město je totiž něčím jedinečné. Stejně jako je odlišný režim správy NP Krkonoše a NP Podyjí, měl by být odlišný přístup k rozvoji specifických hodnot Plzně nebo Ostravy.

3. Pořizování územních plánů v samostatné působnosti obcí, měst a krajů

Praha, Brno nebo například Liberec pracují na svých nových územních plánech již několik let. Česká města musí mít možnost tyto práce dokončit a nezahazovat několikaletou a velmi kvalitní práci kvůli zákonem vynucenému přepracování. Návrh zákona se chová problematičtěji i k platným územním plánům. Ty mají být přepracovány při jejich první

změně, což s sebou přináší extrémní finanční náklady i nereálné nároky na úředníky.

4. Silnější role obcí v povolovacím procesu

Města a obce musí být součástí procesu povolování staveb od počátku. Podle návrhu zákona má o projektu rozhodnout státní správa, která až následně předá projekt obci k případným připomínkám.

„Deset největších českých měst produkuje téměř osmdesát procent hrubého domácího produktu celého Česka. Pokud stát nevyšleje jejich volání, hrozí stagnace jejich rozvoje a v důsledku ekonomický propad, který se velmi rychle projeví v každé české obci. Důležité je zdůraznit, že všechny čtyři artikuly spolu úzce souvisí a nelze vybrat jen jeden a ostatní tři nechat „na potom“. Je to stejné, jako kdybyste sundali autu jedno kolo a vyrazili na výlet. Pravděpodobně daleko nedojedete,“ snažil se problematiku popsat ředitel Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy Ondřej Boháč.

Obce, města a kraje mají Ústavou zaručeno právo na samosprávu, které je státní správou v současnosti podle vedení města soustavně oklešťováno. Předložený návrh stavebního zákona by se z tohoto pohledu dal považovat i za protiústavní.

Z tiskové zprávy MHMP z 15. 3. 2021

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 10. 3. 2021 do 25. 5. 2021 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 88/2021 Sb.,

kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Dle novely budou chráněna ložisková území a dobývací prostory zapisovány do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN) jako účelové územní prvky, budou provázány s mapovými podklady, čímž se zlepšší možnost využití těchto informací ze strany veřejnosti. Nově se také zavádí povinnost vytvářet finanční rezervy na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených těžbou a k vyřazení důlních škod.

→ Zákon je účinný od 16. 3. 2021.

Vyhláška č. 140/2021 Sb.,

o energetickém auditu

Vyhláška nahrazuje předchozí právní úpravu – vyhlášku č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku. Upravuje okruh osob povinných nechat si zpracovat energetický audit, obsah zprávy o provedeném energetickém auditu a způsob jejího zpracování.

→ Vyhláška je účinná od 1. 4. 2021.

Vyhláška č. 141/2021 Sb.,

o energetickém posudku a o údajích vedených v Systému monitoringu spotřeby energie

I tato vyhláška nahrazuje předchozí právní úpravu – vyhlášku č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku. Stanoví obsah energetického posudku.

→ Vyhláška je účinná od 1. 4. 2021.

Nařízení č. 188/2021 Sb.,

o stanovení dalšího bonusového období kompenzačního bonusu pro rok 2021

Další bonusové období je stanoveno od 1. května do 31. května. V souladu se zákonem o kompenzačním bonusu mohou i v tomto období osoby samostatně výdělečně činné, společníci společností s ručením omezeným a osoby vykonávající práci na základě dohod o práci konané mimo pracovní poměr, které jsou dotčeny mimořádnými opatřeními v důsledku epidemie Covid-19, žádat o kompenzační bonus ve výši 1 000 Kč za každý den bonusového období. Žádost lze podat nejpozději do dvou měsíců po skončení tohoto bonusového období.

→ Nařízení je účinné od 8. 5. 2021.

Připravila Daniela Rybková

OTÁZKY A ODPOVĚDI

V průběhu roku dostává Právní oddělení Kanceláře ČKA desítky dotazů týkajících se výkonu profese architektů, na něž autorizovaným osobám i jiným subjektům odpovídá. Vybíráme některé z nich.

K fikci závazných stanovisek DOSS

Dotčený orgán (životní prostředí) nevydal v zákonné lhůtě 30 dnů závazné stanovisko ani usnesení, kterým by lhůtu prodloužil. Teprve 35. den byla orgánem do mé datové schránky odeslána a doručena výzva k odstranění nedostatků podání, na níž je uvedeno dřívější datum, které odpovídá 30. dni lhůty. Se stavebníkem jsme se již domnívali, že stanovisko bylo v souladu s § 4 odst. 9 stavebního zákona vydáno fikcí, začali jsme v tomto smyslu připravovat naše další kroky. Nyní jsme v nejistotě, zda tedy máme fiktivní stanovisko, či nikoliv.

Existuje nějaká lhůta, do kdy musí úřad oznámit informaci o provedení správního úkonu nebo odeslat výzvu?

Lhůta pro doručení výzvy k doplnění žádosti správním řádem stanovena není, je třeba vycházet z toho, že správní orgán musí postupovat „bez zbytečného odkladu“. V tomto případě je z povahy věci krajní lhůtou právě těch 30 dní, po kterých je stanovisko vydáno fikcí. Jakkoliv DOSS povinnost postupovat bez zbytečného odkladu v tomto případě porušil, obávám se, že zde využívá určité mezery v zákoně, kdy není proces popsán podrobněji. K vydání závazného stanoviska „fikcí“ dochází objektivně, tedy pokud je DOSS skutečně nečinný. V tomto případě bude DOSS argumentovat, že konal, a bude to dokládat výzvou datovanou před okamžikem vzniku fikce. Je to tedy krajní situace, jejíž řešení není přesně popsáno ani ve správním řádu, ani ve stavebním zákoně.

Je zřejmě možné podat žádost o vydání povolení na stavebním úřadě spolu s prohlášením, že kladné závazné stanovisko bylo vydáno fiktivně. Paralelně bych nicméně pokračovala v úsilí o získání stanoviska standardní cestou (a následně ho případně doplnila). Přestože se domnívám, že by DOSS měl připustit, že stanovisko fikcí skutečně vzniklo, je vzhledem k nedostatku zkušeností

ností z hlediska ochrany zájmů klienta podle mě příliš riskantní vydat se cestou přesvědčování stavebního úřadu, že kladné závazné stanovisko existuje, a od dalšího úsilí k jeho vydání upustit, protože by to ve výsledku mohlo vést k ještě větším průtahům.

K výši odměny za licenci

Naše společnost koupila objekt včetně dokumentace ke stavebnímu řízení, dokumentaci zpracovával a vydání povolení zajišťoval na základě ústní dohody projektant. Jeho finanční závazky byly plně uhrazeny. Projekt bohužel nepovažujeme za dostatečně kvalitní a máme jej v plánu upravit. Lze to provést bez souhlasu původního autora? Jakým způsobem stanovit přiměřenou licenční odměnu pro původního architekta?

V první řadě je třeba zjistit, zda byla mezi původním projektantem uzavřena licenční smlouva, která by umožňovala na vás převést právo k zásahům do projektové dokumentace. Vzhledem k tomu, že píšete o ústní dohodě, je to spíše nepravděpodobné a bude nutno uzavřít licenční smlouvu napřímo s původním autorem. K výši licenční odměny v první řadě uvádím, že licenční smlouva, včetně licenční odměny, je soukromoprávním ujednáním a její znění je plně v dikci smluvních stran. Obecně lze ale konstatovat, že odměna by měla být za všech okolností přiměřená, přihlédnout by se pak mělo zejména k účelu licence, způsobu a okolnostem užití předmětu licence a dále k územnímu, časovému a množstevnímu rozsahu licence. Proto čím širší licence je poskytována, tím vyšší by měla být odměna za její poskytnutí a naopak, významně výše odměny závisí i na tom, o jaké konkrétní dílo se jedná (např. rodinný dům ve srovnání s kongresovým centrem). Při výkonu autorizované činnosti architektů se obvyklá odměna pohybuje přibližně od 5 % do 15 % z celkové ceny honoráře a odvíjí se od významu, charakteru a obtížnosti navrhované stavby. Zdůrazňuji, že se toto rozmezí vztahuje na stavbu jako celek od počáteční fáze v podobě studie až po samotnou realizaci. Smyslem takové úvahy je totiž zohlednit to, kolikrát bude ještě autorský vklad do díla rozpracován. V daném případě budou zřejmě Vaším novým projektantem realizovány fáze projekt pro povolení stavby (změna), projekt pro provedení stavby, soupis prací a dohárvek a autorský dozor. Licenční odměna by měla tvořit 5–15 % z výše honoráře za součet těchto fází.

K pojmu podzemní podlaží

Prosím o výklad pojmu podzemní podlaží, který nemohu dohledat ve stavebním zákoně ani prováděcích vyhláškách, a posouzení, zda podzemní podlaží v přiloženém projektu tuto definici splňuje.

Definice pojmu „podzemní podlaží“ není předmětem obecně závazného právního předpisu s celostátní působností. Je uvedena v nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy (pražské stavební předpisy) a dále v technické normě ČSN 73 4301 Obytné budovy. Vzhledem k tomu, že diskutovaný záměr se nachází mimo území hlavního města, nebudu se dále k nařízení s působností na území HMP vyjadřovat. Dle technické normy ČSN 73 4301 se za podzemní podlaží považuje „každé podlaží, které má úroveň podlahy nebo její převažující části níže než 800 mm pod nejvyšší úrovní přilehlého upraveného terénu v pásmu širokém 5 m po obvodu domu.“ Nejvyšší úroveň přilehlého upraveného terénu je nejvýše ležící bod kdekoliv v pásmu 5 m od umístění stavby. Jak je zřejmé z definice, není rozhodující, zda je tento bod terénem původním, anebo upraveným. Nelze ovšem připustit čistě účelová navyšování terénu bez souvislosti s původní morfologií pozemku. Převažující částí úrovně podlahy se rozumí část většinou, tedy více než 50 %. Z přiložené architektonické studie je zřejmé, že nejvyšší úroveň přilehlého (upraveného) terénu v dotazovaném případě se nachází na úrovni 1. NP. Úroveň

podlahy u podlaží označeného jako 1. podzemní podlaží je 2900 mm pod nejvyšší úrovní přilehlého (upraveného) terénu, a podlaží tedy naplňuje výše popsaná kritéria pro podlaží podzemní.

K povaze autorského díla

Mám s klientem spor, zda je mnou zpracované dílo – projekční práce na památkovém objektu založená mimo jiné i na náleзовých situacích – autorským dílem dle autorského zákona.

Znakem autorského díla podle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále „Autorský zákon“) je skutečnost, že jde o výsledek tvůrčí činnosti autora, dále jedinečnost, vlastnost díla být objektivně vnímáno jako výsledek (i součást) tvůrčí kategorie umění a jeho vyjádření v objektivně vnímatelné podobě. Jsou-li tyto vlastnosti kumulativně splněny, jedná se o autorské dílo. Dílo, které je výsledkem architektonických a projekčních prací založené na náleзовých situacích, tyto atributy může splňovat. Závazné rozhodnutí, zda jsou pojmové znaky naplněny, je otázkou právní a k jejímu rozhodnutí je příslušný soud. Právní oddělení ČKA doporučuje vždy nakládat s architektonickými díly jako s díly autorskými, není-li zjevné, že dílo znaky nesplňuje (např. jde o zřejmě neoriginální, typový projekt). Aniž bychom tedy mohli s jistotou konstatovat, že projektová dokumentace je autorským dílem, důrazně bychom doporučili s ní s takovým předpokladem nakládat.

Připravila Eva Faltusová

RAKO MÁ LINKU OD MAXIMA VELČOVSKÉHO

Ze spojení tradiční české značky RAKO s významným českým a světovým designérem Maximem Velčovským vzešla v nové kolekci NEWS 2021 autorská série slinutých keramických dlaždic s názvem Linka. Jak vznikala série Linka – příběh od první skici až po realizaci – můžete sledovat ve videu s Maximem Velčovským.

Jak vnímáte značku RAKO a co bylo impulzem pro vytvoření série pro RAKO, Linka by Maxim Velčovský?

Byl jsem osloven společností, abych vytvořil novou sérii, a to byla samozřejmě velká výzva. Protože RAKO je značka, která definuje určitý vizuální svět, ve kterém se člověk pohybuje. Všechno, co vidíme kolem sebe, bylo někým navrženo. Ať už domy nebo interiéry a design, který nás obklopuje. A RAKO se historicky podílelo na té krajině tvarů. Člověk navštěvuje Café Imperial, což je neuvěřitelný interiér, chodí do bazénu, do lázní, do baru a pohybuje se domy, kde všude RAKO realizovalo veřejný a soukromý prostor.

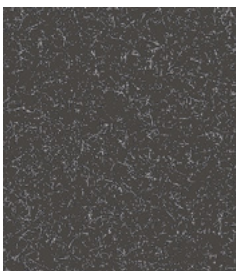
Já sám jsem zakladatel portálu Obklady a dlažby v Československu, kde mapujeme komunitně staré obklady a dlažby v domech, které tam jsou dodnes. Nabádáme lidi, aby renovovali staré obklady, nenahrazovali je vždy jen novými. Aby měli vztah k historii. Pro mě bylo navrhovat sérii pro RAKO něco neuvěřitelného. Je tady přes sto let a je součástí naší identity a vizuální kultury. Výrobní závod, to je prostor, který mě vždycky zajímal, protože si člověk musí nahmatat proces tvorby a výroby a technologie, aby mohl přijít se zajímavým řešením.

„Linka“ je název nové RAKO série. Zachycujete mimočodem linkou, kresbou momentální nápad, myšlenku?

Kreslení je pro mě součástí definování nápadu. Linka na papíře je totiž první, co vás na něm napadne. Ukazoval jsem reference, co linka znamená, kde začíná. Začínáte abstraktně, a když spojíte víc linek dohromady, můžou vznikat konkrétní věci. Jak se v angličtině říká – „You start from scratch“, což v překladu znamená, že začnete od nuly, tedy z místa, kde nic před tím nebylo. Přišlo mi proto zajímavé v sérii Linka s linií pracovat.

Jak vznikala design série? Byl jste ve výrobě. Pak jste si udělal představu, jak série bude vypadat?

Designér je tak trochu detektiv, který se musí seznámit s předměty doličnými a osahat si to místo, kde se pohybuje. Dojít k vyřešení zločinu. Musí se seznámit s výrobou a dívat se a pečlivě zkoumat, co se děje v okolí, jak se melou suroviny, co se děje u lisu, u výrobních linek, a je důležité naslouchat odborníkům, výrobnímu týmu. Ten je neskutečně důležitý. Ve finále vám to může celý projekt pohřbit, když není tým na vaší straně. Série Linka vznikla díky fantastické souhře všech lidí, co se na tom podíleli.

Posbíral jste tedy stopy ve výrobě a začal jste hledat řešení?

Pro mě je důležité respektovat výrobu. Aby si člověk nevymyslel něco, co nejde realizovat, a zároveň aby obohatil portfolio firmy. Nová série se jmenuje Linka. V projektu série jsou dvě linie – první o kreslení, kdy se dekor stává scanem linky, z něhož vzniká větší dekor. U menšího je nakreslená v počítači do kompozice. V prostředí počítače je linka poslána do miliónu různých velikostí v prostoru. Díváte se na tisíce linií v nekonečnu. V tom je následně vyfotíte a přenesete zpátky na plochu. Z nekonečna vzniká mozaika čar – a to je přístup, který vám umožní vymyslet strukturu na povrchu obkladu. Existují další přístupy jakoby multiplikace čar.

Druhá Linka mě zavádí až do momentu, kdy se lidstvo přesunulo z jeskyní do obydlí, kdy začali hloubit jámy a používat větve, aby je proplétali a nabalovali na ně hlínu. Díky tomu vznikly stěny, z nichž se stavěly domy a příbytky. Pro mě je právě obklad evolucí stěny. Kombinace praktické a estetické funkce. Tam je také vidět struktura, rastr, které sleduji. Díky počítačovým technologiím navíc můžeme pracovat s algoritmy, což by ještě před pár lety nešlo.

Jaké jsou formáty této série?

Formáty dlaždic jsou 60 × 60 cm a 20 × 20 cm, což umožňuje kombinovat více barev a designů v jedné ploše. Oba formáty jsou rektifikované a je možné je pokládat na menší 2 mm spáru.

A co barevná škála?

Lidé, kteří si zařizují interiér, se rozhodují mezi světlejším a tmavším přístupem. Já připravil skupinu osmi dekorů. Ty jsou rozděleny do dvou skupin. Jedna je založena z černé a hnědé, to je ta zemitější. A vždy je obohacena o kontrastní dlaždice. A druhá skupina je kombinace šedé a bílé, obohacena o šedočerný dekor.

A co povrch?

Je zajímavý na dotek, cítíte jemný pseudoreliéf. Povrch dlaždic je protiskluzný, bezpečný, a přesto velmi dobře čistitelný a praktický na úklid. RAKO ho označuje ABS, Antislip-R10/B-Smooth.

Linku máme na světě. Jak byste ji popsal?

Já si myslím, že projekt, který jsme vytvořili, je současný. A to je dobrou zprávou pro lidi, kteří hledají nové přístupy a nové věci, nebo naopak očekávají kombinaci tradice a nových přístupů. Zároveň by měl být nadčasový. Vznikl v nějaké době a je univerzální a nadčasový pro lidi, kteří si tyto dlaždice budou chtít koupit za pár let. Aby neměli problém s tím, že je to zastaralé. Zároveň se tam prolínají dvě linky – ornamentální, vycházející z té skicy, a ta minimalistická – která vytváří unifikovaný povrch, který neruší oko. Já bych to shrnul jako současný, nadčasový a pak ornamentálně minimalistický přístup.

Které prostory by vám udělaly radost, kdyby byly obloženy Linkou? Kde byste ji viděl nejraději?

Je dobré naslouchat architektům, a když se takový obklad dostane do zajímavého projektu, tak je to radost. Protože mě fascinuje veřejný prostor, který je definován pokaždé nějakým architektonickým přístupem, byl bych rád, kdyby se Linka uplatnila jak v soukromém, tak i ve veřejném prostoru.

Příběh série Linka najdete na www.rako.cz.

MgA. Maxim Velčovský (1976)

Maxim Velčovský vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze v Ateliéru keramiky a porcelánu. V roce 2002 založil s Jakubem Berdychem Qubus design studio, od roku 2011 působí jako vedoucí Ateliéru keramiky a porcelánu v Praze na Vysoké škole uměleckoprůmyslové a jako kreativní ředitel společnosti Lasvit. Jeho práce jsou zařazeny ve sbírkách Victoria & Albert Musea v Londýně, Centre Pompidou v Paříži, Mudac Lausanne, Neue Sammlung v Mnichově, Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze a Moravské galerii v Brně. Jeho portfolio zahrnuje koncepty pro privátní galerie stejně jako práce pro nadnárodní korporace. Práce Maxima Velčovského byla zařazena Marcusem Fairsem do publikace Twenty-First Century Design. V roce 2006 se Maxim Velčovský jako první český designér dostal na titulní stranu britského časopisu Icon a v roce 2007 byl v publikaci & fork vybrán mezi 100 nejzajímavějších mladých produktových designérů poslední pětiletky. V roce 2007 byl Akademií Czech Grand Design zvolen designérem roku a v roce 2008 jeho instalace pro společnost Lobmeyr dostala od časopisu Wallpaper ocenění zakázka roku.

42

TÉMA

ČESKÁ

CENA

ARCHITEKT

Výsledky práce architektů můžeme nalézt v každé části prostředí, v němž žijeme – bydlíme, pracujeme nebo trávíme volný čas. Patří mezi ně stavby jakéhokoliv rozsahu, jejich nejmenší části a detaily, jejich adaptace a rekonstrukce, jejich vybavení, stavby všech typologických druhů i stavby speciální. Mimořádný význam pro současnou společnost mají také úpravy krajiny a tvorba veřejného prostoru. Architektonická díla, která někdo navrhl a dbal na kvalitu jejich dokončení, tvoří jen malou část celkové stavební produkce a snad ještě menší část zásahů člověka do krajiny a veřejného prostoru. Cílem ČCA je taková architektonická díla propagovat a prezentovat směrem k veřejnosti, a to nejen z hlediska jejich estetické a technické kvality, ale především v souvislostech jejich vzniku, vztahu k okolí a společenského přínosu.

ZA

URU

2021

O ČESKOU CENU ZA ARCHITEKTURU SE UCHÁZÍ 170 REALIZACÍ

O titul v letošním, již 6. ročníku České ceny za architekturu (ČCA) se uchází 170 děl. Mezinárodní odborná porota z nich vybrala užší okruh nominovaných, který bude oznámen na nominačním večeru 24. června. Nejvyšší ocenění, tedy Finalisté ČCA a držitel Hlavní ceny ČCA, pak budou vyhlášena na slavnostním galavečeru 11. listopadu. Udělena bude také Cena za výjimečný počín, jejíž výběr provádí Akademie a Grémium ČCA, a Ceny partnerů.

Do soutěžní přehlídky České komory architektů se letos mohla přihlásit díla realizovaná na území České republiky v posledních pěti letech, mezi roky 2016 a 2020. Více než polovina realizací (96) byla dokončena vloni, více než čtyři pětiny pak dohromady za poslední dva roky (146). Novostavby podobně jako v předchozích ročnících převládají nad rekonstrukcemi a činí tři pětiny z přihlášených projektů (102). I letos se potvrzuje, že důležitým tématem výstavby v České republice je bydlení. Rodinné a bytové domy, rezidenční komplexy, chaty i chalupy tvoří dvě pětiny přihlášených děl (70). Katalog všech přihlášených realizací je volně přístupný na webu soutěžní přehlídky.

Převažují soukromé investice, mezi veřejnými jsou i realizace ze soutěže

Za dvěma třetinami projektů (113) stojí soukromí investoři. U veřejných zakázek pět staveb přihlášených do letošního ročníku přehlídky vzešlo z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od České komory architektů. Jedná se o Budovu Univerzity J. E. Purkyně, Ústí nad Labem / Pelčák a partner architekti (soutěž v roce 2015), Přestavbu menzy kolejí 17. listopadu, Fakulta humanitních studií UK / Kuba & Pilař architekti (soutěž v roce 2015), Městskou halu Modřice / Atelier bod architekti (soutěž v roce 2015), Nádražní ulici ve Žďáře nad Sázavou / Grimm architekti (soutěž v roce 2017) a Revitalizaci historického jádra obce Tetín / Mackovič architecture (soutěž v roce 2015).

Třetina děl realizovaných v Praze

Z přihlášených realizací vznikla téměř třetina v Praze (54), pokud k nim přičteme i ty, které byly postaveny v Brně (15), jsou to již dvě pětiny všech soutěžících staveb. Mezi regiony pak rovněž vedou v počtu přihlášených děl kraje přiléhající k dvěma největším městům – Středočeský (15) a Jihomoravský (bez Brna 11).

Realizace trvá v průměru tři až čtyři roky

Zajímavý je v každém ročníku přehlídky údaj o průměrné délce realizace stavby (od projektu po dokončení stavby), která u letošních soutěžících staveb činí 3 až 4 roky, což je trochu déle než v předchozích letech.

Udržitelnost

Pořadatel letos začal sledovat aspekt udržitelnosti soutěžících realizací. Údaj uvedly tři pětiny autorů (103), přičemž jako udržitelná stavba byla označena třetina přihlášených děl (59). Většina autorů posuzovala udržitelnost stavby z pohledu energetických úspor, které zajišťují především orientací budovy vůči světovým stranám, minimalizací tepelných ztrát – kompaktností obálky a jejím zateplením (případně částečným zakrytím zeminou), využíváním obnovitelných zdrojů (např. na vytápění: sluneční energie – fotovoltaické panely, sluneční kolektory + geotermální energie – tepelná čerpadla; akumulace do baterií), minimalizují umělé osvětlení, využívají co nejvíce denního světla; instalují řízené větrání s rekuperací a podporují přirozené proudění vzduchu. Sledována jsou opatření modrozelené infrastruktury, mnozí kladou důraz na životní cyklus stavby – tedy i proces výstavby, při níž upřednostňují rekonstrukci / konverzi / revitalizaci stávající stavby před demolicí, využívají recyklovatelných materiálů, stavebních materiálů šetrných k životnímu prostředí, dbají na minimalizaci stavebního odpadu či využívání lokálních materiálů a zdrojů atd. Mnozí se snaží minimalizovat zábor úrodné orné půdy či lesa.

Mezinárodní odborná porota

Práci architektů bude hodnotit sedm erudovaných zahraničních expertů v čele s předsedou Yashou Jacobem Grobmanem (Izrael), architektem aktuálně působícím v akademické sféře, specializujícím se na potenciál digitálního modelování v procesu navrhování a také na udržitelnost v architektuře. Dalším porotcem je krajinářský architekt a urbanista Bart Brands (Nizozemsko), na jehož kontě je realizace řady veřejných prostranství včetně univerzitních kampusů a jejich částí. Původem mexický architekt a urbanista Eduardo Cadaval (Mexiko/Španělsko) má svoji druhou základnu v Barceloně a stojí za desítkami projektů realizovaných ve Spojených státech, Španělsku i Mexiku, současně aktivně působí na akademické půdě. Irakli Eristavi (Slovensko) je architekt, jehož realizace sbírají četná ocenění. Například projekt obnovy košických kasáren na Kulturpark získal v roce 2014 ocenění CEZAAR, ARCH i Cenu Dušana Jurkoviča. Cenu

CEZAAR získalo také Náměstí Centrum v Prešově v roce 2018. Dalším porotcem je architekt, urbanista a krajinářský architekt, ale rovněž i teoretik a kritik Antonio Longo (Itálie), který se ve své práci zaměřuje na veřejná prostranství a parky a jejich navrhování, městskou krajinu, urbanismus a strategické plánování. Architekt Balázs Marián (Maďarsko) se věnuje praxi ve vlastním budapeštském ateliéru a aktivně působí také na akademické půdě. V roce 2019 získal za svoji práci nejvyšší maďarské profesní ocenění, Cenu Miklóse Ybla. Členem poroty je rovněž krajinářský architekt Peter Veenstra (Nizozemsko), který vede řadu mezinárodních projektů, nejen na domácí půdě, ale také v Číně, spolupracuje na soutěžních návrzích. Věnuje se i výzkumu navrhování a působí jako lektor a poradce v oblasti územního plánování. Při navrhování se snaží o implementaci inovativních myšlenek do jednoduše realizovatelných projektů.

Díla přihlašovali sami architekti i nominovali odborníci

Své práce mohli do soutěže přihlásit jak sami autoři, tak jejich přihlášení mohlo být iniciováno členy Akademie České ceny za architekturu. O ocenění se mohla ucházet i díla přihlášená do předchozích ročníků, vyjma těch, která se v nich dostala mezi užší okruh nominovaných. Podrobnější seznámení s jednotlivými projekty přinese katalog nominovaných projektů a následně výstavy v regionech.

Soutěž vyhlásila Česká komora architektů, profesní organizace s přeneseným výkonem státní správy, v souladu se svým posláním pečovat o stavební kulturu v České republice a podporovat její vysokou úroveň. Jejím pořadáním chce Komora prezentovat kvalitní architektonickou produkci nejen odborné a laické veřejnosti, ale i zástupcům státní správy a samosprávy. Kromě přítomnosti odborné Akademie ČCA a prestižní sedmičlenné mezinárodní poroty, složené z renomovaných architektů, je předností České ceny za architekturu také ojedinělý koncept propagace architektury v průběhu celého roku a v jednotlivých regionech.

Tereza Zemanová

HARMONOGRAM

ČESKÉ

CENY

ZA

ARCHITEKTURU

2021

12. ledna 2021

Vyhlášení 6. ročníku ČCA 2021

Otevření přihlášek realizací do ČCA 2021

31. března 2021

Ukončení přijímání podnětů na přihlášení realizací od Akademie ČCA

Ukončení přijímání nominací na Výjimečný počín od Akademie ČCA

19. dubna 2021

Ukončení přihlášek do ČCA 2021

24. června 2021

Nominační večer ČCA 2021 – Uhelný Mlýn, Libčice nad Vltavou

24. června – 6. září 2021

Hlasování Akademie o cenách za Výjimečný počín

Výběr držitelů cen partnerů

Výběr finalistů a hlavních cen ČCA 2021

11. listopadu 2021

Galavečer ČCA 2021

listopad 2021 – leden 2022

Výstava oceněných ČCA 2021

VÝSTAVY

ČCA

Součástí soutěžní přehlídky je doprovodný program s výstavami po celé ČR a dalšími akcemi:

1. 7.–15. 8.

Souhrnná výstava České ceny za architekturu v CAMP Praha

1. 7.–31. 10.

Výstava nominovaných děl České ceny za architekturu v Placích

4. 7.–31. 12.

Výstava nominovaných děl České ceny za architekturu ve Slavonicích

Aktuální informace viz www.ceskacena-za-architekturu.cz

ZE STATUTU

AKADEMIE

Představenstvo ČKA ustavilo Akademii České ceny za architekturu (AČCA) z řad významných osobností působících v oboru architektura a z oborů majících na výsledek činnosti architekta vliv. AČCA je z hlediska zastoupení oborů různorodá, má nejméně sto čestných členů, v současné době jich je více než 350. Akademie je garancí respektu a vysoké prestiže Ceny u jejich partnerů, profesní komunity i široké veřejnosti. Členství v akademii vzniká jmenováním představenstvem ČKA. Členy akademie se pro další ročníky stávají také finalisté ČKA.

Nominace děl do soutěžní přehlídky

Základní role akademie je role kurátorská a role nomináční. Členové Akademie mohou přihlašovat nejen svá díla, ale jejich hlavním úkolem je také aktivně vyhledávat další díla a zajímavé architektonické počiny. Tímto postupem lze zajistit přihlášení většího množství kvalitních děl.

Nominace a udělení Ceny za výjimečný počín

Další úlohou Akademie České ceny za architekturu je nominovat a z nominací poté vybírat díla a osoby, kterým by mohla být udělena Cena za výjimečný počín (kromě AČCA tato výjimečná díla a osoby nominuje také Grémium). Nominace na ocenění za výjimečný počín probíhá na webovém portálu Ceny per rollam. Každý člen akademie obdrží od Kanceláře heslo, na jehož základě mu je umožněn vstup do hlavní hlasovací části webového portálu Ceny. Na ocenění může nominovat díla a/nebo osoby bez omezení. Seznam nominovaných je předán Grémiu, které jej doplní o vlastní nominace a předá zpět akademii k udělení ocenění. Grémium spolu s uveřejněním seznamu nominovaných sdělí, jaký počet ocenění za výjimečný počín bude v daném ročníku udělen. O udělení ocenění za výjimečný počín rozhoduje akademie hlasováním rovněž per rollam na webovém portálu Ceny. Členové akademie vybírají ze seznamu nominovaných předaného Grémiem. Každý člen akademie udělí svůj hlas maximálně pěti dílům a/nebo osobám, které by dle jeho názoru měly obdržet ocenění za výjimečný počín. Díla a osoby, které obdrží nejvyšší počet hlasů, získávají toto ocenění.

Jmenný seznam všech více než 300 členů Akademie České ceny za architekturu a jednacích řád viz www.ceskacenaazaarchitekturu.cz

GRÉMIUM

Představenstvo ČKA pověřilo dramaturgii, dohledem nad dodržováním statutu, nominacemi na Výjimečný počín či Ceny partnerů Grémium ČKA, které je složeno z vybraných členů představenstva ČKA.

Aktuální složení Grémia

Předseda: Ivan Plicka
Členové: David Hlouch, Pavel Hnilička, Patrik Hoffman, Jan Kasl, Radek Kolařík, Milan Svoboda, Jaroslav Šafer, Petr Velička

KONTAKTY

Dagmar Mošnerová
koordinace ČKA, partneri
E: dagmar.mosnerova@cka.cz
T: 702 035 234

Radka Fořterová
přihlášky, Akademie ČKA, porota
E: radka.fořterova@cka.cz
T: 731 508 028

Tereza Zemanová
komunikace s médii
E: tereza.zemanova@cka.cz
T: 777 464 453

REFLEXE

ČCA

JAK

DÁL?

ČCA 2020
ov architekti – Jiří Opočenský, Štěpán
Valouch / Sídlo firmy LASVIT, Nový Bor

ČCA 2017
Architektonická kancelář Radko Květ –
Radko Květ, Pavel Pijáček / Archeopark
Pavlov

ČCA 2019
Petr Stolin, Alena Mičková / Mateřská
škola Nová Ruda

ČCA 2016
Petr Stolin, Alena Mičková / ZEN
Houses – Ateliér a dům v Liberci

ČCA 2018
Architektura – David Levačka
Kraus / Administrativní budova ve
Strančicích

Redakce Bulletinu spolu s Grémiem České ceny za architekturu oslovila před vyhlášením výsledků 5. ročníku České ceny za architekturu tři kritiky architektury – Ondřeje Beneše, Jakuba Potůčka a Janu Tichou – se žádostí o reflexi uplynulých pěti ročníků ČCA – viz Bulletin ČKA 4/2020, s. 84–86.

U příležitosti otevření 6. ročníku ČCA jsme stejné kritiky architektury oslovili znovu, tentokrát s žádostí o úvahu, na co by se měla ČCA případně z jejich pohledu v dalších ročnících zaměřit. Pět uskutečněných ročníků a šestý právě probíhající – to je dobrá příležitost k ohlédnutí, hodnocení, bilancování, uvědomění si přínosů ČCA a jejího potenciálu, ale i třeba toho, co ČCA vypovídá o nás. Věřím, že nezůstane jen u těchto tří kvalitních textů, ale že nám doba (doufejme) postcovidová umožní v diskusích o české architektonické scéně pokračovat živě u příležitosti jednotlivých doprovodných akcí Ceny v průběhu celého letošního roku.

Ivan Plicka

Výsledky všech ročníků soutěže byly vždy publikovány v samostatném katalogu, Bulletinu ČKA a na www.ceskacenaarchitekturu.cz

POMÁHÁ

ČKA

DOSTATEČNĚ

K

POCHOPENÍ

ARCHITEKTURY

A

KE

KULTIVACI

VEŘEJNOSTI

?

ONDŘEJ

BENEŠ

Dělá toho Česká komora architektů při kultivaci profese hodně, nebo málo? Odpověď bude od radikálního souhlasu až po stejně významné nezáležet na preferencích, na založení toho, koho se zeptáme. Jsme příliš rozsáhlá komunita, která si své priority musí osvojovat a ujasňovat každý rok. Vždy na základě aktuálně dosaženého. Česká cena za architekturu je soustředěna na prezentaci jednotlivých konkrétních objektů, staveb, zásahů. Rádi se srovnáváme s evropskou špičkou – nyní například při očekávání výsledků ceny Miese van der Rohe s jedenácti nominovanými díly našich autorů.

Jsme, pokud jde o kvalitu architektury, „srovnatelní“? Ani třicet let od listopadu 89 se s výkonem prvorepublikového Československa nedokážeme dost dobře měřit. Dvacátá léta byla „záračná“ a opírala se o vzdělanost, dlouhodobé a intenzivní mezinárodní kontakty a entuziasmus budování Československa. Po Listopadu 1989 dochází k otevření a vyrovnávání se s geopolitickým Západem, ale situace je nepoměrně složitější. Navíc probíhají velké proměny na mezinárodní architektonické scéně, mění se tradiční siluety metropolí, nové technologie otevírají projektování nečekané možnosti.

Co nás stále zásadním způsobem odlišuje, je skutečnost, že v rámci poválečného budování řada zemí na západ od našich hranic zároveň pokládala nové koncepční základy celkovému urbanistickému rozvoji. Jinak tomu bylo v tradičně konzervativní Anglii, jinak ve Skandinávii, kde bychom si bez fundamentu poválečného vývoje jen těžko představili ikonický dánský B.I.G., nebo v Beneluxu světově proslulá holandská studia. I u nás jsme budovali, ale ztracenou nit modernistického příběhu dvacátého století nacházíme až na přelomu padesátých a šedesátých let. Pokud byl vývoj architektonický a urbanistický až do konce šedesátých let veden těmi nejrespektovanějšími, normalizace dala přednost loajalitě režimu. Otevření svobody v devadesátých letech vytváří prostor, který je možno stejně tak dobře využít jako promarnit.

Kontinuita je i v době „velmi, velmi pozdní moderny“ (Heinrich Klotz) určována především schopností překonávat krize. Jsme svědky vzrůstající nerovnováhy, desekvilbria (Jan Patočka), ve kterém by podle historika a teoretika Karstena Harriese (srov. Etická funkce architektury, Praha, Arbor vitae – Vysoká škola uměleckopřemyslová 2011) měla být právě architektura stabilizačním faktorem vývoje společnosti. Měla by být oporou, napomáhat „zdraví člověka“ odkazem na trvalé hodnoty evropské kultury. Neměla by být pouze technologickou exhibicí. Pro dosahování tohoto požadavku v době, kdy samozřejmě

nemáme a nebudeme nikdy „mít po ruce“ žádný konkrétní kánon, „jak žít i jak stavět“, je velmi důležitá především kultivace velmi širokého a otevřeného diskurzu. Jeho založení u nás osciluje okolo přístupů, o kterých nás svou prací přesvědčuje Rostislav Švácha.

Snaha vymanit se z normalizačního plánovacího bezčasí u nás vedla až k nedocnění potřeby plánování, urbanismu. Následná nedůvěra „veřejnosti“ se projevuje jak při úvahách o dostavbě Staroměstské radnice, tak i faktem, že velkolepý Generel Vltavy D.A. Studia z poloviny devadesátých let je ceněn až s velkým odstupem. Kvapně mizící orné půdě i ohrožení krajiny zachovávací tradiční estetické i užitkové hodnoty je u nás obtížně účinně odolávat dodnes.

Teoretici to nemají snadné nikdy a nikde. Pokud v šedesátých letech došlo k navazování na linii vývoje geopolitického Západu zejména v případě architektury a realizace staveb, docházelo na operativní úrovni k propojování i s teoretiky (Karel Prager – Dalibor Veselý). Ani jedna ze silných linií české architektury, nacházející své uplatnění s „přechodem do svobody“ devadesátých let, charakterizovaná svou přísností/střízlivostí/normálností, není předem samozřejmě daná, má svůj příběh: Je výsledkem „krocení protikladů“, je za tím silně porozumění architektuře jako sociální praxi. Silný příběh, který má kontinuitu sahající od počátků české moderny, od Kotěry do dnešních dní v tvorbě A. Šrámkové, P. Hruší, L. Lábus, J. Pleskota a dalších.

Praha je nyní, stejně jako v minulosti, jedním z nejdůležitějších center probíhajících architektonických experimentů. Už od počátku devadesátých let je se Smíchovem spjat Jean Nouvel, do Holešovic byl pozván F. O. Gehry, na nábřeží zase Dan Libeskind a v posledních letech je tématem bouřlivých diskusí práce Zahy Hadid na Florenci. Architektonická komunita je souborem silných individualit s vyhraněnými názory a hodnotovými orientacemi. Komora má před sebou obtížný úkol být platformou, kde se názory střetávají, vyrovnávají a jejich aktéři na této platformě budou nalézat konsenzus. Nikoli pouhý dočasný kompromis (a už vůbec ne shnilý kompromis).

Pro dnešek je charakteristické, že se s kvalitní architekturou nesetkáváme pouze v centrech jako na počátku devadesátých let. Tedy už nejen Praha, Brno, Olomouc i Ostrava nebo jižní Čechy. Výrazných ohnisek špičkové architektury je i v menších městech celá řada. Při pohledu na toto spektrum a jeho šíři si velmi dobře uvědomujeme nezbytnost reflexe a faktu, že u nás postrádáme recenzovaný časopis zabývající se architekturou, který

by se mohl stát i naším „oknem“, „vyslancem“ (slovo Rosislava Šváchy) do zahraničí. Máme sice nesmírně cennou Ročenku architektury i rozrůstající se aktivity České komory architektů, ale recenzovaný časopis výše uvedeného ražení nám fatálně chybí. Rozšiřující se kontakty se zahraničím stejně jako aktivity jdoucí daleko za naše hranice je nezbytné institucionálně zakotvit.

Každá doba má své výzvy a své krize. V těchto hraničních okamžicích můžeme hodně vytvořit, ale i hodně prohrát. Stejně tak i současnou pandemickou situaci s Coronou bychom měli pochopit především jako výzvu. Měli bychom se naučit rozlišovat, co znamená pro společnost i pro projektování. Vyrovnávání se s touto výzvou bude mít velký vliv na Evropu i na nás. Bude nezbytné identifikovat mosty, jejichž prostřednictvím bude nezbytné problematiku řešit.

V širokém měřítku nám půjde o budování takového typu vystavěného prostředí, které bychom zároveň chápali jako normální/neexcentrické, a přitom vstřícné/otevřené budoucnosti. Na otázku, co bude tímto „étosem po Coroně“, se začíná odpovídat už nyní. Do budoucna se budeme ptát, bude mít české prostředí sílu tyto podněty přejímat, reagovat na ně? Moment, kdy by nám recenzovaný časopis opět mohl velmi pomoci. Odpovědi budou ztíženy akcelerací dalších otázek jako: Může se v Praze stavět a rozvíjet město v souladu se světovými trendy, aniž by tato metropole ztrácela na své identitě? Proč je tento po staletí rozvíjený přístup právě v naší době fatálně nemožný? Jsme schopni vést produktivní dialog nejen mezi dvěma stranami – mezi architekty a památkáři, ale i mezi laickou veřejností, samosprávami, historiky, vlastníky a stakeholdery? Může být dialog balancující mezi tím,

co je historicky dané, vzácné, a tím, co může být novým vkladem, přínosem, a ne jen zdrojem nic nepřinášejících rozporů? V době krizí (ať jde o pandemii či ekologické krize – stav lesů, vodního hospodářství, proměny počasí atd.) a selhání nám být nic nemůže být větší vnitřní oporou než dialog, v němž se společným úsilím nalézají východiska.

Jak dál budovat Českou cenu za architekturu? Je třeba pokoušet se i nadále otevírat ji světovému dění, vytrvale zhodnocovat osobní vazby a kontakty. Obecný požadavek na architekturu „jako událost“, o které se mluví a která umožňuje „dostat se do hitparády hodnocení“, je nezastupitelný. Stejně tak jsou nezbytné navazující společenské akce, propagující Cenu a její výsledky. Dnes už se toto dění netýká pouze hlavního města. Od ČKA je možno získat výstavní sety, a architektonickou událost uspořádat i pro milovníky architektury v menších městech, na periferiích, kde mohou například posilovat pozice městských architektů.

Pro architektonickou praxi je nesmírně důležité provazování obrazové části soutěže s částí textovou. Vzhledem k tomu, že očekávané společenské změny mohou být ještě větší, než na které si ještě pamatujeme z počátku devadesátých let, je i naši profesi nezbytné na ně stále připravovat. V předchozím příspěvku v tomto periodiku jsem zmiňoval práce Václava Cílka, který je v úzkých vztazích i s jedním z našich nejrespektovanějších architektů. To ale nevedlo k tomu, že by do svých vlivných publikací zahrnul i spolupráci s architekty a urbanisty. Jeho práce, úspěšně – tj. s velkou odezvou – komunikují s širokou veřejností. Nám pohled do zázemí naší profese, do všech jejích souvislostí, které se promítají do života celku i jednotlivce, který by motivoval a kultivoval veřejnost, přece jen chybí. Je možné na půdě Komory, nebo při přípravách České ceny za architekturu generovat platformu, která by dokázala být v tomto ohledu partnerem?

ČCA BY MĚLA

PŘESNĚJI

KRITÉRIA

ARCHITEKTURY

DEFINOVAT

HODNOCENÍ

JAKUB

POTŮČEK

Má-li mít Česká cena za architekturu pravdivou výpočetní hodnotu, musí se mezinárodní porota ve svém hodnocení buď opírat o soubor kritérií, anebo vybírat ze staveb, které na jejich základě už prošly sítím. Stanovení přesných hodnotících měřítek je ovšem podmíněno upřesněním samotného pojmu slova architektura.

Ačkoliv od vydání druhého dílu Ottova slovníku naučného, jenž líčí architekturu jako „umění stavěti tak, aby stavba hověla netoliko požadavkům praktickým, ale i estetickým“, uplynulo víc než 130 let, adekvátní definici reflektující dynamiku posledních dekad postrádáme. Klíčové lexikální dílo, Akademický slovník současné

češtiny (vzniká od roku 2012), prostřednictvím pěti zorných úhlů sice přináší jeho komplexnější poznání, ale přesto nepostihuje aspekty, které už dnes naše prostředí a životy ovlivňují větší měrou než tradičně hodnocené složky architektury. Tu první – uměleckou – ponechávám zcela stranou, protože si myslím, že nehraje významnou roli. V té naopak figuruje druhá, a to stavební složka, kterou z podstaty architektury nemůžeme prostě opomenout. Namísto přímého hodnocení materiálů a technologií bychom ale měli spíše posuzovat, jestli byly na stavbě použity oprávněně, což se v případě činžáku vybetonovaného en bloc říci nedá. Logicky se tak

dostáváme k ekologickým aspektům, které v hodnocení novostavby musejí mít větší váhu. A protože se bez šetrných a obnovitelných materiálů v blízké budoucnosti evidentně neobejdeme, je na místě vytvořit soutěžní kategorii, která je bude propagovat. A spolu s nimi i sofistikované technologie, obzvláště ty zelené, které dnes, kdy se prakticky každá stavba stala určitým typem stroje (jak trefně poznamenal už Le Corbusier), tvoří nedílnou součást architektury. Pozornost bych rovněž věnoval jednoduchým a mnohdy improvizovaným řešením (tzv. Frugal Innovations), leckdy přínosnějším než pokročilé technologie. Týká se to i schopnosti přistupovat k projektu se zdravým rozumem, protože když už architekt navrhne dejme tomu vizuálně sice efektní okno, které však může umýt jen horolezec, pak je to lapsus. Ale i takový prohřešek lze akceptovat, a dokonce odpustit, pokud dané dílo činí člověka tak šťastným, až si zpívá. Jenomže když už si jeden zpívá (to slovo jsem si vypůjčil z textu Víta Obrtela), nutně to neznamená, že do zpěvu je i lidem v jeho okolí. Skoro bych řekl, že kritériím, o kterých se dnes při hodnocení stavebního díla běžně opíráme (a ta se odvíjejí právě od stávajících definic pojmu architektura), bychom měli nadřadit nové kategorie a s nimi posuzovat také konkrétní dopady hodnocených děl.

Jakmile budeme mít k dispozici hodnotící kritéria, která si pochopitelně netroufám sám stanovit, zbývá najít spolehlivý mechanismus, jenž rozhodne o výběru do semifinále. Pomoci by nám v tom mohl systém inspirovaný volebním konceptem Demokracie 2.1, ve kterém matematik Karel Janeček navrhuje dát voliči čtyři kladné a dva záporné hlasy. V našem případě bychom se asi neobešli bez neutrálního hlasu (nuly), jinak riskujeme diskvalifikaci některé hodnotné realizace, která třeba k rozkvětu sousedských vztahů sice nepřispěla, zároveň je ale nezničila.

S kolika body bychom v konkrétních kategoriích měli operovat ani jaký počet by rozhodoval o kandidatuře na hlavní cenu, samozřejmě prozatím netuším. Myslím si však, že hlavní sekce soutěže by měla probíhat ve dvou kolech. V prvním by odborná veřejnost – ideálně Akademie České ceny za architekturu – obdovala sledovaná hlediska (nebude jistě problém vytvořit uživatelsky přívětivý kalkulátor) a rozhodla tak o stavbách, z nichž by porotci ve druhém kole vybrali vítěze. Nespornou výhodou tohoto konceptu je, že mezinárodní jury, která disponuje jen povrchnými informacemi o zdejším prostředí, by tak rozhodovala zcela svobodně a bez jakýchkoli vnějších determinant. A my bychom si zároveň byli jisti, že porota vítězství přiřkla stavbě, jejíž kvality nevznikly na úkor negativních dopadů. A poněvadž v architektuře, která je už ze své podstaty ambivalentním oborem, hrají roli také subjektivní měřítka, dal bych jury k dispozici divokou kartu, čili právo vrátit do hry kteroukoliv vyřazenou stavbu. Co se týče ostatních kategorií, ty ať zůstanou zachovány, nicméně bych je rozšířil minimálně o ty výše zmíněné.

KDO

POTŘEBUJE

(CENU ZA)

ARCHITEKTURU

JANA

TICHÁ

Česká cena za architekturu má za sebou prvních pět ročníků. Za tu dobu se etablovala jako prestižní ocenění a jako instituce, která reflektuje kvalitu architektonické tvorby v České republice. Cena je dobře postavená, systém nominací i rozhodování poroty je transparentní, účast v soutěži je přístupná i začínajícím architektům a architektkám. Cena sehrává důležitou roli při popularizaci architektury mezi širokou veřejností – tedy včetně potenciálních investorů, zodpovědných za zadávání zakázek ať již z vlastních, tj. soukromých, nebo z veřejných zdrojů. Právě v komunikaci směrem k tzv. laické veřejnosti vidím velký význam Ceny a také určité rezervy. Samozřejmě, že je Cena důležitá i pro odbornou veřejnost, protože nabízí každoroční reflexi místní architektonické produkce očima zahraničních kolegů. Podhoubí architektonické kultury ovšem tvoří právě celková úroveň povědomí o významu a roli architektury v životě společnosti, o tom, jak může dobrý architektonický návrh a jeho realizace přispět ke kvalitě života nás všech, k vyjádření sdílených hodnot, ke společenské soudržnosti.

Jak tedy úspěšný koncept Ceny dál rozvíjet, aby naplňovala ještě lépe smysl své existence? Za prvé se mi zdá, že po prvních pěti letech nastává vhodná doba ke zkrácení časového rozpětí doby vzniku přihlášených staveb. V současné chvíli je lhůta, přijatelná pro účast v soutěži, pět let od dokončení. Když se podíváme na dosavadní ročníky, vidíme, že v prvním roce se skutečně sešly stavby z celého období uplynulé pětiletky. První ročník se svými 475 přihlášenými byl také zdaleka nejpočetnější, poté počet přihlášek klesl zhruba na polovinu a na této úrovni se plus minus drží. Co je ovšem podstatné, převážná většina staveb, které se od druhého ročníku o cenu ucházejí, byla dokončena v předcházejících dvou letech. Že tedy starší stavby, které neuspěly v tom smyslu, že se nedostaly mezi finalisty či oceněné, se obvykle podruhé již v soutěži neobjevují. Proto si myslím, že by bylo vhodné omezit letopočet dokončených staveb přihlašovaných do soutěže na předešlé dva roky, což odpovídá spontánní praxi.

Za druhé bych ráda navrhla k úvaze možnost zřízení zvláštního ocenění pro začínající či mladé architektky a architektky. Například u Evropské ceny za současnou architekturu / Mies van der Rohe Award to takto funguje, zároveň s hlavní cenou je udělována a propagována Zvláštní cena pro architektky do 40 let. Samozřejmě může hypoteticky nastat situace, kdy je dílo mladších autorů či autorek navrženo na hlavní cenu – a jak potom takovou situaci řešit? Neudělením zvláštní ceny, ale jen

hlavní ceny? Udělením zvláštní ceny „druhému nejlepšímu“ mladému projektu? Toto je asi třeba ošetřit ve statutu ceny, ale není to neřešitelné. Myslím, že pro mladší a začínající autory má ocenění a propagace jejich práce s ním spojená ještě větší význam než pro ty starší a etablované, může jim podstatně usnadnit start profesní kariéry. Nehledě na to, že mladí architekti a architektky často získávají zakázky s menším rozpočtem, které nutí ke kreativitě, a že bývají zcela přirozeně již z titulu svého mládí nositeli nových řešení a nových podnětů. Takže nakonec by z takového ocenění mohl profitovat obor architektury jako celek.

A za třetí se vracím na začátek, tedy ke komunikaci s veřejností. Česká cena za architekturu rozhodně není neviditelná, propagace oceněných staveb v médiích běží, výstava putuje po republice. Nicméně i tady se dá ještě leccos přidat. Především mám zkušenost s tím, že architektonické dílo přiblíží obvykle lépe než fotografie a plány časoprostorové médium, jako je video nebo film. Fotografie je nenahraditelná pro rychlé upoutání pozornosti, všichni máme v paměti působivé snímky mnohých staveb, které tvoří jakousi jejich veřejnou tvář. Ale když chceme jít dále, hlouběji, pak je možnost „procházet“ stavbou díky oku kamery nedocenitelná. Velmi důležitý je také komentář. Živá řeč někoho, kdo stavbu dobře zná nebo je schopen výstižně a srozumitelně zformulovat její kvality, může být pro posluchače a diváky poutavější než profesionálně přednesený předem napsaný cizí text. Takže bych navrhovala rozšířit videoprezentaci oceněných staveb a propagovat ji stejně jako cenu samotnou.

A proč to všechno vůbec dělat? Protože architekturu potřebují nejen architekti, architektky a my všichni, co se jí profesně zabýváme, ale potřebuje ji celá společnost. I když o tom možná ještě tak docela neví.

MEZINÁRODNÍ

ODBORNÁ

POROTA

Práci českých architektů bude tradičně hodnotit sedm erudovaných zahraničních expertů.

Jsou to architekt a děkan fakulty architektury a uzemního plánování na haifském technologickém institutu Technion Yasha Grobman (Izrael), který je zároveň předsedou poroty. Dále architekt Bart Brands (Nizozemsko), architekt a akademik Eduardo Cadaval (Španělsko, Mexiko), architekt a pedagog Irakli Eristavi (Slovensko), architekt, urbanista a akademik Antonio Longo (Itálie), architekt Balász Marián (Maďarsko) a krajinářský architekt Peter Veenstra (Nizozemsko).

Výběr přibližně třicítky nominovaných děl

Základní úlohou poroty je nominace zpravidla 30 děl (v loňském ročníku jich bylo 27), která budou představena na nominačním večeru, budou součástí putovní výstavy a budou uveřejněna v katalogu. Díla jsou vybrána hlasováním per rollam z dokumentace všech řádně přihlášených prací. Každý člen poroty má 30 hlasů, které může udělit 30 různým dílům bez ohledu na typologii stavby. Nominovanými díly jsou ta díla, která získala nejvyšší počet hlasů.

Udělení Ceny a čestného označení Finalista

Dále je úlohou poroty výběr 5–10 staveb, jejichž autoři obdrží čestné označení Finalista. Každý člen poroty udělí svůj hlas deseti dílům z nominovaných, kterým by dle jeho názoru měl být udělen tento titul. Díla, která obdržela nejvíce hlasů, získávají čestná ocenění Finalista. Z nich porota hlasováním vybírá vítěze. Každý člen poroty stanoví pořadí děl ve finále. Dílo, které získá nejvíce bodů při součtu těchto žebříčků stanovených jednotlivými členy poroty, získává Cenu. Porota o udělení Ceny a čestného ocenění Finalista rozhoduje na řádném zasedání poroty, na základě předchozí osobní prohlídky děl.

BART BRANDS

MĚSTO DNEŠKA SE ZOUFALE

SNAŽÍ ZNOVU OBJEVIT

SAMO SEBE

Hřbitov De Nieuwe Ooster Cemetery,
Amsterdam, Nizozemsko, 2007

Veřejný prostor Hoekenrodeplein, Amsterdam, Nizozemsko, 2014

Nizozemsko

www.karresenbrands.com

Nizozemský krajinářský architekt a urbanista Bart Brands je zakladatelem a ředitelem architektonické kanceláře Karres en Brands, v níž společně se Silvií Karres působí od roku 1997. Krajinářskou architekturu vystudoval na Vyšší národní škole pro zahradní a krajinářský design v Boskoopu, poté ještě studoval urbanismus na amsterdamské Akademii architektury. Po ukončení vzdělávání pracoval pro město Haag a pro kancelář Bakker and Bleeker (nyní B+B).

Jako hlavní kreativec vlastní kanceláře má zásadní podíl na návrzích Federation Square v Melbourne, Købmagergade v Kodani, Nørheden v dánském Hedehusene, hřbitova De Nieuwe Ooster v Amsterdamu, studie proveditelnosti londýnského parku Cross River nebo územního plánu hamburské čtvrti Oberbillwerder. Bart Brands byl také členem expertní skupiny pro řešení rozvoje berlínského letiště Tempelhof.

Poslední dobou se Brands zaměřuje především na návrhy univerzitních kampusů a jejich částí. Je supervizorem rozvoje kampusu Technické univerzity v Delftu a amsterdamského Science Parku. Podílel se na konverzi vědeckého centra The Randwick Academic Health Science Centre v Sydney.

Bart Brands je aktivní také v akademické sféře. Jako hostující pedagog působil na Technické univerzitě v Berlíně, ETH v Zurichu, Akademii architektury v Amsterdamu, utrechtské School of the Arts, na Fuse Öresund Talk v Malmö, na univerzitě v Miláně, Technické univerzitě v Drážďanech, Edinburské univerzitě, na univerzitě v Sydney a rovněž kalifornské univerzitě v Berkeley. Jako hostující profesor vyučoval na RMIT University v Melbourne. Aktuálně působí na technice OWL v německém Detmoldu a na Stuart Weitzman School of Design na Pensylvánské univerzitě.

Snažíte se navrhovat jasnou prostorovou strukturu území a krajiny, která však ponechává dostatečnou flexibilitu pro spontánní přírodní a lidské procesy, které se zde budou odehrávat. Není ale přece jen někdy nutné navrhnout pevnou a neměnitelnou koncepci?

Věříme ve volnější a proměnlivější města a krajinu. Říkáme tomu „rámce pro svobodu“. Máme představu, že ideální koncepty poskytují univerzální řešení a že se jedná o návrhy schopné změnit společnost. Uvědomujeme si víc než kdykoliv dříve složitost a rozmanitost struktury našich měst a systémů krajiny. Při pohledu do minulosti můžeme přesně určit, jak tyto procesy vznikají, někdy z nejjednodušších vynálezů, jindy schované v globální krizi. Město nebo krajina evidentně vždy povstanou z aktuální potřeby nebo problému. Ale měly by dělat víc než jen reagovat na problémy. Měly by přinášet řešení jak pro současné žití, tak budoucí.

Jsme přesvědčeni, že problémy řešené pouze shora nebo pomocí neměnných konceptů pro plánování ve skutečnosti nefungují, jak by měly, a my se snažíme znovu objevit jemnou kombinaci onoho přístupu shora a „laissez faire“ (ponechání věci svému osudu). Budoucnost našich měst a krajiny může být hodně jiná oproti našim očekáváním, ale vždy má kořeny v procesech probíhajících dnes. Budoucnost se jen tak neodehraje. Postupně je formována, ovlivňována nekonečnými procesy, ale principiálně je konstruována jen několika zásadními mezníky.

Moderní město musí uznat, že posuny ve společnosti jsou silnější než jakýkoliv směrný plán, a mělo by se snažit a vyvíjet spolu s nimi. Ne jim oponovat. Město si potřebuje přiznat, že změny existují, a měnit se s nimi.

Základy našeho plánování tvoří jednoduchá, robustní a jasná struktura určující rámec pro budoucnost. Ten je definován zachováním a vylepšením stávajících vlastností daného místa a předpokládá, že s novým životem se objeví i nová krása (krása neočekávaného). Města a krajiny by měly být dynamické, přizpůsobené změně, a není možné je vyjádřit směrným plánem. Neustále se mění, rostou a přizpůsobují; přizpůsobování se učí během vývoje, a to jim ponechává prostor pro inovace.

„Svět potřebuje zahradníky“ – objevilo se v jednom z vašich rozhovorů. Pro urbanisty a krajinářské architektky podle vás nastává nový věk – měli by se stát aktivátory, iniciátory, strategie. Co myslíte novým věkem a jakou roli by v něm měli krajinářští architekti přesně hrát?

Heslo „Svět potřebuje zahradníky“ znamená metodu. Metodu adaptivního vývoje, metodu pokus – omyl. Empirický proces, v němž se místní podmínky kombinují s místními znalostmi o tom, jak vytvářet nové prostorové, sociální nebo emocionální podmínky.

Krajinářský architekt téměř nikdy nepracuje v nedotčené ploše, na tabula rasa, ale v komplexním systému geografických, hydrologických, půdních, kulturních, společenských a historických vrstev. Vždy na rozhraní mezi přírodou a kulturou, kde je čas jedním z jeho nejdůležitějších nástrojů. Tyto faktory způsobují, že definovat pevný proces a požadovanou konečnou podmínku je těžké a v některých případech i nežádoucí.

Krajinářský architekt seje „semínka“, která rostou. Nebuduje zahradu, krajinu nebo město vzrostlé na povel, ihned hotové. Řídí tento proces, ale návrh je ovlivňován jeho uživateli. Management pro návrh se stává stejně důležitým. Je to o demokratickém navrho-

vání. Projekt musí růst zevnitř, ale přitom se stále musí „zastříhávat“, když je to nutné. Potřebuje opečovávat.

Téma krajinářské architektury je většinou popisováno jako věc veřejná. Lidé potřebují prostory pro sdílení, interakci a pro kolektiv. Není to o soukromém vlastnictví, ale o veřejném sdíleném prostoru. Zahradník se stará o svoji nejméně úrodnou zem, pečuje a uzdravuje nejslabší rostliny. Nestará se selektivně o nejkrásnější a zdravé rostliny, ve skutečnosti se víc stará o ty, které jsou téměř nemocné. Jeho zahrada je tak zdravá a krásná, jako je ta nejnemocnější z nich. A ideální město to musí dělat taky tak. Musí uznávat, že to není něčí město nebo krajina, ale že patří všem. Potřebuje přístup, který pečuje a uzdravuje. Musí být férové. Musí se starat. A to je to, co krajinářští architekti dělají po staletí, od zahrad po hřbitovy, od krajiny k městům, od plánů k architektuře.

Navrhli jste několik hřbitovů, unikátní hřbitov De Nieuwe Ooster Cemetery rozprostírající se na 33 ha v Amsterdamu získal řadu ocenění. Tvrdíte, že hřbitovy jsou zrcadly společnosti – nabízejí obraz vztahu mezi kolektivem a jednotlivcem, skutečných sociálních vazeb, představ o přírodě, tradicích. Příkladá jim skutečně společnost takový význam?

Jediná věc, kterou víme jistě, je, že jednou umřeme! Jelikož se očekává, že generace baby boomers dosáhne této životní fáze mezi lety 2024 a 2042, stává se téma smrti pro plánování stále větší výzvou. Pokud by mělo být 76 milionů baby boomers v Americe pochováno ve standardních hrobech, bylo by jen pro ně potřeba 330 km² čisté plochy, bez zavedení infrastruktury, osázení vegetace atd. To je plocha Las Vegas. A to provokuje otázku, jaká je budoucnost smrti a jak budeme pohřbívání a vzpomínání. To, jak jsme nakládali se smrtí, bylo po staletí doménou zahradníků/krajinářských architektů; hřbitovy byly ponechávány ve městech jako prázdné pozemky, bez ohledu na velký tlak na zelené plochy. Jakou roli mohou hrát hřbitovy ve zvládnání velkých výzev urbanizace? Jak navrhujeme pietní místa, která budou odpovídat naší moderní společnosti? Všechny tyto otázky se týkají životních výzev a smrt by mohla mít potenciál na ně odpovědět.

21. století je věk měst. Většina světové populace žije ve městech a očekává se, že toto číslo dále jen poroste. OSN předvídá, že do roku 2050 bude v městských prostředích žít až 80 % celosvětové populace. Město je zároveň i hlavní bitevní pole pro boj proti klimatickým změnám a jejich vlivům. Problémy, jako jsou efekty městských tepelných ostrovů, nakládání s vodou, výroba energie a zdrojů, se stávají nyní, více než kdykoliv předtím, problémy měst. V kontextu toho, že nejtěžší globální problémy souvisejí s počtem obyvatel, se prostor stává nedocenitelným zdrojem. Je to zřejmě poprvé v historii, že se města potýkají s více problémy, než kolik si mohou prostorově dovolit. Nejenže musí poskytnout přístřeší většině lidí na světě, ale také si musí zachovat fungující průmysl a hospodářství, zvládat klimatické změny a přechod na nové energie a zároveň poskytnout svým obyvatelům zelené a zdravé životní prostředí. Proto se město dneška zoufale snaží znovu objevit samo sebe, posunovat a kombinovat funkce, které jsou normálně rozdělené, aby mohlo vytvořit více prostoru. Proto si bude muset společnost ve vlastním zájmu hřbitovů cenit.

EDUARDO

CADAVAL

KRESBA

TUŽKOU

JE

SYROVÝM

A

ČIRÝM

AKTEM

TVOŘIVOSTI

SPOJUJE

NAŠE

NÁPADY

S

REALITOU

X House, Cabriils, Španělsko, 2012

Sunflower House, El Port de la Selva, Španělsko, 2014

Mexiko/Španělsko
www.ca-so.com

Původem mexický architekt a urbanista Eduardo Cadaval založil společně s Clarou Solà-Morales architektonickou kancelář v New York City v roce 2003, v roce 2005 ji přestěhovali do Barcelony a Mexico City. Vystudoval na Národní univerzitě v Mexiku a na Harvardově univerzitě.

Cadaval aktivně působí na akademické půdě.

Je hostující profesor katedry urbanismu na Škole architektury v Barceloně, ETSAB a UPC. Působil na Pensylvánské univerzitě a v barcelonském programu univerzity v Calgary. Pracoval také pro Harvardovu univerzitu, MIT, Yale, ETH v Zurichu nebo EPF v Lausanne.

Ateliér Cadaval & Solà-Morales dokončil desítky projektů realizovaných ve Spojených státech, Španělsku i Mexiku. Práce byly vybrány na několik výstav v Evropě i v zahraničí. Realizace získaly řadu prestižních ocenění, například německou Bauwelt Prize (Mnichov 2009), Young Architects Prize od Katalánského institutu architektury (Barcelona 2008), stříbrnou medaili na XI. bienále mexické architektury za TDA House (2010), FAD Internacional Award 2016 za unikátní apartmánové bydlení Cordoba-Reurbano v Mexiku a další. Kancelář se objevila na seznamu deseti nejlepších začínajících studií magazínu Wallpaper a mezi nejlepšími deseti architektonickými studií světa v Design Vanguard.

Váš X house vyhlíží na Barcelonu a mořské pobřeží stejně jako Sunflower house v Port de la Selva či MA House v mexickém Temoztlánu a další se vyznačují jedinečnou neopakovatelnou formou. Je tato forma vždy závěrečnou odpovědí na otázky a výzvy místa, nebo vás napadne okamžitě již na začátku a jen ji drobně přizpůsobujete?

Je to vždy odpověď na daný pozemek. Používáme geometrii jako odpověď na různé problémy a podmínky míst, ve kterých pracujeme. Vždy se jedná o odpověď, nikdy ne požadavek. Forma jako řešení. Jako průsečík řešení potřeb uživatelů i požadavků daného místa.

Stavby nezřídka umísťujete na nedostupná místa (prudké, těžko přístupné svahy, skalní útesy, vegetací husté pokryté území atd.). Nutí vás lokalita přicházet s inovativními technologiemi a konstrukcemi?

Vždy se snažíme používat místní techniky a učit se ze zkušeností lidí, kteří pracovali ve stejných podmínkách před námi. Myslíme si, že znalosti jsou fenoménem spolupráce. Občas inovujeme některý specifický detail, ale to se vždy zakládá na práci ostatních a je to společné úsilí.

Sám příliš nevyhledáváte digitální technologie a většina vašich studentů kreslí ručně. Proč?

Měli jsme velké štěstí, že jsme mohli většinu svých návrhů realizovat. Protože víme, že naše projekty se budou stavět, snažíme se o nich přemýšlet na základě konstruktivní logiky míst, na kterých pracujeme. Tyto souvislosti byly doposud spojeny spíše s manuální prací než s 3D tiskem, a to je důvod, proč pro stavby nepoužíváme mnoho digitálních nástrojů. V kanceláři je samozřejmě používáme, ale ne na staveništi. Pokud se dostaneme k práci na místě, kde se používají 3D technologie tisku, s radostí budeme o takovém projektu uvažovat tímto směrem.

Věříme, že kreslení rukou je stále ještě to nejdůležitější spojení mezi nápady, které se rodí v našich hlavách, a systémem, který nám umožňuje tyto nápady vysvětlit ostatním. Proto vyžadují od svých studentů, aby používali tužku, a tak tento přímý kontakt neztratili. Aby zkoumali ten syrový a čirý akt tvořivosti.

IRAKLI

ERISTAVI

JE

NUTNÉ

NEUSTÁLE

KOMUNIKOVAT

A

BOJOVAT

ZA

TEN

NEJLEPŠÍ

VÝSLEDEK

Náměstí Centrum, Prešov, 2015

Kulturpark, Košice, 2013

Slovensko
zerozero.sk

Slovenský architekt narozený v Gruzii Irakli Eristavi působí ve vlastním architektonickém studiu zerozero, založeném v roce 2002 v Prešově. Vystudoval Fakultu architektury Slovenské technické univerzity v Bratislavě. V postgraduálním kurzu se dostal také na Rotterdamskou univerzitu. Vedle své vlastní praxe je aktivní i v akademické sféře, je hostujícím pedagogem na Fakultě umění Technické univerzity v Košicích.

Realizace Irakli Eristaviho sbírají četná ocenění. Obnova košických kasáren na Kulturpark získala v roce 2014 ocenění CEZAAR, ARCH i Cenu Dušana Jurkoviča. Cenu CEZAAR získalo také Náměstí Centrum v Prešově v roce 2018. Už v roce 2005 získal cenu ARCH jeho projekt Bytových domů CMYK v Prešově. V roce 2008 pak Eristavi vystavoval instalaci SIDEWAYS na XI. světovém bienále architektury v Benátkách. O dva roky později zvítězil v mezinárodní urbanistické soutěži pro mladé architektky European 10 s projektem pro maďarské město Ajka. Pěší a cyklistická lávka přes řeku v Popradě získala v roce 2017 národní cenu v rámci BigMat International Award. Hned několik děl studia zerozero bylo nominováno na Evropskou cenu za současnou architekturu Mies van der Rohe Award.

Rekonstrukce staletých kasáren v Košicích na Kulturpark byla veřejnou investicí. Umožnila vám porovnat rozdíly mezi výstavbou nového objektu a rekonstrukcí a také mezi přístupem veřejného a soukromého investora. Zkusil byste popsat hlavní klady a zápory spolupráce s veřejným investorem?

Kulturpark byl doposud naším největším projektem. Vzešel z vítězství ve veřejné architektonické soutěži, kterou garantovala skvělá porota. Jednalo se o velmi komplexní úlohu: rekonstrukce „industriálu“ z 19. století, novostavby, veřejného prostoru, infrastruktury – vše se silným imperativem na udržitelnost a environmentální zodpovědnost. Úvodní názory a vize se utvářely v součinnosti se širokým týmem lidí převážně z uměleckého kreativního prostředí. Investorem však bylo město a to znamenalo velmi přísné racionalizování investičního nákladu, a tedy i „nepopulární“ přepracování některých částí projektu. To se však ukázalo jako smysluplný přístup, který se odrazil ve vyváženém výsledku. Co se týká vzájemného vztahu původní architektonické substance a nové vrstvy, od začátku jsme se snažili o jejich vzájemné provázání a hledali jsme jasný a jednoznačný „systém“. Věřím, že se nám podařilo dát Košicím kvalitní veřejný prostor: náměstí a park, stejně jako stavby sloužící jako infrastruktura pro umění. Zásahu na tom nesou kromě našeho týmu určitě i lidé na straně města, kteří byli ochotní naslouchat a věřili nám.

Věci mají někdy tendenci vymknout se nám z kontroly, protože stavba je živý organismus, řekl jste v jednom ze svých rozhovorů. Máte recept, jak si kontrolu udržet? Architekt přece musí při navrhování i realizaci stavby vyřešit tisíce malých i velkých problémů.

Podle mého názoru se hlavně u soukromých zakázek sem tam vyskytne situace, kdy se u některých procesů objeví zmíněná tendence. Stačí, když někdo přijde se svým „skvělým“ nápadem, jak něco změnit, nahradit, případně zjednodušit. V podstatě se něco podobného stává i ve veřejných zakázkách. Často kreativita stavebníka a dodavatelů nezná hranic. Jediný recept je být v projektech přesný a jasně a extenzivně definovat vše, co se dá následně komunikovat. Přesvědčovat argumenty a bojovat za ten nejlepší výsledek. Vždy jde o souzvuk investora, architekta a dodavatele. Není to klišé, ale nutnost a předpoklad kvalitního výsledku.

Narodil jste se v Tbilisi, studoval v Bratislavě a pracoval v západní Evropě, vrátil jste se ale do Prešova a snažíte se projektovat hlavně na východním Slovensku. V čem je práce architekta v regionu (navíc relativně odlehlem) odlišná od fungování v hlavním městě?

Stále říkám, že tady je to méně hektické a převážně máme více času na přemýšlení a zvažování těch správných rozhodnutí. Za téměř dvacet let fungování ateliéru zerozero jsme se naštěstí nenechali zlákat „instantními developery“ a celkem logicky jsme proto „pod radarem“ těch největších. Sférami našeho zájmu je zejména veřejný prostor nebo veřejné stavby. V současné době máme možnost pracovat na těchto zadáních i mimo naše bezprostřední okolí. Naše radnice v městě Leopoldov se realizuje a pracujeme i na zadání Metropolitního institutu Bratislava.

YASHA

JAKOB

GROBMAN

PRÁCE

S

BIM

UŠETŘÍ

4–8

%

CELKOVÝCH

STAVEBNÍCH

NÁKLADŮ

Deichmann, komunitní centrum, Ben Gurion University, Izrael, 2008

Izrael
grobman.net.technion.ac.il

Izraelský architekt narozený v Rusku Yasha Jacob Grobman je děkanem Fakulty architektury a městského plánování na Izraelském technologickém institutu Technion v Haifě. Ve své akademické práci se specializuje na potenciál digitálního modelování v procesu navrhování a také na udržitelnost v architektuře. Aktivně je zapojen do vzdělávání nových odborníků a vědců. Vedle toho bohatě přispívá do odborných médií.

Kromě akademické práce, která u Grobmana v současné době převládá, má na svém kontě také celou řadu architektonických realizací. Jedná se ve významné míře o veřejné stavby – objekty vzdělávacích zařízení Porterova škola environmentálních studií v Tel Avivu (2014), Střední škola Mevohot Yam (2014), Sociálně-právní škola Spitzer-Salant (2007). Zpracoval rovněž územní plán pro renovaci hlavního telavivského trhu Carmel Market (2013).

Yasha Jacob Grobman se také úspěšně účastnil zahraničních i domácích soutěží a svoji práci prezentuje na výstavách.

Porterova škola environmentálních studií, Tel Aviv, Izrael, 2014

Ve svém výzkumu se mimo jiné zaměřujete na digitální modelování v procesu navrhování a inovativní nástroje a metody pro generování, simulace a vznik architektonických forem. Kterým tématům výzkumu se vaše laboratoř nyní věnuje?

Můj výzkum se soustředí na projektové výpočty a vliv digitální revoluce na architekturu a design. Je to velmi rozsáhlý a multidisciplinární obor. Budu zde prezentovat čtyři z našich hlavních výzkumů, které provádíme v naší laboratoři. První projekt rozvíjí nový přístup k návrhu fasád, který zpochybňuje ten současný, antropocentrický tým, že se snaží najít způsoby, jak integrovat i jiné zúčastněné, jako jsou zvířata, rostliny a mikroorganismy. Tento projekt se realizuje v rámci projektu Ecolopes, financovaného z grantu Evropské unie ve spolupráci s předními evropskými univerzitami z Německa, Rakouska a Itálie. Další výzkumný laboratorní projekt zkoumá, jak se lidé cítí v architektonických prostorách. Na rozdíl od tradičních přístupů k navrhování tak, aby lidé využívali prostor prostřednictvím zkušenosti a odhadu, tento projekt využívá virtuální realitu a fyziologické senzory k tomu, aby byli lidé vystavováni různé geometrii prostoru a mohl se určit její vliv na jejich pocity a reakce. Třetí projekt zkoumá potenciál používání konceptu topologického propojování jako strukturálního a organizačního mechanismu pro budovy. V současnosti se koncentruje na nové typy podlahových systémů založených na topologickém propojování, které se jeví jako výhodnější než tradiční podlahové systémy v oblasti jejich seismického chování a lehkosti a rychlosti sestavování na místě. Další výzkum se zabývá potenciálem hub a podhoubí a jejich možností poskytovat pro architekturu a design čistší produkty s udržitelnými životními cykly. V rámci tohoto projektu vyvíjíme nové kompozitní materiály, pro něž používáme piliny a nanocelulózu. Bylo provedeno několik případových studií a prozkoumány například prvky stavební akustiky, nové rostlinné ochranné materiály a hygienické výrobky.

Porterova škola environmentálních studií na univerzitě v Tel Avivu je výsledkem spojení mezi vaším výzkumem a praxí. Projekt zvítězil v mezinárodní architektonické soutěži, kde byla jedním z hlavních kritérií udržitelnost a energetická efektivita budovy, která měla dosáhnout certifikace LEED Platinum – jako první budova v Izraeli. Jak jste svůj výzkum u projektu využil a s jakými inovativními řešeními jste přišel? Jaký význam přikládáte certifikaci budov?

Škola byla navržena na místě, které po dlouhé roky sloužilo pro Telavivskou univerzitu jako skládka stavební suti a posléze jako parkoviště. Nachází se na jednom z nejvyšších telavivských kopců s výhledem na města Tel Aviv a Ramat Gan a na městský park Jarkon. Má své pozitivní i negativní stránky. Na jedné straně je to krásný výhled na Tel Aviv, ale na druhé je vystavena drsným podmínkám daným izraelským jižním sluncem a hlukem železniční dopravy a automobilového provozu na nejživější izraelské dálnici. Metoda a koncepční design pro hlavní hmoty budovy jsou tedy syntézou tradičních metod navrhování a nápadů a metod vyplývajících z projektové výpočetní práce v mé laboratoři.

Dlouhou na jih obrácenou fasádu bylo možné vytvořit díky řešení zastínění, které se vyvinulo do nového typu multifunkčního stavebního prvku, tzv. Eco wall. Tato stěna slouží jako radiační bariéra a obsahuje prostory, které se mohou použít jako otevřené laboratoře nebo uzavřená dočasná pracoviště pro hostující vědce. Obsahuje trubice se solárním vakuem, které ge-

nerují veškerou elektrickou energii potřebnou pro klimatizaci budovy.

Forma hlavní hmoty budovy a úhel mezi ekostěnou a hlavní hmotou budovy byly vygenerovány počítačovou simulací, která pracovala i s denním osvětlením a přirozenou ventilací. Vytváří Venturiho efekt, který zvětšuje proudění pro přirozené větrání a vzduchovou turbínu. Šikmé stěny hlavní masy budovy byly vytvořeny a optimalizovány tak, aby mohly v budoucnu pojmout fotovoltaické články. V budově jsou nainstalovány unikátní zelené technologie – např. termická solární klimatizace poháněná energií vytvořenou v systému vakuových trubec osazených na fasádách a na střeše; systém radiačních stropů pro klimatizaci; počítačově řízený systém přirozeného větrání a osvětlení, systém využití šedé vody atd.

Certifikace budov může pomoci popularizaci realizované stavby, neměla by však být hlavním cílem při projektování.

V České republice je vyvíjen stále větší tlak na využívání informačního modelu budovy – BIM (Building Information Modeling). Je v Izraeli využívání BIM a podobných metod mezi projektanty běžně rozšířené? V čem spatřujete jeho výhody a nevýhody?

Nejvýznamnější izraelské architektonické firmy, vedoucí developéři a veřejný sektor v polovině minulé dekády pochopili, že začít používat BIM ve stavebních projektech má značné výhody oproti tradičnímu navrhování v CAD systémech. BIM přináší architektům a stavebnictví řadu důležitých výhod. Mezi nimi je to i konzistentní podoba výkresové dokumentace, menší potřeba překreslovat, a tedy i méně chyb, a též možnost provádět environmentální a strukturální simulace, které optimalizují chování budovy. Umožňuje vytvářet přesné tabulky a výkazy výměr a má i spoustu jiných výhod. Výzkum ukazuje, že práce s BIM ušetří 4–18 % celkových stavebních nákladů podle úrovně použití BIM (od sdílení složek po velké místnosti). Jediné nevýhody uplatnění BIM souvisí s potřebou znovu prověřit smlouvy s architekty, aby odpovídaly úrovni úsilí, které investují do raných fází projektu, zvýšené odpovědnosti za zpracování prováděcí dokumentace (oproti dokumentaci, kterou vytváří dodavatel) a problémům, které řeší architektonické kanceláře při přechodu na projektování metodou BIM.

ANTONIO

LONGO

ARCHITEKTURA

DNES

MUSÍ

BÝT

PŘÍVĚTIVÁ

NENÍ

DOBA

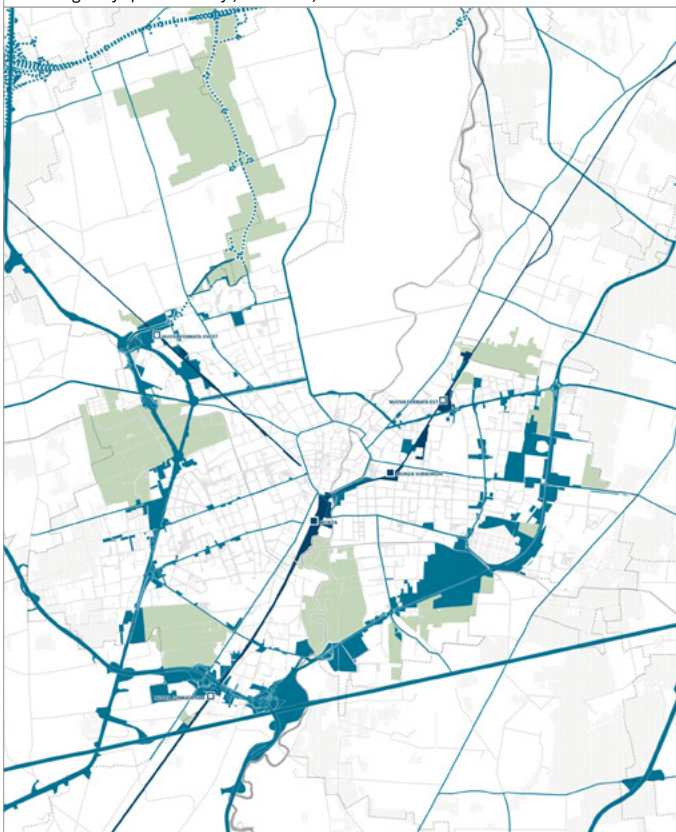
NA

SEBESTŘEDNÉ

AUTORSKÉ

PROJEKTY

Strategický plán Monzy, Itálie, 2013

Piazza Don Sandro Romano di Lombardia, Itálie, 2019

Itálie
www.ubistudio.it

Architekt, urbanista a krajinářský architekt, ale rovněž teoretik a kritik Antonio Longo působí s kolegou Alessandrem Alim ve vlastním ateliéru Ubi studio v Miláně. Vedle toho je profesorem na Milánské polytechnice, kde vede katedru krajinářské architektury. Oblastmi jeho zájmu jsou veřejná prostranství a parky a jejich navrhování, městská krajina, urbanismus a strategické plánování. Působí nejen v Itálii, ale i na mezinárodním poli, hojně v Německu a severní Evropě.

Ubi studio se podílí především na zakázkách pro veřejnou sféru a má na kontě velké množství urbanistických a krajinářských projektů.

Antonio Longo je rovněž autorem několika knih a mnoha odborných článků. Účastní se výzkumných projektů s environmentálním a sociálním přesahem – zmínit je třeba metropolitní zahradní oblast kolem Milána o rozloze 80 milionů m². V letech 2011 až 2016 byl technicko-vědeckým poradcem milánské komise pro územní plán, jeho doménou byly environmentální aspekty a navrhování parků. Do rozvojových projektů a regenerace území se snažil zapojit i své výukové aktivity, výzkum a participaci. Je členem projektu Forestami, který se zabývá rozvojem rozlehlých parkových a zemědělských ploch v Miláně a okolí – aktuálně se věnuje řešení Parco Agricolo Sud Milano – experimentálního zemědělského a lesního parku z roku 1990 na jihu Milána. Také se zabývá veřejným prostranstvím historického města Norcia.

Na konci loňského roku jste vystoupil na Technické univerzitě v Delftu s přednáškou v rámci cyklu Krize a naděje: krajina jako možnost. Slovo „krize“ pochází z řeckého „krinó“, což znamená „oddělit“ (oddělit zrna od plev). Vnímáte současné společenské a přírodní dění jako příležitost k hledání plodných semínek pro změny?

Když mě kolegové z Delftu na konci minulého roku pozvali na přednášku, měl jsem příležitost pohovořit o tom, jak se v Itálii a konkrétně v Miláně projevila pandemická „krize“ – jako důkaz globálních a systémových krizí. V případě Covid-19 se určitě jednalo o nejdramatičtější a celosvětově sdílenou krizi. V Miláně jsme měli v 70. letech významnou ekologickou katastrofu v nedalekém městě Seveso a dále finanční a realitní krizi 2008, jejíž následky se ještě nepodařilo vyřešit. V roce 2020 explodovala krize pandemická, jako první se objevila právě v Itálii, pár kilometrů od Milána. Dnes nestačí jen oplývat optimismem, ale je nutné definovat krizi s její etymologií (rozlišovat, oddělovat, vybírat). Znamená to používat správnou terminologii a postupy: volba, pohled do budoucnosti, využívání zdrojů z minulosti novým způsobem atd. To vše se děje ve stavu neustálého vývoje a změny, charakteristických pro město a krajinářské navrhování. Tedy při změnách sociálních a přírodních podmínek prostředí, ve kterém žijeme. Krajinářští architekti i všichni ostatní projektanti by se krize bát neměli, ne protože jsou nezodpovědní, ale protože to je přirozený stav, ve kterém se běžně pohybují.

Jakou možnost / naději nám může krajina a krajinářská architektura dát?

Krajinářská architektura je druh „přívětivého“ počínání. V dnešní době chápeme, že laskavost, pohostinnost a schopnost vysvětlit problémy mohou být mimořádnými přednostmi pro interpretaci krize a řízení změn. Už není čas na svalnaté, autorské sebestředné projekty, dnes už se avantgarda dávno stala stylem (Régis Debray to správně řekl už před dvaceti lety), samozvaní radikální architekti jsou v roce 2021 něco, jako když se v padesáti letech obléknete do kůže a koupíte si Harleye, abyste vypadal jako tvrdý hoch.

Ale chtěl bych se vyjádřit ještě jasněji: používat formy přívětivé a jemné komunikace (a projektu) ještě neznamená uklidňovat. Uklidňující zelená rétorika je dnes v módě a často záležitosti projektu zjednodušuje a trivializuje.

Krajinářský projekt by měl pokládat otázky, měl by také vzbuzovat obavy, měl by podněcovat uvažování a inteligenci komunit a míst: krize, změny, opouštění, novoty jsou komplexní a někdy i dramatické události. Velcí minulí i současní krajinářští architekti jsou vždy schopni klást otázky, přinášet témata z měst, z různých míst, a vytvářet mimořádné projekty s komunitami a místy, která se nezrekla složitosti.

Jako člen projektu ForestaMI se s mnoha dalšími odborníky již řadu let zabýváte rozvojem rozlehlých parkových a zemědělských ploch v Miláně a přilehlých pásech krajiny. Které zásadní problémy řešíte v územích propojujících metropoli s vesnicemi?

Jsem zvyklý se pohybovat v metropolitních kontextech, i když Itálie, tak jako celá Evropa, je zemí vesnic stejně jako rozsáhlých metropolitních území: problematika zalesňování je velmi důležitá, protože sázení velkého počtu stromů, kdekoliv je to možné, dokonce i bez řádného projektu, zapojujícího co nejvíce účastníků, je určité způsob, jak v průběhu času vylepšit životní prostředí, ekosystémové služby. ForestaMI není projekt, je to spíše druh kolektivního happeningu (jak ho uspořádal Joseph Beuys už v roce 1982), který se v průběhu času snaží dosáhnout zapojení, informovanosti a také relevantních výsledků z pohledu životního prostředí. Je evidentní, že toto všechno má významné politické dimenze a vyžaduje vysokou úroveň institucionální zodpovědnosti. Místo toho nejsou vesnice na hranici s městy, to je jiná Itálie, jiná Evropa. Jsou kvantitativně mnohem důležitější, ale politicky mnohem méně vlivné: právě zde bude vyjádřena skutečná environmentální výzva budoucnosti. V Itálii například počet lesů ve vesnicích a venkovských oblastech už 40 let neustále narůstá. Ale to je problém, protože zalesňování jde ruku v ruce se značným ochuzováním zemědělství, opouštěním luk, obdělávaných lesů, s extrémními formami industrializace zemědělství a chovu hospodářských zvířat. Zde bude hrát významnou roli politický rozměr environmentálního projektu (a evropských investic do boje s covidem): nepůjde jen o zalesňování, ale i o projekty v oblasti půdy a krajiny, v zájmu celého světa.

BALÁZS

MARIÁN

ŘEŠENÍ

PROBLÉMŮ

S

CHUDOBOU

STÁRNUTÍM

A

VYLIDŇOVÁNÍM

VENKOVSKÝCH

OBLASTÍ

PATŘÍ

MEZI

NEJVĚTŠÍ

ARCHITEKTONICKÉ

VÝZVY

Centrum města Gyermely, Maďarsko, 2019

Vinařství a lázně, Eger,
Maďarsko, 2014

Maďarsko
www.gerebenmarian.com

Maďarský architekt Balázse Marián se věnuje praxi ve vlastním budapeštském ateliéru gereben marian architects, založeném v roce 2010. Aktivně působí také na akademické půdě, vyučuje na Univerzitě umění a designu Moholy-Nagye v Budapešti. Mezi lety 2004 a 2010 byl partnerem v ateliéru Kertész Arch Studio a v období let 1997 a 2011 vyučoval na své alma mater – Fakultě architektury Technické univerzity v Budapešti, kde získal v roce 1997 svůj magisterský titul. Následně pak studoval ve Stockholmu, Lisabonu, na Westminsterské univerzitě v Londýně a Univerzitě umění a designu Moholy-Nagye, kde zakončil své doktorské studium.

Z realizací Balázse Mariána je třeba zmínit zejména Vinné terasy a lázně v Egeru (2013), za něž získal Cenu Piranesi 2014, dále návrh nového centra městečka Gyermely včetně realizace tamní radnice (2019) nebo administrativní objekt Ferrum v Budapešti (2018).

V roce 2019 získal Marián za svoji práci nejvyšší maďarské profesní ocenění, Cenu Miklóse Ybla. O rok dříve byl poctěn slovínskou cenou BIG SEE, v roce 2016 cenou Golden Pencil a také Pro Architecture Award, společně s Péterem Gerebenem.

Hluboko v majestátní vinici oblasti Eger v Maďarsku jste vybudovali turistické zázemí s drobnými stavbami. Tato realizace vám přinesla v roce 2014 prestižní Cenu Piranesi. V posledních letech je v Evropě výstavba nových architektonicky výjimečných vinařství na vzestupu. Je tomu tak i v Maďarsku, nebo je Eger výjimkou?

Po změně režimu, tedy po roce 1990, se začalo vinohradnictví a vinařství znovu rozvíjet. Zvláště pak v malých rodinných podnicích specializovaných na ruční produkci vína. Profese spojené s vínem významným způsobem tvarovaly a přispívaly k rozvoji a oživení komunit v regionech. Díky svým mimořádným přírodním zdrojům a historickému významu hrál v tomto trendu právě Eger důležitou roli. Intenzivní rozvoj maďarských vín se silně váže na rozvoj jejich výrobního prostředí. Ve všech vinařských regionech celé země přispěly prominentní architektonické projekty k renesanci maďarské vinařské kultury.

Pro vaše půvabné bungalovy, zastřešené terasy a bazén uprostřed vinice v Egeru využíváte tuf (místní sopečnou horninu) a dřevo. Jaké další lokální či recyklované materiály byly k dispozici? Z jakého důvodu jste se rozhodli doplnit kámen dřevem a proč se vlastně dřevo v Maďarsku tak málo používá?

Projekt Wine Terrace se realizoval s omezeným rozpočtem, a proto bylo jedním z jeho hlavních rysů použití místního a lehce dosažitelného materiálu. Tuf, který jsme pro tento účel vybrali, je odpad – hornina z výkopů pro vinné sklepy. Výsledkem experimentů s tímto materiálem byla monolitická konstrukce stěn s příměsí tufu připomínající místní středověké domky na chůdách. Sil-

né zdi byly vytvořeny recyklací tohoto kamenného odpadu, ze kterého se z ručně míchané hutněné betonové směsi postavily vrstevnaté nosné stěny, které evokují klima, stěnovou strukturu a materiálové kvality kopaných sklepů.

Mimo odpadního tufu jsou recyklované i jiné konstrukce, jako dveřní panely, sto let staré cihelné a cementové dlaždice, povrchy podlah v exteriéru i další vybavení, které se vešlo do minimálního rozpočtu. „Umývárna“ náležející k vinařské terase, měděné baterie, lampy a informační systém jsou všechno atypické prvky: nejsou to komerčně dostupné výrobky, ale místní a jedinečná řešení vyplývající z návrhu a procesu výstavby.

Dřevo je mimořádně důležitý stavební materiál, zvláště v našem dnešním světě ničícím životní prostředí. Snažíme se ho odpovídajícím způsobem zapojit do našich projektů, do budov Wine Terrace i mimo ně. V Maďarsku se dřevo ve stavebnictví používá pro malé budovy, ale jeho stále širší použití brzdí jednak převládající nedostatky maďarského trhu, jednak chybějící místní zkušenost, údržba a důvěra v něj – vlastnosti, které vymizely po druhé světové válce a které jsou třeba pro vytvoření trvanlivého, estetického a udržitelného prostředí.

Dvacetitisícové zemědělské městečko Gyermely bojuje se stárnutím populace, migrací mladých obyvatel i vyliďňováním. Zvrátit tyto tendence se snaží vytvářením nových pracovních příležitostí, ale také promyšleným a systematickým rozvojem nového centra města – radnice, veřejných prostorů, bydlení – které jste pro ně navrhli. Jak se v Maďarsku daří malým městům realizovat a financovat obdobné projekty? V jakém časovém horizontu samosprávy uvažují?

Chudoba, stárnutí a vyliďňování venkovských oblastí jsou velmi důležitou a možná dokonce nejdůležitější otázkou v Maďarsku a v Evropě. Myslím si, že neexistuje jednotné řešení těchto problémů; každá situace se potýká s jinými výzvami.

Spoluúčast, inkluze místních komunit i rozumné uvažování a otevřená komunikace jménem jejich vůdčích osobností jsou nezbytné. V Gyermely ukázala minulá desetiletí, že dlouhodobé cíle se mohou realizovat tím, že se bude reagovat na problémy definované právě místní komunitou. I když evropské institucionální systémy podobným iniciativám po celé zemi poskytují značné finance, pozitivní příklad z Gyermely je bohužel v Maďarsku výjimkou: krátkodobé politické a individuální ekonomické zájmy často převáží priority pro dobro společnosti, étos dlouhodobého uvažování.

Gyermely zdůrazňuje ještě jiný důležitý faktor: navzdory a bez ohledu na politické a rozhodovací direktivy měnící se každé volební období může aktivní účast místních komunit přinášet podstatnou a zdravou změnu jejich životů a procesů, které je obklopují.

PETER

VEENSTRA

PŘIZPŮSOBNÍ

SE

KLIMATU

VEDE

K

PŘEDEFINOVÁNÍ

NAŠÍ

IDENTITY

Park Poelzone, Westland, Nizozemsko, 2015

Park Vijversburg, Tytsjerk, Nizozemsko, 2015

Nizozemsko
lola.land

Krajinářský architekt Peter Veenstra je spoluzakladatelem ateliéru LOLA Landscape Architects, který působí v Nizozemsku a také v Číně. Veenstra vede řadu mezinárodních projektů, spolupracuje na soutěžních návrzích. Věnuje se též výzkumu navrhování a působí jako lektor a poradce v oblasti územního plánování. Při navrhování se snaží o implementaci inovativních myšlenek do jednoduše realizovatelných projektů. Důležitá je pro něj svoboda při užívání prostoru a pohybu v něm, čisté formy, působivá atmosféra – a to jak v městském prostředí, tak v otevřené krajině.

Z projektů je třeba zmínit krajinářský návrh Světového kampusu společnosti Adidas v Německu (2020), Les a sportoviště Guang Ming o rozloze 600 ha v čínském Shenzhenu (2020), návrh Dómu rostlin v Kapském Městě a Star Maze park v nizozemském Tytsjerku.

V roce 2013 byl oceněn v Rotterdamu Maaskantovou cenou pro mladé architektky, o rok později pak oceněním TOPOS pro krajinářské architektky.

Většina vašich projektů se pokouší vtáhnout přírodu do měst a dodat tak lidem pocit sdílení rozlehlejšího teritoria a dimenze. V jednom ze svých projektů jste dokonce naučil zpívat les. Jak to probíhalo?

Při tom, jak se globálně pomalu měníme na městskou společnost, bychom neměli ztratit kontakt s přírodou. I když to každý vnímá, na každodenní bázi si to uvědomit může být těžké; město je hlučné, naše chytré telefony vyžadují permanentní pozornost a práce neustále zaměstnává naši mysl. I když je evidentně skutečným řešením této situace všeobecná změna životního stylu, mne zajímá práce s touto nedokonalou situací, již jsme vystaveni. Jak můžeme přírodu více přiblížit, aby vás vytáhla z dennodenní rutiny? Jak je možné ji zapojit do běžných životů lidí? Pokud přírodu v městském randálu neuslyšíme, můžeme ji dát ještě víc nahlas? Takto jsme přišli s myšlenkou uměle šumícího lesa, hraním různých hudebních skladeb. To se stalo stálou instalací v Belgii, kde jsme na břízy instalovali vibrátory, a tak je přeměnili na šumící hudební nástroje. Naprogramovali jsme pro to skladby v prostoru a čase, které je možné spustit vytočením telefonního čísla.

Byl jste konzultantem v oblasti kvality prostoru v regionu Groningen – Assen, zaměřoval jste se především na zdravé životní prostředí a vliv klimatických změn. Které úkoly z této oblasti považujete za nejdůležitější?

Myslím, že vstupujeme do velmi zajímavé doby, kdy bude klimatická změna hlavním motorem změny krajiny a veřejného prostoru. V minulosti jsme byli svědky vln jiných dominantních sil, jako byly například mobilita a turismus. Nyní je hlavní výzvou užívat tuto sílu ke zlepšení našeho životního prostředí ve všech jeho aspektech. Přizpůsobení se klimatu může vést ke generické zelené vrstvě prezentované jako řešení problému, nebo k předefinování naší společné identity a toho, jak chceme spolu žít. Já jsem pro druhou možnost.

Na jedno z betonových náměstí v centru Kapského Města jste navrhl Dóm rostlin (Dome of Plants), padesátimetrovou bambusovou kouli, která bude sloužit jako komunitní prostor. Dóm má být odpovědí na šetrné hospodaření s vodou. Jak bude fungovat?

Na projektu stále pracujeme. Kapské město má obrovský problém s nedostatkem pitné vody. Nová příroda ve městě se náhle stala kontroverzním tématem, protože tyto rostliny by se musely dělit o vodu s obyvateli města. Navrhli jsme systém pro využití šedé vody, který recykluje a filtruje odpadní vodu z nejbližší budovy, což je náhodou společenské centrum, a napojili ho na hydroponickou konstrukci, což je z pohledu spotřeby vody nejekonomičtější systém pěstování rostlin. Ale mnohem důležitější je, že Dóm bude místo setkávání všech společenských vrstev ve velmi rozděleném městě.

Rozhovory připravily
Markéta Pražanová a Radka Fořterová

Překlad z angličtiny
Lucie Mertlíková

PŘEHLED

170

STAVEB

Obzor, Brno

Atelier RAW
Ivan Wahla, Petr Mutina

2020

Přístavba kanceláře ve Vysokém Mýtě

Prokš Příklad architekti
Marek Příklad, Martin Prokš

2019

NOMINACE

Lávka přes Vltavu v Lužci nad Vltavou

AI PRAHA
Petr Tej, Jan Mourek, Marek Blank, Lukáš Vráblík

2020

Bytový dům Šumavská, Brno

Atelier RAW
Ivan Wahla, Lukáš Vágner

2020

Prvok, Praha 8

Scoolpt
Michal Trpák, Kateřina Nováková, Jiří Vele

2020

NOMINACE

Klinika Mladá Boleslav

Huť architektury Martin Rajniš
David Kubík, Martin Rajniš

2017

Vila Hrázní, Brno

Atelier RAW
Ivan Wahla, Markéta Koláčná

2020

Bytový dům, Francouzská 66, Brno

Tomáš Dvořák architekti
Tomáš Dvořák, Matuš Jánský, Markéta Grénarová

2020

Chalet Karlov

Fundament Architects
Pavel Lazarov, Jakub Holas

2020

Přístavba jižní Čechy, Kukle

Huť architektury Martin Rajniš
Martin Rajniš, Tomáš Kosnar, David Kubík,
Zbyněk Šrůtek

2019

Rozhledna Kraličák, Hynčice pod Sušinou

Huť architektury Martin Rajniš
Martin Rajniš, David Kubík

2019

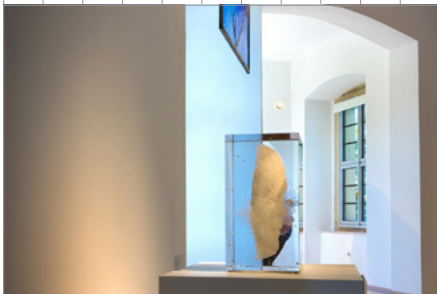
NOMINACE

Rezidence Churchill, Praha

Aukett, VPU
Ján Kostrián, Jana Lehotská, Petr Levý

2020

S.K.L.E.M., Pardubice

Gem architects
Regina Loukotová, Klára Doleželová

2020

Rodinný dům Krásná, Pěnčín

BARAAK arch
Barbora Kopečná, Tomáš Lebeda

2019

Rekonstrukce obřadních toalet Staroměstské radnice, Praha 1

mackovič architecture
Jan Mackovič, Kateřina Burešová

2017

Pomník Benedikta Roetzla, Karlovo náměstí, Praha 2

Matouš Jebavý

2017

Rekonstrukce bazénů koupaliště Riviéra, Brno

A77 ARCHITEKTONICKÝ ATELIÉR BRNO
Petr Kláška, Jiří Kolařík, Petr Málek

2018

Rodinný dům, Heroltice

Martin Klimecký

2020

Úprava hospodářského dvora v Bukovci k bydlení, Plzeň

projectstudio8
Ondřej Janout, Bohuslav Strejč,
Martin Spěvák

2017

Bytové domy Vojtova, Brno

Rudiš-Rudiš architekti
Martin Rudiš, Martin Komárek

2020

Kanceláře DDB Prague, Praha

B² Architecture
Barbara Bencová

2019

Budova Univerzity J. E. Purkyně, Ústí nad Labem

Pelčák a partner architekti
Petr Pelčák

2020

Rekonverze tubusu větrné elektrárny, Nový Hrádek

ABM architekti, PROJECTICON
Pavel Suchý, Pavel Ježek

2020

NOMINACE

Pomník obětem I. a II. světové války, Praha-Zbraslav

Matouš Jebavý

2018

Rekonstrukce víceúčelového sálu Středního odborného učiliště elektrotechnického v Plzni

projectstudio8
Bohuslav Strejč, Ondřej Janout

2020

DADA Distrikt, Brno

KOGAA studio
Radka Vašut

2020

NOMINACE

Riegrovy sady v Praze - oblast hlavního výhledu na Pražský hrad, Praha 2-Vinohrady

Matouš Jebavý

2019

Novostavba rodinného domu, Praha

Pavel Podlipný

2018

Rekonstrukce rodinného domu, Chotutice

Kateřina Pohlová, Pavel Podlipný

2018

Pařezová chaloupka, Zdobnice

MOLO ARCHITEKTI

Patrik Zamazal, Pavel Griz, Jan Dobeš

2020

Expozice Jan Eskymo Welzl, Zábřeh

Rusina Frei architekti

Martin Rusina, Martin Frei, Milada Vorzová

2020

Dům v ruině, Jevíčko

ORA

Jan Hora, Jan Veisser, Barbora Hora, Tomáš Pospíšil

2020

NOMINACE

Rodinný dům v bývalé dělnické kolonii, Brno

KAMKABINET

Radim Horák, Hana Horáková

2020

Schodiště Bono publico v Hradci Králové

architekti chmelík & partneři

Jaromír Chmelík, David Badura, Petr Rohlíček, Bohumil Rusek

2019

Revitalizace Kostnického náměstí, Praha 3-Žižkov

Radmila Fingerová, Hana Špalková

2019

NOMINACE

Vyhlička Špička, Tanvald

Mjôlk

2020

NOMINACE

Komunitní centrum, Židlochovice

JURA ET CONSORTES
Pavel Jura, Pavel Steuer

2020

NOMINACE

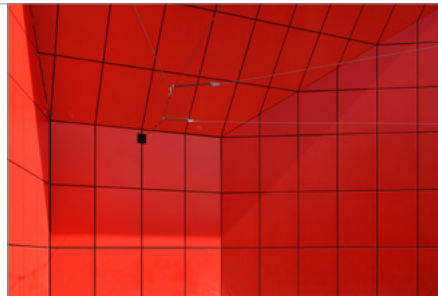

Pavilon na Výstavišti, Praha

PAPUNDEKL ARCHITEKTI
Jan Bárta, Šimon Bierhanzl, Marek Fischer,
Jan Svoboda

2020

NOMINACE

Hala denního ošetření a očištění, Brno

dkarchitekti
David Kudla, Tomáš Fries, Filip Malý

2020

Dům u cesty na Kunětickou horu, Ráby

A I R ateliér
Aleš Jeřábek, Vítězslav Táborský

2020

Rodinný dům u lesa, Rosice nad Labem

A I R ateliér
Aleš Jeřábek, Vítězslav Táborský

2020

Lazy House, Zlín-Lazy

Petr Janda / brainwork

2020

NOMINACE

Rekonstrukce obecního úřadu, Hlučov 2

Public Ateliér, FUUZE
Jiří Markevič, Jaroslav Sedlák,
Vendula Markevičová, Dana Opletalová,
Zdeněk Opletal

2020

Mateřská škola K Hradišťátku, Dolní Břežany

S.H.S architekti
Vladimíra Holubová, Lukáš Holub, Lubor
Sladký, Zdeněk Sendler

2020

Ústřední autobusové nádraží Zvonařka, Brno

CHYBIK+KRISTOF ARCHITECTS & URBAN
DESIGNERS
Ondřej Chybík, Michal Krištof

2020

NOMINACE

Café Re:public na Petříně, Praha

nodum atelier – na
Marek Pyszko, Marek Wojnar, Michal
Sedláček, Lukáš Wawrosz, Jakub Maca

2019

Rodinný dům v Radvanicích, Ostrava

ti2 architekti
Kamil Měrka, Tomáš Kozel

2020

NOMINACE

Mobilní útulna Aranka

Martin Kožnar Architekt

2019

NOMINACE

Kaskády Hranice – první etapa, Hranice

ARTERA projekt
Ladislav Opletal, Miroslav Strnad

2020

Top rezidence Šárecké údolí, Praha 6

Šafer Hájek architekti
Jaroslav Šafer, Oldřich Hájek, Pavel
Lesenský, Jakub Koníř

2017

Polyfunkční dům Sokolská 5, Olomouc

ARTERA projekt
Ladislav Opletal, Miroslav Strnad

2018

Rezidenční projekt Sakura, Praha

J+W and Associates
Jestico + Whiles

2020

Veřejný prostor u obchodního centra Cíl
v Praze na Zahradním Městě

ti2 architekti
Kamil Měrka, Tomáš Kozel, Přemysl Jurák

2020

Rekonstrukce historické a provozní budovy
Státní opery, Praha

Masák & Partner
Jan Luštický, Martin Růžička, Jakub Masák,
Jaroslav Svěrek

2020

SAP Concur AppPort, Praha 13-Stodůlky

S.H.S architekti
Lubor Sladký, Hana Krásová, Patrik Hocke,
Lukáš Holub, Michala Tesařová, Vladislava
Pávková

2017

Parkview, Praha

Richard Meier & Partners, Architects,
CUBOID ARCHITEKTI, m3m

2020

Palác Dlážděná, Praha

JAKUB ČIGLER ARCHITEKTI
Jakub Žoha

2020

Kaplička Čtyř svatých, Sobětuchy

ti2 architekti
Kamil Měrka

2020

Školní pavilon s jídelnou, Smečno

LCArch
Lukáš Čihák, Lukáš Gelnar, Jan Rýpar, Hana
Šmrzová, Daniel Dvořák

2020

Vamberský domek - Hide in City, Vamberk

Martin Kožnar Architekt

2020

Červená žirafa, Praha 4-Nusle

RÓNA SCULPTURES
Jaroslav Róna

2020

Rekonstrukce paláce hradu Helfštýna,
Týn nad Bečvou

atelier-r
Miroslav Pospíšil, Martin Karlík

2020

NOMINACE

Rodinný dům, Ostrava-Polanka nad Odrou

bydloarchitekti
Pavla Vymetálková, Martin Vymetálek

2020

Sportovní hala Svojsíkova, Český Těšín

ATELIER 38
Tomáš Bindr, Petr Doležal

2020

Kanceláře Eyelevel, Praha 6, Vokovice

S.H.S architekti, Atelier Smitka
Lubor Sladký, Milan Němec, Tereza
Dürhammer, Lukáš Holub

2019

Hřbitov Litomyšl - zázemí

Kuba & Pilař architekti
Ladislav Kuba, Tomáš Pilař, Patrik Obr

2019

Vila s fontánou, Praha

Mjůlk architekti

2020

Naučná stezka okolo rybníku Olšina,
Polná na Šumavě

studio reaktor
Jan Kačer, Vojtěch Ryzner, Tomáš Krč

2019

Rodinný dům, Zbuzany

ŠAFER HÁJEK ARCHITEKTI
Oldřich Hájek, Jaroslav Šafer, Olga
Kostržizová, Pavel Lesenský, Jakub Koníř

2020

Areál Podkovářská / objekt B, Praha

CARAA.CZ
Štěpán Kubiček, Martina Buřičová

2020

Dům pro rodiče v Jeseníkách, Nová
Červená Voda

TŘI.ČTRNÁCT architekti
Ondřej Palenčar

2019

NOMINACE

Přestavba bývalých Jeslí, Opava

ATELIER 38
Jan Zelinka, Petr Doležal

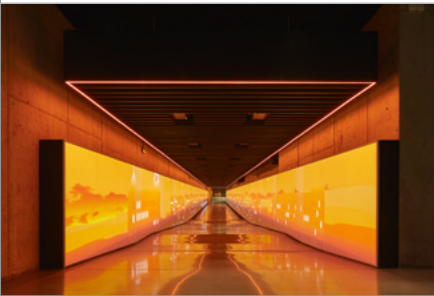
2020

Modernizace ŽST. Karlovy Vary – nová výpravní budova, staniční část a prostor přednádraží, Karlovy Vary

PETR FRANTA ARCHITEKTI & ASOC., Inplan CZ, SUDOP PRAHA
Petr Franta, Štěpán Sekera, Petr Sobotka, Jakub Volka, Lucie Laštovičková, Vratislav Brabeneč, Ota Řezanka

2019

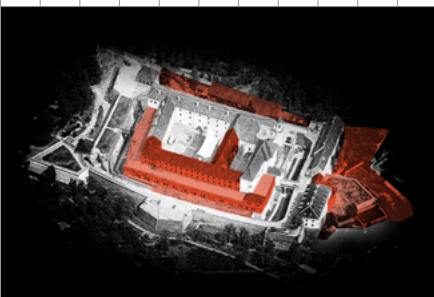

Momenty dějin, Praha

KOLMO.eu, Loom on the Moon, Pink Productions
Lenka Hejlová, Martin Hejl, Jan Nálepa, Michal Stehlík, Richard Biegel, Petr Janák, Long Phi Trieu, Karel Poupě

2019

NOMINACE

Rekonstrukce NKP Špilberk, Brno

Architektonický atelier Radko Květ
Radko Květ, Jiří Zrzavý, Pavel Pijáček, Richard Mátl, Lukáš Gergela, Zdeněk Chudárek

2019

Špejchar – rekonstrukce a přestavba na bydlení, Českolipsko

Jan Mareš

2018

Rodinný dům u Meteoru, České Budějovice

Archport
David Dvořák, Vojtěch Hybler

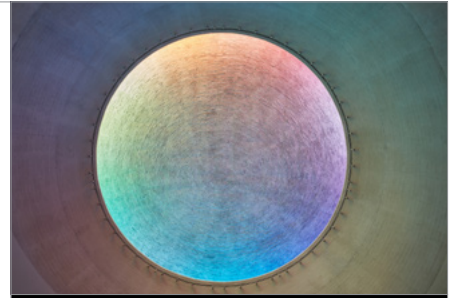
2020

Výstavba pavilonu základní školy, Tuchlovice

STAVARĚ
Kateřina Horáková, Kamil Hladký

2020

Kostel blahoslavené Restituty, Brno

Atelier Štěpán
Marek Jan Štěpán

2020

NOMINACE

Městská knihovna, Hrádek nad Nisou

Projektový atelier DAVID
Ladislav David, Jan Jirásko

2019

Přestavba Müllerova domu, Opava

ATELIER 38, Technico
Tomáš Bindr, Petr Doležal

2019

Rekonstrukce Muzea Kroměřížska, Kroměříž

Studio New Work
Svatopluk Sládeček, Jaroslav Matoušek,
Kateřina Páterová, Hana Maršíková,
Jaroslav Matoušek, Petra Bitadeau Vašková

2020

Open house, Fryšták

Studio New Work
Svatopluk Sládeček, Petra Bitadeau
Vašková, Jaroslav Matoušek
Zuzana Zbellová

2020

Muzeum komunikačních technologií, Praha

Archigraf
Martin Kocich, Jan Dluhoš, Michal Bureš

2020

Luxusní dům ve svahu, Jaroměř

Master Design
Martin Náhlovský, Michal Janáč, Jan
Jadrníček

2020

Dům na Kozině, Trhové Sviny

Atelier 111 architekti
Jiří Weinzettl, Barbora Weinzettlová

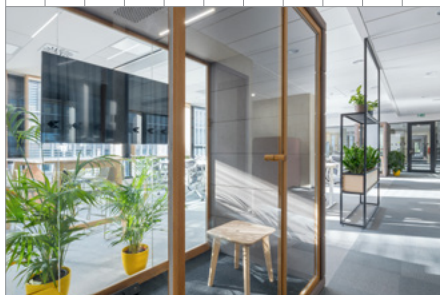
2020

Penthouse Regula - „město jako obývací“, Praha

Petr Janda / brainwork
Petr Janda, Anna Podroužková, Martina
Donátová

2019

Productboard, Praha

YUAR
Lukáš Janáč, Christine Lessenko,
Gregory Speck, Anna Šlapáková, Martina
Zachariášová, Jan Dvořák, Tomáš Livňanský

2020

Rodinný dům Horní Měcholupy, Praha

de.fakto
Filip Hejzlar, Marek Hinke

2019

Rodinný dům, st. 23 a st. 24, Pyšely

Ivan Blažek, Free architects
Tomáš Podrázský, Petr Záluský

2019

Betonový rodinný dům, Ořechov

Master Design
Martin Náhlovský, Michal Janáč, Jan
Jadrníček

2019

Bytové domy v Rožnově pod Radhoštěm

Studio acht
Václav Hlaváček

2020

NOMINACE

Nádražní - Městská třída, Žďár nad Sázavou

GRIMM Architekti
Rudolf Grimm, Martina Grimmová, Klára
Zahradníčková, Štěpán Matějka

2020

Altán městské knihovny ve Vamberku

Martin Kožnar Architekt

2020

O₂ Universum, Praha

ATIP
Martin Vokatý, Vladimír Vokatý

2019

Platforma nových technologií FEI CPIT TL3,
Ostrava

PROJEKTSTUDIO EUCZ

2020

Dům otevřený přírodě, Vrané nad Vltavou

ta-architektura
Tereza Čudová Ajmová

2020

Půdní byt na Vinohradech, Praha

caraa.cz
Štěpán Kubiček, Martina Buřičová

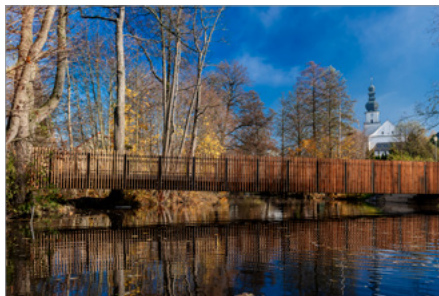
2020

Dům v lese, Brno

Refuel
Zbyněk Ryška, Jan Skoupý, Libor Šupler

2020

Lávka na Farských humnech, Žďár nad Sázavou

Refuel, OPTIMA
Zbyněk Ryška, Jan Skoupý

2020

NOMINACE

Klubovna Zbraslav, Praha-Zbraslav

PROJEKTIL ARCHITEKTI
Ondřej Hofmeister, Adam Halíř, Petr Lešek

2020

Rekonstrukce a dostavba správní budovy, Olomouc

ASET studio
Stanislav Srnec, Jiří Burian, Kamil Kubálek

2020

Městská hala Modřice

Atelier bod architekti, Studio A.B.S.
Jáchym Svoboda, Jakub Straka, Vojtěch Sosna

2020

NOMINACE

UPO Velké Poříčí – modernizace stávajícího vzdělávacího a výcvikového střediska, Velké Poříčí

ATELIER TSUNAMI
Ivo Balcar, Michal Ježek, Aleš Krტიčka

2019

Dům u Tiché Orlice, Letohrad

MOLO ARCHITEKTI
Mária Horecká Nalevanková, Patrik Zamazal

2019

Věčná loviště, Žižice-Drnov

Petr Hájek ARCHITEKTI
Petr Hájek, Martin Stoss, Cornelia Klien

2020

NOMINACE

Rodinný dům „ŽLUŤÁK“, Humpolec

OK PLAN ARCHITECTS
Luděk Rýzner

2020

Společenské centrum, Nupaky

Design4function
Vendula Hladíková, Lukáš Zimandl

2019

Dům u rybníka, Zlív

boq architekti
Miroslav Stach, Jana Stachová

2020

Dům u lesa a rybníka, Habartov

JRA Jaroušek Rochová architekti
Radek Jaroušek, Magdalena Rochová

2020

NOMINACE

Přístavba budovy Muzea skla a bižuterie,
Jablonec nad Nisou

Hlaváček – architekti
Michal Hlaváček, Karel Musil, Zdeněk Holec

2020

Památková obnova Červeného zámku, Hradec
nad Moravicí

ATELIER 38
Jan Zelinka, Luděk Valík

2019

Rekonstrukce veřejných toalet Staroměstské
radnice, Praha 1

mackovič architecture
Jan Mackovič
Kateřina Burešová

2017

Parker Hannifin, Praha

YUAR
Lukáš Janáč, Christine Lessenko,
Gregory Speck, Anna Šlapáková, Martina
Zachariášová, Jan Dvořák, Tomáš Lívňanský

2020

Administrativní budova firmy Konplan, Plzeň

PRO-STORY, Valbek
Jiří Zábran, Lukáš Turek, Markéta
Šlajsová, Jakub Sýkora

2019

Informační kiosek KRNAP, Zlaté návrší

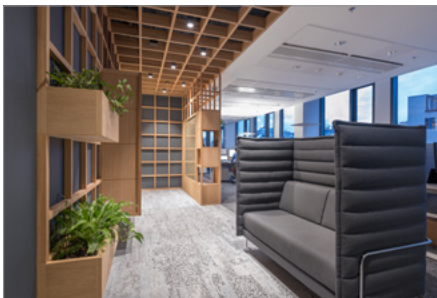
Ateliér Seho – Světlik – ÚN II FA ČVUT
Hana Seho, Jan Světlik, Veronika Suchá,
Jan Karhánek
Štěpán Beneš, Lukáš Foltýn, Pavel Halgaš,
Štěpánka Poučová, Dominik Rejthar, Pavel
Vondrýska

2020

Nízkoenergetické domy „Na Americe“, Mníšek
u Liberce

Hlaváček – architekti
Michal Hlaváček, Lenka Tanzerová, Barbora
Ordánová, Barbora Janíková, Zdeněk Holec,
Silvie Juřiková, Petra Nováková

2019

P3 Logistic Parks, Praha

YUAR
Lukáš Janáč, Christine Lessenko,
Gregory Speck, Anna Šlapáková, Martina
Zachariášová, Jan Dvořák, Tomáš Livňanský

2016

Kaple Lesní vzpomínka, Střelice

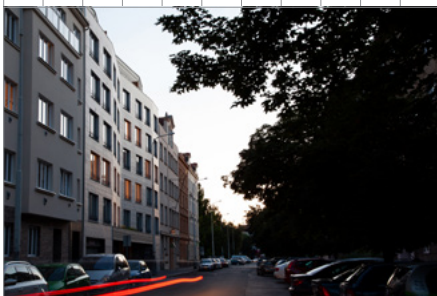
ATELIER ŠTĚPÁN
Marek Jan Štěpán

2018

Dostavba víceúčelové sportovní haly
v areálu městské sportovní haly na
Slovanech, Plzeň

AS Projekt
Daniel Němeček, Pavel Němeček

2018

Bytový dům Sámova, Praha

znameniini
Martin Tycar, Juraj Matula, Richard Sidej,
Miloš Munzar

2020

Sociální bydlení obce Bílovice nad
Svitavou

ČTYŘSTĚN
Tomáš Págo, Karel Kubza, Milan Joja,
Martina Fojtíková

2020

NOMINACE

Hasičská zbrojnice SDH Běchovice, Praha

Tomek Architekti, Josef Fuk – Stavební,
inženýrská a projektová kancelář, Bomart
Milena Tomková, Ondřej Tomek

2016

Rodinný dům v údolí Dyje, Znojmo

Kuba & Pilař architekti
Tomáš Pilař, Ladislav Kuba, Norbert Walter

2019

NOMINACE

Nová Trojská lávka, Praha 7

VALBEK, BOMART
Libor Kábrt, Lukáš Vráblik, Gabriela
Elichová, Martin Elich

2020

NOMINACE

Dům hudby Pardubice – rekonstrukce
interiéru společenské části, Pardubice

ARCHITEKT Ondřej Tuček
Ondřej Tuček, Lenka Belanská, Jan Binter,
Filip Bernard

2020

Sluneční kanceláře Sonnentor, Čejkovice

No-A Architekti
Vladimír Hrivňák, Lubomíra Jindrová

2017

Rozšíření rozsvičovny na atletickém stadionu v Plzni na Skvrňanech, Plzeň

AS Projekt
Daniel Němeček, Pavel Němeček

2020

Rodinný dům v Braníku, Praha

4DS, Flera, 0000X
Luboš Zemen, Vojtěch Navrátil, Eva Zemenová, Václav Toufar

2020

Mobilní ateliér, Starý Jičín

COARCHITECTS
Jana Dedecius Martochová

2019

Rodinný dům na úrodné Hané

No-A Architekti
Vladimír Hrivňák, Lubomíra Jindrová

2020

Vinařský dům, Znojmo

ORA
Jan Veisser, Jan Hora, Barbora Hora

2020

Muzeum horolezectví „Z Českého ráje na vrcholy světa“, Turnov

hipposdesign, Profes Projekt
Radim Babák, Ondřej Tobola, Zdeněk Sláma,
Vladimíra Jakouběová

2019

Stavební úpravy fary na zařízení pro pobyty osob s poruchami autistického spektra, Chvalšín

4DS
Luboš Zemen, Eva Zemenová, Vojtěch Navrátil

2019

Kaple Panny Marie, Hvězdy evangelizace, Hostivice-Břve

Adeko projekt
Anna Hájková, Pavel Kyška

2016

Konečná zastávka, Brno-Jundrov

PROAM ARCHITEKTI
Václav Štojdl, David Šrom, Hana Kynčlová

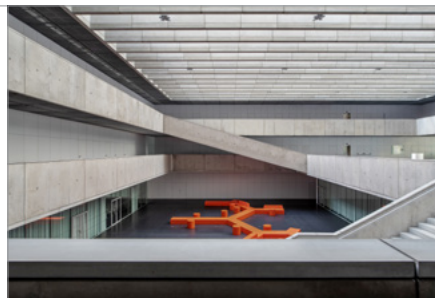
2020

Bella Bohemia - elektrická loď, Praha

Vera Hampl Architects
Vera Hampl

2020

Fakulta humanitních studií UK - přestavba menzy Koleje 17. listopadu, Praha

Kuba & Pilař architekti
Ladislav Kuba, Tomáš Pilař, Martin Klímecký

2020

NOMINACE

Rekonverze vřesovické fary, Vřesovice

Public Atelier, Fuuze
Jiří Markevič, Jaroslav Sedlák, Zdeněk Opletal

2019

Památník architektu Adolfo Loosovi, Brno

Morys / Sedlák
Oldřich Morys, Jaroslav Sedlák

2020

Společenské centrum, Sedlčany

A8000
Martin Krupauer, Pavel Kvintus, Daniel Jeništa, Stanislava Blažková

2018

Rekonstrukce objektu č. p. 116 na volnočasové centrum, Luže

Architektura
David Kraus

2018

Bydlení na Krejčárku, Praha

m4 architekti, Architektonická kancelář Křivka, m3m
Matyáš Sedlák, Milan Jírovec, Klára Sedláková, Lucie Vanžurová, Tereza Šváchová

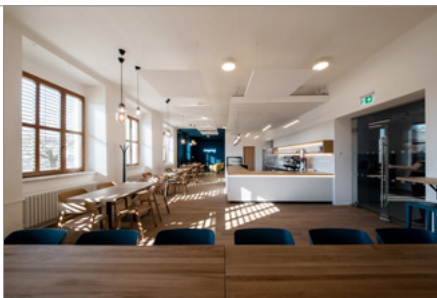
2019

Vila na Ořeškovce, Praha

monom
Michal Bernart, Igor Hobza, Jan Bradáč, Anna Slavičková, Jakub Vašek

2019

Kavárna Pedagogické fakulty MU, Brno

ČTYŘŠTĚN

Milan Joja, Nikola Korábová, Karel Kubza,
Martina Fojtíková

2019

Grounds, Praha

KOGAA studio

2020

Úpravná vody – obnova vrátnice, Plzeň

AS Projekt

Daniel Němeček, Pavel Němeček

2019

Vila Vysočina

de.fakto CZ

Martin Sladký, Klára Melounová

2019

Usedlost v jižních Čechách, Klikov

NEW HOW architekti

David Zámečník

2018

Útulna Jenga, Rokytnice nad Jizerou

Ateliér Seho – Světlík – UN II FA ČVUT
Hana Seho, Jan Světlík, Jakub Daniel, Jana
Fišarová, Hana Nováková, Kateřina Vrbová,
Daniela Lukáčová, Zuzana Malá, Andrea
Nováková

2019

NOMINACE

Centrum Stromovka, Praha 7

SIAL architekti a inženýři
Michal Hušek

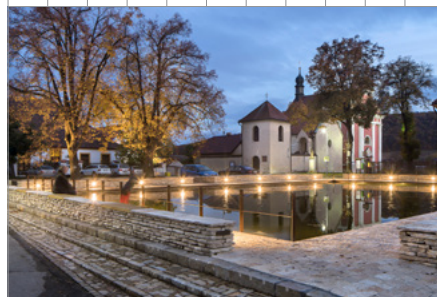
2019

Churchill II, Praha 2

JAKUB CIGLER ARCHITEKTI, Aukett

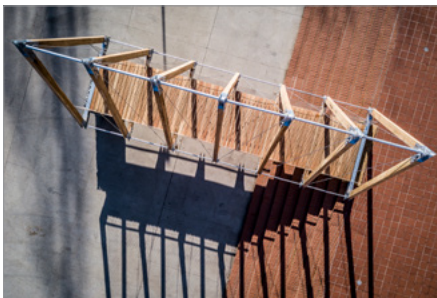
2020

Revitalizace historického jádra obce Tetín

mackovič architecture, TERRA FLORIDA
Kateřina Burešová, Zuzana Kučerová, Jana
Kusbachová, Jan Mackovič

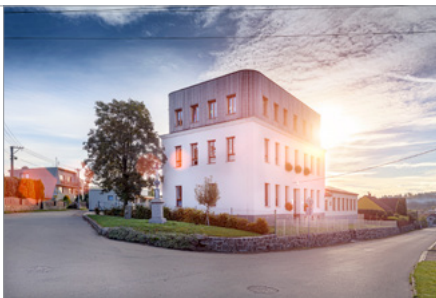
2020

Lávka Áčko, Pec pod Sněžkou

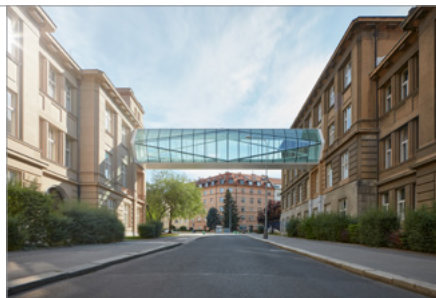
Ateliér Seho – Světlík – ÚN II FA ČVUT
Hana Seho, Jan Světlík, Matouš Štrba, Anna
Bredová, Monika Jůzová, Vojtěch Sigl,
Štěpán Tyšš

2019

Nástavba objektu školy a novostavba
polytechnické učebny, Oslavice

David Prudík
Terezie Havlíková, Markéta Čermáková,
M & P architekti Markéta a Petr Veličkovi

2020

Lávky VŠCHT, Praha

ov architekti
Jiří Opočenský, Štěpán Valouch, David
Balajka, Anna Schneiderová

2020

Přestavba rodinného domu, Praha

R.U.A.
Hana Seho, Petr Ulrich

2016

NOMINACE

ZŠ Dr. Edvarda Beneše, dostavba areálu
odloučeného pracoviště Jizerská,
Praha 9-Čakovice

Med Pavlík architekti, Grebner
Tomáš Med, Lukáš Pavlík

2019

Kanceláře Melown Technologies SE, Praha

studio AEIOU
Jan Vojtišek, Jakub Staník

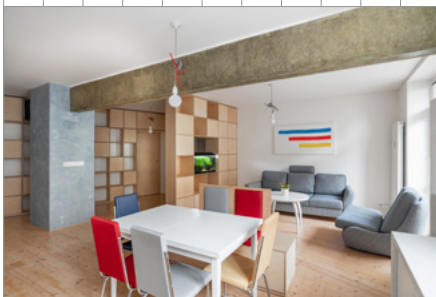
2020

Rodinný dům v Lubně

Studio NEW WORK
Svatopluk Sládeček, Jaroslav Matoušek

2020

Rekonstrukce bytu v Brně

studio AEIOU
Jan Vojtišek, Jakub Staník

2020

Vila pro práci, Praha

m4 architekti
Matyáš Sedlák, Milan Jirovec, Klára
Nágllová

2019

Panna & Baba, Praha

m4 architekti
Matyáš Sedlák, Milan Jirovec, Tomáš Fejkl

2020

Rekonstrukce rodinného domu v Třeboni

MARKÉTA CAJTHAMLOVÁ
Markéta Cajthamlová, Petra Pelešková

2019

RK 17, Praha

BY architects
Markéta Zdebská, Marek Žáček

2019

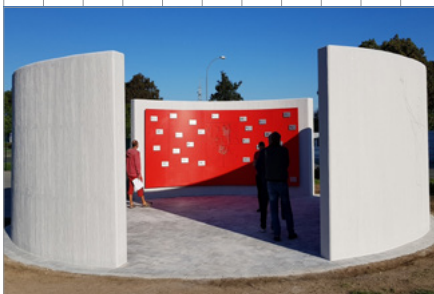
NOMINACE

Rodinný dům na Bílé Hoře, Praha 6

Lennox architekti
Tomáš Starý, Markéta Smrčková

2017

Pamětní místo – Štruncovy sady, Plzeň

AS Projekt
Daniel Němeček, Pavel Němeček

2019

Architekti (roze)hráli tužku, Livesport
míří na titul!, Praha

Studio Reaktor
Jan Kačer, Jakub Heidler, Marek Svoboda

2019

Víkendový dům v Beskydech

Pavel Miček Architects
Pavel Miček

2019

Kanceláře jako stroj, řízené piloty
Livesport, Praha 13

studio reaktor
Jan Kačer, Jakub Heidler, Marek Svoboda

2020

ZUMTOBEL GROUP

Rakouský koncern Zumtobel Group patří mezi špičky v osvětlovací technice. Zajišťuje komplexní služby a řešení osvětlovací techniky.

Zumtobel Group je mezinárodní hráč na poli světelného průmyslu a vedoucí dodavatel inovativních světelných řešení, komponent a souvisejících služeb. Jeho klíčové značky Zumtobel, Thorn, Tridonic a acdc přinášejí komplexní portfolio produktů a služeb zákazníkům po celém světě včetně České republiky.

Základ pro vývoj inovací a vstup do nových oblastí podnikání tvoří po desítky let získávané know-how týkající se vlivu světla na člověka. Ve světelném odvětví je skupina lídr na evropském trhu. Zumtobel Group je obchodována na vídeňské burze cenných papírů (ATX Prime) a zaměstnává přibližně 5900 lidí. Ve fiskálním roce 2019/2020 vykázala obrát 1,131 mld. eur. Na českém trhu nabízí dceřiná společnost ZG Lighting Czech Republic, s. r. o. profesionální osvětlení značek Thorn, Zumtobel a acdc.

Pro konkrétní představu o práci Zumtobel Group v Česku stačí zmínit několik projektů, realizovaných v minulém roce na území Prahy. Mezi ně patří například The Flow Building na Václavském náměstí, kterému osvětlovací technika od Zumtobel Group vnukla tu správnou jiskru. Novodobý „The Flow Building“ tak do centra noční metropole září bohatým portfoliem svítidel rakouské firmy. Zumtobel Group se stal jedním z dodavatelů i pro karlínský Amazon Court. Tato zelená kancelářská „džungle uprostřed velkoměsta“ se stala domovem mnoha špičkových firem včetně americké IT společnosti Pure Storage. A protože světelná technika tvoří naprosto zásadní prvek nejen designu, ale hlavně funkčnosti, dotvářející celkovou atmosféru uvnitř kanceláří, byla kritéria Američanů pro osvětlení velmi vysoká. Jejich volba právem padla na rakouskou společnost Zumtobel.

Firma se snaží aktivně podporovat i mladé talenty z řad architektů, již třetím rokem spolupracuje s Českou komorou architektů na pořádání soutěžní Přehlídky diplomových prací. Jedná se o soutěž diplomových prací architektů, krajinářských architektů a urbanistů. V loňském roce odborná porota do nejužšího výběru vybrala ty práce, které mají „potenciál kultivovat naše nazírání na současný svět i krajinou, urbanistickou a architektonickou tvorbu stejně jako na samotnou profesi architekta.“

Držitel hlavní ceny i laureát Zvláštní ceny společnosti Zumtobel se vydají na exkluzivní cestu ke břehům Bodamského jezera, v jehož blízkosti v městečku Dornbirn se nachází hlavní sídlo společnosti Zumtobel Group. Na vítěze zde čeká skutečně atraktivní a inspirativní program v podobě prohlídky závodu, laboratoří a nedávno otevřeného showroomu společnosti Zumtobel.

INFOSERVIS

Skupina Zumtobel sídlí v Dornbirnu v rakouské spolkové zemi Vorarlberg. Na českém trhu je zastoupená pobočkou ZG Lighting Czech Republic, s. r. o.

Kontakt: Jankovcova 2, Praha 7-170 00,
tel.: 00420 266 782 200, www.zumtobel.cz

V noci vynikne světelný design The Flow Building naplno. Budova na rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice se zařadila mezi dominanty centra Prahy i díky firmě Zumtobel.

Americká IT firma Pure Storage se zabydlela v karlínském Amazon Courtu a pro osvětlení svých prostor zvolila produkty Zumtobel Group.

Svítidla Omega Pro jsou velmi flexibilní díky třem druhům optiky: opálová a šestiúhelníková je ideálem pro větší prostory, prizmatická pak do kanceláří či studoven

Skryté zárubně – inspirace pro moderní řešení

Vysoce designová novinka na trhu, která nabízí:

- absolutně čistý dveřní průchod bez obložek
- otevírání dveří k sobě i od sebe při dokonalém lícování se zdí
- použití pro posuvné i otočné dveře
- možnost atypické výšky dveří

VÝSLEDKY
SOUTĚŽÍ

ÚPRAVY ČÁSTI CENTRA OBCE, ŽELECHOVICE
NAD DŘEVNICÍ

**Jednofázová otevřená projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Obec Želechovice nad Dřevnicí
Sekretář	Ivan Černý
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu revitalizace části centra obce Želechovice nad Dřevnicí. Jednalo se převážně o návrh nových objektů pro bydlení, doplněných občanskou vybaveností a úpravou venkovních prostor včetně návrhu jejich uspořádání, vybavení mobiliářem, zeleně, ve struktuře navazující na stávající podobu uliční sítě a parcelaci pozemků. Z návrhu měly vyplynout regulační podmínky nové zástavby, prostorové a provozní vztahy v rámci řešeného území tak, aby se po realizaci záměru stalo uskupení objektů integrální součástí středu obce. Návrh měl zároveň zohlednit další připravované záměry obce a ekonomické možnosti zadavatele.
Datum konání soutěže	22. 10.–20. 1. 2021
Porota	Michal Špendlík, Václav Babka, Petr Zámečník, Václav Kocián, Ivan Bergmann, náhradníci Vlastislav Švrček, Ondřej Pšenčík
Počet odevzdaných návrhů	10
Ceny a odměny celkem	540 tis. Kč
1. cena (250 tis. Kč)	Martin Čeněk, Ondřej Králík, Kornélia Faklová, spolupráce Nicoll Šíková, Jan Dousek, Radovan Záborský

**Návrh záměrně nenavazuje na stávající roz-
tříštěnou strukturu centra obce s rodinnými
domy venkovského typu a novodobými
vilkami na druhé straně ulice spolu s více-
podlažními domy občanské vybavenosti.
Porota kladně hodnotí uvažovanou formu
solitérních viladomů, která vnáší do pro-
středí zcela novou kvalitu. Obec Želechovice
nad Dřevnicí, v blízkosti Zlína, spíše v cent-
ru inklinuje k nově utvářenému středu obce,
jehož podoba se utvářela již dříve vybudo-
váním nákupního centra, nicméně stalo se**

součástí této části obce, a proto i tendence k modernímu pojetí podlažních staveb mají své opodstatnění. Mezi klady samotného řešení patří zklidnění ulice pro pěší, parkování v okrajích řešeného území, velmi kvalitní architektonický projev, moderní domy s rovnou střechou. Návrh zpracován velkoryse, nadčasově a s ohledem na pohyb chodců.

2. cena (150 tis. Kč) BY architects, spol. s r. o. / Markéta Zdebská, Michaela Křížáková, Martin Žáček, Marie Čáslavská
3. cena (100 tis. Kč) Radek Talaš, Václav Klinkovský, Lukáš Klinkovský
- Odměna (40 tis. Kč) StudioPAB, s. r. o. / Jan Pospíšil, Adam Lacina

DOSTAVBA HISTORICKÉHO CENTRA MĚSTA STARÝ PLZENEC

Jednofázová otevřená architektonicko-urbanistická soutěž

- Vyhlašovatel Město Starý Plzenec
- Organizátor Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, p. o.
- Sekretář soutěže Stanislava Maronová
- Předmět soutěže Nalezení kvalitního a komplexního architektonicko-urbanistického návrhu dostavby území v centru města Starý Plzenec, který řeší prostorové a funkční vazby nového rozšíření centra a jejich propojení se stávajícím dochovaným historickým centrem s ohledem na udržitelnost řešení a bude postupně realizovatelný v průběhu následujících přibližně 20 let. Návrh měl definovat veřejné prostory, jejich hierarchii. Hlavním způsobem dopravy by měla být chůze, je důležité propojení pěších dopravních cest nového rozšíření centra a jejich vhodné napojení na dnešní dopravní infrastrukturu. Druhou důležitou prioritou města bylo umístění veřejných staveb, které

v současnosti chybí a které zároveň podtrhují veřejné využití území, tedy knihovny, komunitního centra či domova s pečovatelskou službou. Celek by měla doplnit výstavba pro rezidenty. Řešené území je vymezeno ulicemi Radyňská, Nerudova, Jiráskova, Vrchlického.

Datum konání soutěže 8. 9. 2020–18. 1. 2021

Porota Vlasta Doláková, Jan Šépka, Martin Stark, Pavla Burešová, Eva Kovářiková, Antonín Novák, Jiří Klokočka

Počet odevzdaných návrhů 11

Ceny a odměny celkem 500 tis. Kč

1. cena (200 tis. Kč) František Štáfek, spolupráce Stanislava Gregorová, Maxim Petricov

náhradníci Martin Rusina, Petra Štáhllová, Milan Svoboda

Porota oceňuje vizi nového centra města Starý Plzeň v podobě radničního špalíčku, který definuje i nové veřejné prostory. Tato vize potvrzuje existenci a urbanistický význam stávajícího náměstí a vhodným způsobem ho doplňuje a rozšiřuje. Za pozitivní návrhu porota považuje: přiměřenost měřítka; umístění komerčního parteru po obvodu náměstí, které posiluje městský charakter; umístění domu s pečovatelskou službou do klidové části řešeného území; severojižní orientace obytných budov; dobrá propustnost území; parkové řešení v severní části návrhu; vyvážený poměr soukromých a veřejných investic.

2. cena (150 tis. Kč) Richard Kučera, Michal Bílek, Jakub Dvořák
3. cena (100 tis. Kč) Josef Hlavatý, Lenka Hlavatá
- Odměna (25 tis. Kč) Ondřej Fabián, Verónica Gallego Sotelo
- Odměna (25 tis. Kč) Tomáš Kodet, Martina Kodetová

NOVOSTAVBA DEPOZITÁRNÍ BUDOVY NÁRODNÍ GALERIE, PRAHA-JINONICE

Soutěžní dialog na výběr architekta – zpracovatele projektové dokumentace

Vyhlašovatel	Národní galerie v Praze
Sekretář	Irena Vostatková
Předmět soutěžního dialogu	Zajištění služeb spočívajících především v dopracování vítězného architektonického návrhu a ve zpracování kompletní projektové dokumentace dle níže uvedené specifikace pro novostavbu depozitární budovy Národní galerie v Praze-Jinonicích. Zadavatel předpokládá ve výsledku vybudování reprezentativního depozitárního areálu, který má symbolizovat účel, postavení a prestiž Národní galerie v Praze jako nejvýznamnější sbírkotvorné instituce.
Datum konání soutěže	20. 3.–23. 10. 2020
Porota	Filip Ditrich, Dušan Perlík, Radek Kolařík, Igor Kovačević, Jan Novotný náhradníci Jan Žalský, Jaromír Hainc, Eva Balaščíková
Počet odevzdaných návrhů	3
Ceny a odměny celkem	600 tis. Kč
1. cena	JIKA-CZ, s. r. o.

Jedná se o urbanisticky moderní řešení, s předpokladem dobrého fungování 1. etapy i bez realizace 2. etapy. Návrh architektonického řešení je funkčně srozumitelný v souladu s provozním členěním budovy. Návrh je flexibilní pro potřebné případné úpravy v rámci následného projektování dle požadavků zadavatele. Jedno patro (depozitární) je situováno do podzemí. Velmi dobře a chytře zpracovaný přístup do show depotu. Umís-

tění depozitáře v podzemí z hlediska provozního není zcela vhodné, ale ne nemožné. Zajímavá je také nultá etapa projektu.

2. cena	VPÚ DECO PRAHA, a. s.
3. cena	AED project, a. s., CHYBIK +KRISTOF ASSOCIATED ARCHITECTS, s. r. o.

SPOLKOVÝ DŮM VELEŠÍN

Otevřená jednofázová projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Město Velešín
Organizátor	City Upgrade, s. r. o.
Sekretář	Lucie Kadrmanová Chytilová / Pavla Sommerschuh
Předmět soutěže	Řešení novostavby Spolkového domu v uliční frontě na horní hraně náměstí J. V. Kamarýta, v atraktivní pozici naproti městskému úřadu. Spolkový dům by se měl stát místem, kde se bude odehrávat intenzivní městský spolkový, sportovní a společenský život, bude tedy především domem místních obyvatel. Svým umístěním poskytne obyvatelům Velešína prostor pro široký rozsah aktivit v blízkosti jejich bydliště, lokální identita celku města bude návrhem posílena. Smyslem soutěže bylo získat kvalitní architektonicko-urbanistický návrh novostavby budovy a přilehlých ploch, který bude podkladem pro zpracování navazující projektové dokumentace.
Datum konání	26. 11. 2020–14. 2. 2021
Porota	Petr Vágner, Petr Hornát, Jan Mach, Pavel Buryška, Markéta Zdebská náhradníci Pavel Trajer, Jiří Růžička, Jiří Opočenský
Počet odevzdaných návrhů	19
Ceny a odměny celkem	650 tis. Kč
1. cena (260 tis. Kč)	Karel Filsak architekti / Karel Filsak, Přemysl Jurák

Návrh působí vyváženě a konzistentně napříč všemi rovinami úvah nad konceptem (lokality – náměstí – dům – dvůr – interiér). Hmoty je svým uspořádáním vhodně integrovaná do stávající zástavby a urbanisticky využívá stávajícího zastavovacího systému, čímž vytváří přirozenost a reaguje na kontext místa. Lze cítit silnou snahu o prostorovou a provozní optimalizaci. Redukce prostoru v určitých místech generuje schematické řešení, které porota doporučuje v navazující fázi dopracování studie dále analyzovat a upravit pro dosažení vyššího uživatelského komfortu. Míra prosklení sálu je úměrná provozu, okna na sever nebudou způsobovat nechtěná přehřívání, přičemž poskytnou příjemné osvětlení při komunitních akcích. Porota kladně hodnotí důvtipné řešení prostupu mezi náměstím a dvorem skrze odskočení severní fasády spolkového domu s výkladem do restaurace, což napomáhá bezpečnému průchodu ve večerních hodinách. Zahrada si zachovává měřítko maloměstského dvorku a příjemným způsobem nabízí využití venkovního vyrovnávacího schodiště jako hlediště akcí. Porota hodnotí pozitivně decentní meziprostor mezi náměstím a restaurací v podobě uskočeného loubí, nabízející kryté venkovní posezení s výhledem na náměstí. Autoři volí příjemný poměr mezi zpevněnou a nezpevněnou plochou dvora umožňující různorodé využití tohoto prostoru. Stromořadí podporuje novou spojnici mezi sídlištěm a náměstím. (kráceno redakcí)

2. cena (200 tis. Kč)	LINK studio, s. r. o. / Luděk Černý, Jan Malinovský, Lucie Černá, Michala Selingerová, Romana Chvalová
3. cena (150 tis. Kč)	Ondřej Dvořák, Vanda Martínková, Jiří Matys, Matyáš Gál, Tomáš Strnad
Odměna (40 tis. Kč)	Grido, architektura a design, s. r. o. / Peter Sticzay-Gromski, Jan Horký

CENTRÁLA SPRÁVY ŽELEZNIC

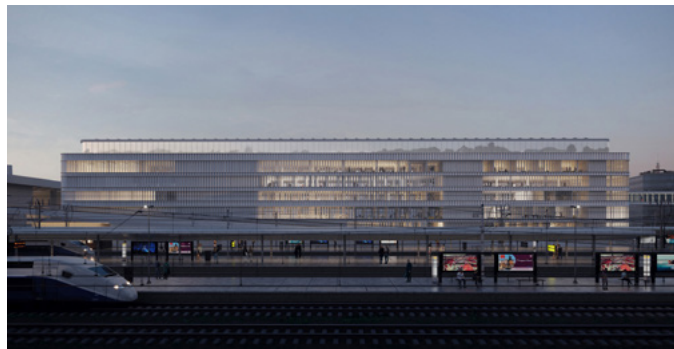
Mezinárodní jednofázová otevřená architektonická projektová soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Správa železnic, státní organizace
Organizátor	HAVEL & PARTNERS, s. r. o., advokátní kancelář
Sekretář	Miroslav Vodák
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu podoby nového sídla Správy železnic, státní organizace, v jižním sousedství připravovaného Terminálu Smíchov podél ulice Nádražní v Praze 5.
Datum konání soutěže	29. 9. 2020–12. 2. 2021
Porota	Jiří Svoboda, Radim Anton, Jaroslav Wertig, Radek Kolařík, Michal Fišer, David Mateáško, David Hlouch

náhradníci Pavla Urbánková, Jakub Bazgier, Petr Hofhanzl, Jakub Veselý, Petr Vaníček, Tomáš Veselý, Tomáš Homola, Jan Kasl, Pavla Pannová

Počet odevzdaných návrhů 34
Ceny a odměny celkem 7 000 tis. Kč
1. cena (3000 tis. Kč)

William Matthews Associates / William Matthews, David Walker

Solidní a zapamatovatelný objekt podtrhující identitu zadavatele; urbanisticky a hmotově zdařilé řešení tří objektů respektuje navrženou regulaci; současný architektonický výraz s odkazem na industriální poetiku železničních staveb; hloubka traktů umožňuje dobré osvětlení pracovišť; dimenzi a konstrukci spojovací lávky je potřeba ověřit v další fázi; nadčasové zpracování interiérového řešení vstupního lobby; jednoduché a efektivní konstrukční a materiálové řešení; vhodné umístění fotovoltaických panelů.

2. cena (2000 tis. Kč)	Atelier M1 architekti, s. r. o. / Pavel Joba, Jan Hájek, Jakub Havlas, Vojtěch Šaroun
3. cena (1000 tis. Kč)	PERSPEKTIV/GRIDO / Martin Stára, Peter Sticzay-Gromski, Ján Antal, Michal Rulc, Silvia Snopková, Sebastian Sticzay, Jakub Hezra
Odměna (500 tis. Kč)	Pelčák a partner architekti, s. r. o. / Petr Pelčák
Odměna (500 tis. Kč)	Petr Šuma, Pavel Fajfr

REVITALIZACE AREÁLU SOKOLOVNY V ROKYCANECH

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Město Rokycany
Organizátor	City Upgrade, s. r. o.
Sekretář	Lucie Kadrmanová Chytilová
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu revitalizace objektu Sokolovny na Nové centrum kultury města Rokycany. A rozhodnutí o začlenění stávajících budov, jejich úpravě, modernizaci, rekonstrukci či bourání. Součástí řešení na p. č. st. 600 v k. ú. Rokycany bylo

také řešení normových požadavků pro parkování vyvolané potřebami areálu centra kultury s minimální kapacitou 90 parkovacích stání, která budou zároveň sloužit jako kapacita veřejných stání obsluhujících centrum města. Výsledný návrh měl být podkladem pro zpracování navazující projektové dokumentace.

Datum konání soutěže	29. 10. 2020–15. 3. 2021
Porota	Václav Kočí, Jan Šašek, Tomáš Rada, Radek Dragoun, Tomáš Petrášek, Barbora Kopečná, Martina Buřičová náhradníci Lukáš Rada, Václav Zůna
Počet odevzdaných návrhů	14
Ceny a odměny celkem	2 000 tis. Kč
1. cena (750 tis. Kč)	Rusína Frei, s. r. o.

Návrh citlivě vstupuje do stávajícího prostředí, zachovává a renovuje celou budovu staré sokolovny, kterou prostorově v maximální míře využívá. Místo přístavb ze 70. let minulého století vzniká přístavba nová, která citlivým způsobem navazuje na historickou budovu, působí důstojně vzhledem k místu, na kterém se nachází, kultivuje a oživuje plochu v blízkosti centra města. Z hlediska urbanismu návrh nevytváří z žádného směru bariéru. Velmi zdařilé je dispoziční řešení, vzniklé prostory jsou přehledné, jasné a nejsou předimenzované. Vítězný návrh nabízí propojení obou sálů a využití celého prostoru společně. Vhodné je i umístění restaurace směrem do ulice Svazu bojovníků za svobodu, která zde oživuje nároží budovy. Porota oceňuje splnění finančních požadavků zadavatele. Sporná může být šikmá plocha nově vytvořeného náměstí. Zejména jeho dimenze v návaznosti na podélné vyrovnávací schodiště souběžné s ulicí Jiráskovou.

2. cena (650 tis. Kč)	Tomáš Hanus
3. cena (400 tis. Kč)	BY architects, spol. s r. o.
Odměna (100 tis. Kč)	REFUEL, s. r. o.
Odměna (50 tis. Kč)	Michal Šiška, Matěj Petránek, Adam Wlazel, Petr Štěpánek
Odměna (50 tis. Kč)	Luděk Šimoník, Kryštof Foltýn, Martin Holý, Tomáš Babka

OBYTNÁ ČTVRŤ DVORCE, TÁBOR

Soutěžní workshop nastavený na principech užší jednofázové projektové architektonické soutěže

Vyhlašovatel	Město Tábor
Organizátor a sekretář	Iveta Čierna
Předmět soutěžního workshopu	Návrh urbanistického řešení lokality bývalých kasáren Jana Žižky v Táboře, kde by měla vzniknout nová obytná čtvrť Dvorce. Návrh měl stanovit formu a funkční využití daného území včetně návazností na širší okolí. Záměrem města Tábor bylo nalezení optimálního urbanistického řešení a využití území s ohledem na udržitelnost rozvoje místa, tzn. energetickou a ekonomickou efektivitu, adaptabilitu na změny klimatu, sociální prostupnost a dopravní napojení. Základní vizí areálu byla smíšená městská čtvrť kombinující bydlení, pracovní příležitosti, základní služby, občanskou vybavenost a sportovně-rekreační možnosti s využitím širší občanské vybavenosti v okolí. Cílem bylo definování vize a charakteru samostatně fungující městské čtvrti, která se citlivě zapojuje do živé existující struktury města a naplní aktuální potřebu navýšení bytového fondu. Očekávalo se nadčasové řešení v souladu se současnými urbanistickými trendy.

Datum konání soutěže	16. 10. 2020–15. 4. 2021
Porota	Štěpán Pavlík, Václav Klecanda, Jan Šepka, Pavla Melková, Jiří Klokočka, Michaela Petrová, Olga Bastlová náhradníci Lenka Burgerová
Počet odevzdaných návrhů	23
Ceny a odměny celkem	900 tis. Kč
1. cena (350 tis. Kč)	Norma architekti, s. r. o.

Jasná a silná vize konceptu, založeného na parku jako ústředním motivu nové čtvrti, v kombinaci s hustou zástavbou ve zbytku

území – komprimovaná urbanistická struktura vycházející z kontextu lokality (urbanistická typologie, krajinná historie, terénní konfigurace) – jasná prostorová organizace celku – čtyři části zastavěného území s vlastním charakterem, využitím parteru a gradací intimitu soukromých prostorů – systém kvalitních veřejných prostranství – park a jeho rozšíření, interní struktura veřejných prostorů i vnějších (ulice Kyjevská); stejně tak napojení celku na stávající uliční síť formou nového náměstí na křižovatce Kyjevská/Kapitána Jaroše – definování modrozeleného koridoru sever – jih, navazujícího na existující zelenou infrastrukturu Tábora – projekt odpovídá předem formulované ambici města – otázkou je křehkost konceptu a závazných principů pro realizaci navazujícími architektonickými názory stejně jako pro eventuální fázování v delším časovém horizontu – otázkou je výška deskového domu v přímé návaznosti na park.

2. cena (220 tis. Kč)	UNIT architekti, s. r. o.
3. cena (130 tis. Kč)	třiarchitekti / David Mareš, Michal Fišer
Odměna (100 tis. Kč)	A8000, s. r. o.
Odměna (100 tis. Kč)	ov architekti, s. r. o.

umístění městské haly u třídy Národních hrdinů a s tím spojený základní dopravní skelet s novou průsečnou křižovatkou před touto halou. Využití halové tržnice je logické a citlivé vůči původnímu objektu, vhodně je tržnice doplněna příbuzným objektem městského archivu. Porota také kladně hodnotí různorodost typologie bydlení, avšak umístění rodinných domů do vnitrobloku porota vnímá jako diskutabilní část konceptu. Základním pozitivem návrhu je jasně založená městská struktura a dopravní skelet, s přirozeným umístěním významných městských funkcí a jasnou etapizací celkového návrhu. Návrh současně předpokládá různorodost zástavby, a tedy i investičních záměrů a stavebníků, což je důležitým předpokladem pro plynulý a postupný rozvoj části města. Návrh tak nejlépe naplňuje zadání soutěže i očekávání zadavatele, a to i přes vyšší investiční náklady, která jsou však výsledkem důsledně využití území.

REVITALIZACE AREÁLU BÝVALÉHO CUKROVARU, BŘECLAV

Jednofázová otevřená ideová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Město Břeclav
Sekretář soutěže	Karel Bařinka
Předmět soutěže	Návrh revitalizace areálu bývalého cukrovaru v Břeclavi. Návrh měl řešit umístění nových funkcí dle soutěžního zadání včetně řešení dopravního napojení. Návrh bude obsahovat základní hmotové a dispoziční řešení jednotlivých objektů. Návrh bude umožňovat realizaci po etapách dle ekonomických možností vyhlašovatele. 22. 10. 2020–4. 2. 2021
Datum konání soutěže	22. 10. 2020–4. 2. 2021
Porota	Jakub Matuška, Luboš Krátký, Radko Květ, Vojtěch Mencl, Zdeňka Vydrová, náhradníci Čestmír Blažek, David Mikulášek, Pavel Jura
Počet odevzdaných návrhů	6
Ceny a odměny celkem	650 tis. Kč
1. cena (280 tis. Kč)	Matěj Hunal, Ivan Březina, David Neuhausl

Soutěžní návrh má velmi kvalitní grafické zpracování, přehledné zobrazení jednotlivých schémat návrhu. Základním principem urbanistického konceptu je práce s tradičním městským blokem a veřejným prostorem v různých měřítkách. Soutěžní návrh tak zakládá jasnou městskou strukturu jak v měřítku celé lokality, tak i v měřítku jednotlivých částí zástavby. Porota kladně hodnotí

2. cena (160 tis. Kč)	Jiří Vojtěšek
3. cena (90 tis. Kč)	Tomáš Havlíček, Víta Nový, spolupráce Anežka Šmidová, Roman Křenek, Denis Csanda

REVITALIZACE PARKU U HRADEB PODÉL ULICE HORSKÁ, PRAHA

Jednofázová otevřená krajinářsko-urbanisticko-architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Městská část Praha 2
Organizátor	HAVEL & PARTNERS, s. r. o., advokátní kancelář
Sekretář	Miroslav Vodák
Předmět soutěže	Zpracování krajinářsko-architektonicko-urbanistického návrhu k revitalizaci parku „U hradeb“ nacházejícího se na území městské části Praha 2 podél ulice Horská v těsné blízkosti zahrady „Ztracenka“, Bastionu XXXI a parku „Folimanka“ se záměrem vytvoření prostoru pro volnočasové aktivity pro všechny věkové skupiny (včetně klidové zóny a zóny pro děti) s malým objektem občerstvení do 30 míst a venkovní terasou.

Datum konání soutěže	21. 12. 2020–13. 5. 2021
Porota	Jan Kolář, Václav Vondrášek, Petr Grametbauer, Radek Kolařík, David Hlouch, Jakub Straka, Markéta Veličková náhradníci Renáta Kašická, Michal Grundler, Michal Pokorný, Daniel Pexa, Kristýna Cmíralová-Střítecká
Počet odevzdaných návrhů	9
Ceny a odměny celkem	600 tis. Kč
1. cena (200 tis. Kč)	MCA atelier, s. r. o. / Miroslav Cikán, Pavla Melková, Jiří Opl, spolupráce Tereza Melková, Radek Novotný, Pavel Košťálek, Tomáš Vojtíšek

Návrh velmi přesně pracuje s charakterem místa a citlivě komponuje jednotlivé objekty a prostranství. V horní části pracuje se systémem teras, které zvolenou formou a kompozicí přirozeně dotvářejí stávající terén, vytvářejí menší pobytová místa a zároveň umožňují jejich variabilitu pro komunitní zahradu. Poloha pavilonu restaurace je zvolena velmi precizně a vhodně zejména ve vztahu k pobytovému trávníku s možností aktivního odpočinku. Má příjemné měřítko a konstrukční i materiálové řešení je přiměřené situaci. Dispoziční řešení je možné dopracovat dle požadavků zadavatele. Přírodní amfiteátr s dětským hřištěm je bezbariérově přístupný z obou stran a vhodně vybavený herními prvky. Krajinářské řešení i koncepce hospodaření s dešťovou vodou jsou velmi dobře zpracované ve všech částech a fungují v celku i detailu. Ke zvážení je navržená četnost vodních průlehů, počtu nově navržených stromů v centrální části a počtu cest v jihozápadní části parku nebo jejich nahrazení pěšinami.

1. cena (160 tis. Kč)	Roháč Stratil, s. r. o. / Bronislav Stratil, Lucie Miovská, spolupráce Kristýna Zejdová
2. cena (120 tis. Kč)	Vladimír Sitta, Pavel Paseka, Tereza Havránková, Adéla Chmelová, Eliška Olšanská, Ondřej Buš
Odměna (60 tis. Kč)	MDMA Architects, s. r. o. / Jan Studený, Dan Merta, Sebastian Trapl, Matyáš Merta
Odměna (60 tis. Kč)	Marek Janota, Jakub Marek, spolupráce Filip Zelenka

SOUTĚŽE PO TERMÍNU ODEVZDÁNÍ SOUTĚŽNÍHO NÁVRHU / ŽÁDOSTI O ÚČAST

NOVÁ BRÁNA OLBRACHTOVA

Soutěžní dialog o návrh multifunkčního objektu

Vyhlašovatel	Nová Pankrác, s. r. o., člen holdingu VELSKA
Organizátor	MOBA studio / CCEA MOBA
Sekretář	Igor Kovačević
Předmět soutěžního dialogu	Návrh objektu na Praze 4 v katastrálním území Krč, konkrétně na p. č. 1052/165, 1052/179 a 1052/3, které zaujímají celkovou plochu 9356 m ² . Navržený objekt bude zahrnovat nájemní byty, kanceláře a služby v návaznosti na výstup z nové stanice metra Olbrachtova. Veškeré provozy budou dlouhodobě v majetku investora a budou pronajímány nájemcům. Zájem investora je tedy návrh budovy s dlouhodobě efektivním provozem a kreativním řešením, který zaručí energetický štítek. A i skutečnou energetickou efektivitu.
Předpokládané ceny a odměny celkem	3000 tis. Kč
Porota	Oleg Čeremisin, Tomáš Fenc, Radek Kolařík, Tina Saaby, Pascal Müller náhradníci Igor Čeremisin, Dariya Čeremisina, Ondřej Sova, Viktorie Součková, Jan Schindler

Datum odevzdání soutěžních návrhů	18. 6. 2021, 14.00 hod.
Workshop	28.–29. 6. 2021
Datum odevzdání soutěžních návrhů	10. 9. 2021
Workshop III – finální hodnocení poroty	16.–17. 9. 2021

NOVÉ CENTRUM JESENICE

Jednofázová užší projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Jesenice
Organizátor	Markéta Kohoutová
Sekretář	Markéta Pražanová

Předmět soutěže

Definování prostorového a funkčního řešení nového centra města Jesenice a zpracování komplexního urbanistického návrhu významného městského prostoru včetně nového náměstí, formovaného mj. objemovým řešením staveb tento prostor vytvářejících. Nové centrum bude navrženo podél dvou ulic Říčanská a Budějovická na ploše přibližně 4 ha. Mělo by sloužit přibližně pro 15 000 místních obyvatel a 10 000 obyvatel ze spádového území. V novém centru může vzniknout výšková dominanta – nová radnice, případně další objekty s vhodnými funkcemi oživujícími prostor města. Zásadní součástí řešení nového centra je umístění všech požadovaných funkcí do stávajících či nově navržených objemů budov a návrh komplexního dopravního řešení.

800 tis. Kč

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

Pavel Smutný, Iva Řehulková, Michal Hexner, Anna Šlapetová, Petr Vávra
náhradníci Tomáš Chramostil, Veronika Šindlerová, přízvaní odborníci a experti Štěpán Špoula, Radim Loukota

Datum podání žádosti o účast
Datum odevzdání soutěžních návrhů

1. 6. 2021
5. 10. 2021

ŽELEZNIČNÍ MOSTY POD VYŠEHRADEM

Mezinárodní soutěžní dialog

Vyhlašovatel	Správa železnic, státní organizace
Organizátor	HAVEL & PARTNERS, s. r. o., advokátní kancelář
Předmět soutěžního dialogu	Výběr dodavatele, který pro zadavatele zajistí zhotovení architektonické studie ve smyslu fáze služeb 2. Standardu služeb architekta ČKA k architektonicko-konstrukčnímu návrhu řešení železničního soumostí přes řeku Vltavu v Praze na rozhraní katastrálních území Vyšehrad a Nové Město a pokračující na levý břeh Vltavy v katastrálním území Smíchov a obou jeho předpolí včetně všech souvisejících úprav v území v souvislosti s nově požadovaným přemostěním Vltavy v tomto místě s třemi kolejemi a vyřešením veškerých

rých vazeb v území při zřízení nové železniční zastávky (s předpokládaným názvem Praha-Výtoň) na pravém břehu Vltavy a zachováním pěších a cyklistických tras přes Vltavu využívajících toto nové přemostění.
7 000 tis. Kč

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

Pavel Paidar, Petr Hlaváček, Petr Hofhanzl, Adam Scheinherr, Zuzana Hamanová, Radek Kolařík, Martin Krupauer, Jan Sedlák, Václav Jandáček, Michal Drahorád, Pavel Ryáček
náhradníci Karel Švejda, Jakub Bazgier, Tomáš Veselý, náhradníci David Mateáško, Tomáš Rotter, Michal Novotný, Jaroslav Wertig
4. 6. 2021

Datum odevzdání žádostí o účast

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

VODNÍ PRVEK NA DOMINIKÁNSKÉM NÁMĚSTÍ
V BRNĚ

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Brno
Jaroslav Hamža
Návrh jednoho vodního prvku pro centrální část Dominikánského náměstí, definovanou čtyřmi platany a čtyřmi kamennými lavicemi. Návrh musí respektovat význam místa se současnou funkcí shromažďovacího a společenského prostoru před sídlem samosprávy. Mezi funkční požadavky na řešení návrhu patří dotváření charakteru místa, chlazení okolí, vzduchu a dlážděného povrchu náměstí v letních měsících včetně vyvolání efektu vodní mlhy v naprogramovatelných časových intervalech – interakce s návštěvníky náměstí, ale i reprezentace města. Návrh musí respektovat vazbu na okolí, jež je veřejným prostranstvím, přičemž minimalistické pojetí kruhové kašny na nedalekém ná-

městí Svobody by se nemělo v obdobné dimenzi před budovou Nové radnice opakovat. Zadavatel nevylučuje možnost historické reflexe původního rybného trhu, který se v prostoru náměstí nacházel, avšak nový vodní prvek bude uměleckým dílem, od kterého se očekává, že svým tvaroslovím přesáhne formu klasické vodní kádě.

450 tis. Kč

Markéta Vaňková, Monika Lukášová Spilková, Petr Hladík, Robert Kerndl, Ondřej Císlar, Miroslav Vochta, Ivona Raimanová, Marek Kopeć, Dominik Lang, náhradníci Tomáš Koláčný, Jiří Oliva, Filip Chvátal, David Grund, Emil Navrátil, Jan Kratochvíl, Jana Kořínková, Michaela Kloudová, Petr Lysáček

30. 6. 2021

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

Datum odevzdání soutěžních návrhů

REVITALIZACE AREÁLU BÝVALÉ MAYEROVY TOVÁRNÍ VE DVOŘE KRÁLOVÉ NAD LABEM

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Dvůr Králové nad Labem
Sekretář Ctirad Pokorný
Předmět soutěže Zpracování architektonického návrhu na řešení rekonstrukce areálu bývalé Mayerovy továrny ve Dvoře Králové nad Labem (bývalý areál podniku Strojtex) v území městské památkové zóny Dvůr Králové nad Labem, areál však není zapsán na seznamu nemovitých kulturních památek ČR. Návrh by se měl stát jedním z podkladů k zadání zakázky na zpracování navazujících výkonových fází projekčních prací, dohledu nad jejich provedením a uvedením předmětné stavby do užívání. Návrh by měl architektonicky, výtvarně a provozními vazbami zapojit areál do historického centra města a otevřít ho široké veřejnosti z řad obyvatel města i jeho návštěvníků. Návrh by měl respektovat ekonomické možnosti zadavatele.

2500 tis. Kč

Předpokládané ceny a odměny celkem

Porota Jan Jarolím, Jan Helbich, Ivan Plicka, Jiří Suchomel, Milan Košař
náhradníci Alexandra Jiříčková, Pavel Tomek, Martin Pour
Datum odevzdání soutěžních návrhů 27. 7. 2021

NOVÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA KOMOŘANY

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Městská část Praha 12
Organizátor Markéta Kohoutová
Sekretář Markéta Pražanová
Předmět soutěže Zpracování architektonického návrhu novostavby základní školy v Praze 12-Komořanech, která bude sloužit 840 žákům prvního a druhého stupně. Kromě 27 kmenových tříd a dalších odborných učeben záměr počítá se dvěma tělocvičnami, školní jídelnou a kuchyní, družinou a dalšími nezbytnými provozy. Předmět soutěže je možné realizovat na pozemcích parc. č. 3856/25, 3856/24, 3856/23, 3835/13, vše v k. ú. Modřany, přiléhajících k ulici Do Koutů, Praha 12.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

2300 tis. Kč
Jan Adamec, Petr Prchal, Jiří Fremr, Jan Hájek, Miloš Koppřiva, Markéta Smrčková, Tomáš Bezpalec
náhradníci Vojtěch Kos, Petr Šula, Jakub Straka, Jiří Brůžek

Datum podání žádosti o účast
Datum odevzdání soutěžních návrhů

26. 7. 2021
1. 11. 2021

MATEŘSKÁ ŠKOLA JESENIOVA, PRAHA 3

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Městská část Praha 3
Organizátor a sekretář Miroslav Vodák / CBArchitektura
Předmět soutěže Zpracování architektonického návrhu novostavby mateřské školy Jeseniova na území městské části Praha 3. Řešené území se nachází na pozemcích číslo 4114/2 a 4114/3 v katastrálním území Žižkov. K objektu školky patří i velká zahrada, která by měla být zachována a nadále tak bude tvořit cha-

Předpokládané ceny a odměny celkem	700 tis. Kč
Porota	Štěpán Štrébl, Michal Vronský, Jiří Opočenský, Adam Halíř, Markéta Zdebská náhradníci Matěj Michalk Žaloudek, Tomáš Mikeska, Barbora Dvořáková, Lenka Míková, Alena Mičeková
Datum odevzdání soutěžních návrhů	13. 8. 2021

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

STARÍČ PRO BUDOUCNOST

Jednofázová užší projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Obec Staříč
Předmět soutěže	Návrh rozšíření kapacity prvního stupně základní školy a také rozšíření kapacity mateřské školy v obci Staříč, případně výstavba nové mateřské školy. Součástí návrhu je rovněž výstavba nové tělocvičny určené MŠ i ZŠ a veřejnosti. Odhadované stavební náklady na realizaci jsou 130 mil. Kč bez DPH.

ADMINISTRATIVNĚ-TECHNICKÁ BUDOVA ZZS

Dvoufázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Hlavní město Praha
Předmět soutěže	Nová administrativně-technická budova ZZS jako hlavní sídlo pražské zdravotnické záchranné služby. Svým dispozičním řešením i architektonickým zpracováním by měla reagovat na komplexnost a komplikovanost provozu, ale také na pohodlí uživatelů, kteří jsou při výkonu své práce vystaveni nadměrně stresovým situacím. Ústředním bodem budovy je Zdravotnické operační středisko – dispečink, kde pracovníci ZOS přijímají hovory a řeší krizové situace. ZOS je doplněno dalšími provozny, jako jsou vzdělávací

a výcvikové středisko se zázemím pro výcvik záchranářů i veřejnosti, servis a očista sanitních vozidel a další záchranářské vybavenosti nebo administrativní zázemí celé pražské záchranné služby.

DŮM PRAHY 10 – NOVÝ EDEN

Dvoufázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 10
Předmět soutěže	Návrh městského domu pro městskou část Praha 10 a návrh konceptu okolních veřejných prostor. Městský dům s nájemními byty, které budou zabírat přibližně 50 procent HPP, doplněný o kulturní a obchodní funkci. Záměrem městské části je realizovat a dlouhodobě provozovat nový městský dům, který spolu s rekonstruovanou radnicí městské části bude tvořit nové centrum Prahy 10.

VÝSTAVBA CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ V NOVÉ PACE

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Královéhradecký kraj
Předmět soutěže	Zpracování architektonického a projektového řešení vybudování zázemí pro poskytování pobytové sociální služby chráněného bydlení v k. ú. Nová Paka. Cílovou skupinou služby jsou dospělé osoby s intelektovým (mentálním), popř. kombinovaným postižením, tedy mj. osoby s možným omezením hybnosti.

PŘESTAVBA AREÁLU ZLÍNSKÉ RADNICE

Jednofázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Zlín
Předmět soutěže	Nalezení nejvhodnějšího řešení areálu zlínské radnice v kontextu okolního prostředí, provozního očekávání města i požadavků památkové péče. Radnice sestává z několika částí, kterým dominuje první realizace zlínského rodáka F. L. Ga-

hury z roku 1923. Ta byla v průběhu času rozšiřována a přičleněny k ní byly také sousedící budovy. S výjimkou hlavní budovy nyní ostatní stavby neodpovídají statickým, provozním a estetickým nárokům na ně kladeným a vzhledem k nedostatečné kapacitě se hledají další absorpční možnosti areálu. V projektové rovině bude kladen důraz na první realizační etapu, přibližně vymezenou stávajícím objektem č. p. 10, který je v havarijním stavu.

CUKROVAR – NOVÉ CENTRUM ŠLAPANIC

Dvoufázová užší projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Šlapanice
Předmět soutěže Návrh urbanistického řešení lokality budoucího nového pólu centra Šlapanic na území bývalého Cukrovaru a jeho okolí, integrující návrh rekonstrukce objektu bývalé sýpky na společenské centrum. Návrh Cukrovaru je nutné řešit komplexně v rámci řešeného území, ale s vazbami na širší měřtko města.

BYTOVÉ DOMY A MATEŘSKÁ ŠKOLA RAKOVNICKÁ V RUZYNI

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Městská část Praha 6
Předmět soutěže 1. Na pozemcích 1910/2 a 1912/2 – Areál bydlení – navrhnout dva bytové domy s nájemními byty včetně související zahrady. Předpokládaná hodnota investice činí 80 mil. Kč bez DPH.
 2. Na pozemcích 1914/2 a 1916/3 – Areál MŠ – navrhnout dvoutřídní mateřskou školu se služebními byty včetně související zahrady. Předpokládaná hodnota investice činí 40 mil. Kč bez DPH.
 3. Na pozemcích 2248/1 a 2252 – ideovou součástí návrhu je úprava navazujících částí komunikace Rakovnická v úseku Ledecká/Přílepská a Ledecká v úseku Rakovnická/Stochovská.

VODNÍ PRVEK POD ŽIŽKOVSKÝMI SCHODY

Jednofázová užší projektová výtvarná soutěž

Vyhlašovatel Městská část Praha 3
Předmět soutěže Realizace výtvarného díla – Vodního prvku pod Žižkovskými schody – v rámci investiční akce hl. m. Prahy na rekonstrukci ulic Seifertova – Táboritská. Předmětem soutěže bude návrh výtvarného, materiálového a technického řešení vodního prvku / uměleckého díla, které by mělo svým výtvarným ztvárněním, použitými materiály a proporcemi dotvářet charakter a atmosféru ulice a veřejného prostranství.

DĚTSKÉ BROUZDALIŠTĚ A PLASTIKA, PRAHA 9

Jednofázová otevřená projektová výtvarno-architektonická soutěž

Vyhlašovatel Městská část Praha 9
Předmět soutěže Najít nejlepší umělecké ztvárnění náhrady v minulosti odstraněné plastiky ve veřejném prostoru a revitalizace / zprovoznění stávajícího nepoužívaného brouzdaliště – tedy nejlepší řešení umělecko-architektonické intervence při ulici Sokolovská na zelené ploše navazující na park Podviní, naproti Nemocnici ve Vysočanech.

SVAZKOVÁ ŠKOLA CHÝNĚ – HOSTIVICE

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Svazek obcí Chýně – Hostivice
Předmět soutěže Najít nejvhodnější řešení nové svazkové školy Chýně – Hostivice. Zadavatel klade důraz na nadčasové, inovativní a mnohostranně využívané pojetí nového školního areálu, který bude maximálně zohledňovat principy moderní výuky i efektivní využitelnost školních prostor mimo vyučování. Nová škola má být místem přátelským, bezpečným a dobře funkčním nejen pro své primární uživatele – děti a pedagogy – ale také pro další obyvatele Chýně a Hostivic, jejichž veřejný prostor by její stav-

ba měla promyšleně doplnit a významně zkvalitnit. Nová škola by s ohledem na sociální odpovědnost zadavatele měla vytvářet vhodné a důstojné pracovní podmínky. Celková kapacita školy: 726 žáků.

INFORMAČNÍ A TURISTICKÉ CENTRUM ZELENÁ HORA

Jednofázová otevřená projektová urbanistická, architektonická a krajinářská soutěž

Vyhlašovatel Město Žďár nad Sázavou

Předmět soutěže Návrh urbanistického, architektonického a krajinářského řešení stavby ITC Zelená hora ve Žďáru nad Sázavou a navazující technické a dopravní infrastruktury.

REKONSTRUKCE OBECNÍHO HOSTINCE A REVITALIZACE NÁVSI V PANENSKÝCH BŘEŽANECH

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Obec Panenské Břežany

Předmět soutěže Řešení rekonstrukce obecního hostince a revitalizace k hostinci přiléhající návsi.

SPOLEČENSKÉ A KULTURNÍ CENTRUM V KAMENNÉM PŘÍVOZE V AREÁLU ŠÍBALOVA STATKU

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Obec Kamenný Přívoz

Předmět soutěže Návrh architektonického řešení Společenského a kulturního centra obce Kamenný Přívoz ve stávajících prostorech Šíbalova statku.

SPORTOVNÍ HALA ROKYCANY

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel Město Rokycany

Předmět soutěže Zpracování architektonického návrhu novostavby objektu tělocvičny v Rokycanech včetně návrhu řešení jejího bezprostředního okolí s cílem doplnění místa pro sportovní aktivity dvou sousedních zá-

kladních škol a doplňkových funkcí družiny a gymnastického sálu. Předmětem návrhu bude také vhodné zasazení stavby do struktury města. Smyslem soutěže je získat kvalitní ucelený architektonický návrh budovy a rozhodnout o vhodném a citlivém začlenění novostavby do struktury města se všemi historickými vazbami.

DŮM S BYTY PRO SENIORY

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Krásno

Předmět soutěže Zpracování architektonického návrhu novostavby komunitního domu s byty pro seniory na území města Krásno v Karlovarském kraji. Řešené území se nachází na pozemku parcelní číslo st. 600 v katastrálním území Krásno nad Teplou.

NÁSTAVBA A REKONSTRUKCE STÁVAJÍCÍCH PROSTOR ŠKOLNÍ BUDOVY V LIPKÁCH 1523, HRADEC KRÁLOVÉ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Královéhradecký kraj

Předmět soutěže Návrh pro realizaci nástavby, přístavby a kompletní rekonstrukce stávajících prostor školní budovy v Lipkách 1523, Hradec Králové, Střední školy služeb, obchodu a gastronomie. Dále vybudovat chybějící učebnu odborného výcviku studené kuchyně a efektivně využít všech prostor v budovách školy pouze pro potřeby výuky. Budova pochází ze 70. let minulého století a je až na malé úpravy (vybudování školní restaurace) v původním stavu. Byla projektována a několik let využívána jako centrum služeb (např. prodejna akvaristiky, kanceláře okresního mysliveckého svazu). V přízemí budovy se nachází byt školníka. Začátkem 90. let začala být po drobných úpravách využívána pro odborný výcvik oborů kadeřník, kosmetička a zahradník. Po vybudování školní restaurace i pro obor kuchař-číšník.

HLAVNÍ VSTUP ÚSTŘEDNÍHO HŘBITOVA V BRNĚ**Jednofázová otevřená projektová
urbanisticko-architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Statutární město Brno
Předmět soutěže	Návrh podoby hlavního vstupu do Ústředního hřbitova v Brně, rekonstrukce jedné ze správních budov na administrativní zázemí, návrh přilehlého veřejného prostranství v areálu hřbitova i před vstupem z ulice Vídeňské včetně zastávek MHD. Předmětem je dále návrh umístění a podoby provozních budov podél ohradní zdi zahrnující i obchodní plochy pro květinářství a kamenictví. Úkolem pro soutěžící je zvolit takovou podobu a formu navrhovaných zásahů do východní části areálu Ústředního hřbitova, která bude v souladu se stávajícími historickými budovami a jejich umístěním, s urbanistickou koncepcí hřbitova a s ní spojenými vegetačními úpravami. Nové řešení přinese novou kvalitu prostoru hlavního vstupu do areálu i celé východní části ústředního hřbitova a současně umožní zlepšení stávajícího stavu z hlediska provozu a zázemí správy hřbitova i z hlediska dostupnosti služeb pro veřejnost a estetiky prostředí.

LAURUS 2020–21

**Soutěžní přehlídka studentských prací za
zimní semestr 2020 a letní semestr 2021**

Vyhlašovatel Fakulta architektury ČVUT

MÁME ŘEŠENÍ PRO KAŽDÝ PROJEKT

PREFA HLINÍKOVÉ STŘEŠNÍ A FASÁDNÍ SYSTÉMY

produkt: PREFA fasádní panel FX.12, PREFALZ
barva: P.10 antracitová
objekt: průmyslová budova v Larviku, Norsko
architekt: PV Arkitekten AS, Larvik
realizace: Herman Nilsen & Sønner AS

WWW.PREFA.COM

Miele

KVALITA, KTERÁ PŘEDBĚHLA SVOU DOBU

TESTOVÁNO NA ŽIVOTNOST 20 LET*

* PODROBNÉ PODMÍNKY TESTOVÁNÍ NALEZNETE NA WWW.MIELE.CZ/20LET

*„Máte skutečný kontakt
s vnějším světem, ať už se
díváte na modrou či šedou
oblohu nebo na hvězdné nebe.“*

Peter Trachsler, partner v SPPA Architekten

Fotografie: Jürg Zimmermann

VELUX®

JSME HRDÝM PARTNEREM

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2021

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

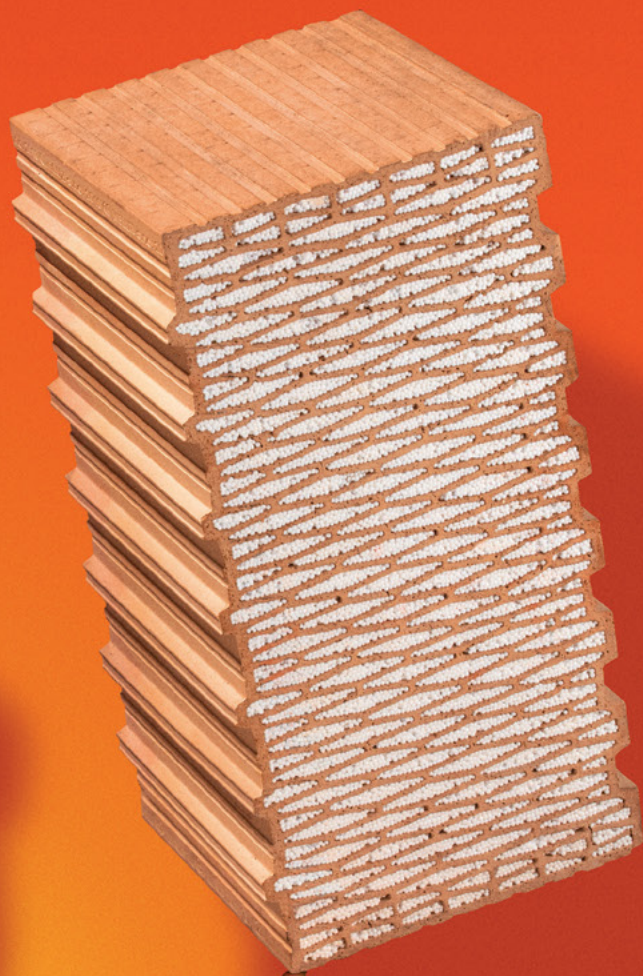

www.saint-gobain.cz

S ÚSMĚVEM A LEHKOSTÍ

Pálená cihla HELUZ má nižší hmotnost než tvárnice z jiných materiálů, zato je odolnější a pevnější. Navíc má nízký součinitel prostupu tepla, takže na provozu domu budete šetřit. A to je důvod k radosti.

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ děkuje

všem partnerům České ceny za architekturu za podporu.

Generální partner

Generální mediální partner

Hlavní partneři

Hlavní mediální partner

Záštity

Partneři

wiesner hager concept

Real-Treuhand
Raiffeisen Immobilien

GRAPHISOFT
ARCHICAD

SAINT-GOBAIN

viega

**ELITE BATH
+KITCHEN**

bulthaup
praha

GAGGENAU

HELUZ

RUUKKI

SOVIING

Semmelrock
stein+design*

M&T
manufacture 1997

mmcité

Miele

MARSH

:hager

**SAPEL
UNLIMITED**

RAKO

JK
ARCHITEKTI

SEKYRA GROUP

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

**MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU**

České dráhy

Kraj Vysočina

Zlínský kraj

**PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA**

Moser
KARLSBAD

KONFES
KONGRESOVÁ TECHNIKA

**FORUM
KARLÍN**

MATTONI 1873
SOURCES AND TASTES OF EUROPE

ÚNĚTICKÝ PIVOVAR

WEARCH
architecture servis

Děkujeme za spolupráci

NM
NÁRODNÍ
TECHNICKÉ
MUZEUM

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM
Centrum stavitelského dědictví Plasy

**Spolkový
dům Slavonice**

**IPR
PRAHA**

Centrum architektury
a městského plánování

**ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES**

**Divadlo
Archa**

ZUMTOBEL

CESTAMI PROMĚN, Z.S.

**MONO
BRAND**

Mediální partneři

ASB
architektura
stavby
bydlení

ASB-portal.cz
odborný stavební portál

ERA21

INTRO

ARCHITECT+

STAVBA

StavbaWEB

ESTAV.cz

EARCH.

**VEREJNÁ
SPRÁVA**

ARCHINFO

dolcevita

LINKA

**arch
SPACE**

LIBUŠE JARCOVJÁKOVÁ

ARTO.TO GALERIE
AREÁL ŠROUBÁREN 860
252 66 LIBČICE NAD VLTAVOU

OTEVÍRACÍ DOBA GALERIE
STŘEDA-NEDĚLE 11:00-19:00

NÁVŠTĚVA VÝSTAVY JE MOŽNÁ
POUZE S ON-LINE ZAKOUPENOU
VSTUPENKOU V PŘEDPRODEJI
GOUOUT NEBO TICKETSTREAM

GOOOUT.CZ
TICKETSTREAM.CZ

VSTUPNÉ: 150 Kč

DOPROVDNÝ PROGRAM

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY
S AUTORKOU A KURÁTOROU

- SOBOTA 12/06/15:00
- NEDĚLE 13/06/15:00
- NEDĚLE 18/07/15:00
- SOBOTA 14/08/15:00
- SOBOTA 11/09/15:00

KŘEST KNIHY LIBUŠE JARCOVJÁKOVÉ
- SOBOTA 28/08/15:00

VÝSTAVA SE KONÁ
ZA FINANČNÍ PODPORY

Státní fond kultury ČR

Středočeský kraj

Nadace
BADOCH

atelier
hoffman

U UHELNÝ
Mlýn

LIBČICE NAD
VLTAVOU

JAKO KDYŽ TYGR SPÍ

KURÁTORKA
LUCIE ČERNÁ

KOMPLETNÍ ODBORNÉ PORADENSTVÍ

**VÝKRESY A TECHNICKÉ
PODKLADY**

**VÁŠ ODBORNÝ KONZULTANT
VEKRA NA TELEFONU**

REGISTRACE

www.vekra.cz/pro-odborniky

**CENTRAL
GROUP**

NEJVĚTŠÍ rezidenční stavitel v ČR

- Téměř 17.000 prodaných nových bytů, domů a parcel ve 180 úspěšně dokončených projektech
- Vlastníme kolem 1,5 milionu m² brownfieldů a pozemků určených k výstavbě po celé Praze pro více než 30.000 nových bytů
- Ve spolupráci s těmi nejlepšími architekty (např. Eva Jiříčná, Josef Pleskot, Jakub Cigler) připravujeme celé nové městské čtvrti i menší exkluzivní rezidenční projekty
- Nemáme potřebu bankovních úvěrů, neúčastníme se žádných veřejných zakázek ani nejsme příjemce žádných veřejných dotací, na daních odvádíme českému státu ročně stamilionové částky a dalšími mnoha desítkami milionů korun přispíváme na obecně prospěšné účely (Nadační fond pro zdraví dětí, podpora vzdělávání, rekonstrukce historických památek, výsadba veřejné zeleně a výstavba veřejné infrastruktury)
- Jsme generálním partnerem prestižní soutěže Česká cena za architekturu, generálním partnerem hlavního města Prahy na nejprestižnějších mezinárodních veletrzích (EXPO REAL a MIPIM) a jsme i generálním partnerem Sdružení pro architekturu a rozvoj (SAR) a jím pořádaných pololetních Summitů architektury a rozvoje

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2021

central-group.cz